

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-03/14-01/124

URBROJ: 65-14-02

Zagreb, 9. listopada 2014.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 33. stavka 1. podstavka 3. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Izvešće o učincima provedbe Zakona o otocima u 2013. godini*, koje je predsjedniku Hrvatskoga sabora dostavila Vlada Republike Hrvatske, aktom od 9. listopada 2014. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila prof. dr. sc. Branka Grčića, potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske i ministra regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, dr. sc. Jakšu Puljiza, zamjenika ministra regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, te Venka Ćurlina, pomoćnika ministra regionalnoga razvoja i fondova Europske unije.

PREDSJEDNIK

Josip Leko

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 022-03/14-14/69
Urbroj: 50301-05/05-14-2

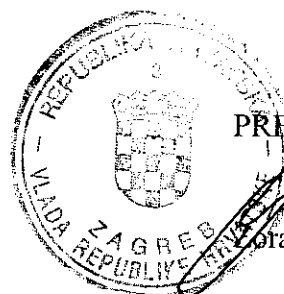
Zagreb, 9. listopada 2014.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Izvješće o učincima provedbe Zakona o otocima u 2013. godini

Na temelju članka 38. Zakona o otocima (Narodne novine, br. 34/99, 32/2002 i 22/2006), Vlada Republike Hrvatske podnosi Izvješće o učincima provedbe Zakona o otocima u 2013. godini.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila prof. dr. sc. Branka Grčića, potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske i ministra regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, dr. sc. Jakšu Puljiza, zamjenika ministra regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, te Venka Ćurlina, pomoćnika ministra regionalnoga razvoja i fondova Europske unije.

PREDSJEDNIK

Zoran Milanović

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**IZVJEŠĆE O UČINCIMA PROVEDBE
ZAKONA O OTOCIMA
U 2013. GODINI**

Zagreb, listopad 2014.

S A D R Ź A J

1. UVOD	3
2. UKUPNA ULAGANJA DRŽAVE U RAZVOJ OTOKA U 2013. GODINI	5
2.1. Ulaganja u otoke kroz bespovratna sredstva	8
2.2. Ulaganja u otoke putem kreditiranja	83
2.2.1. Hrvatska banka za obnovu i razvitak	83
2.3. Ulaganja u otoke u suradnji s europskim financijskim institucijama	84
2.3.1. Europska investicijska banka	84
2.3.2. Razvojna banka Vijeća Europe	85
3. KOMPONENTE ULAGANJA DRŽAVE U RAZVOJ OTOKA KROZ PROVEDBU ZAKONA O OTOCIMA	87
3.1. Prometna povezanost	88
3.2. Prometna infrastruktura	89
3.3. Komunalna infrastruktura i zaštita okoliša	90
3.4. Gospodarstvo i potpore	93
3.5. Energetika i energetska učinkovitost	96
3.6. Turizam	97
3.7. Kultura	99
3.8. Obrazovanje	100
3.9. Zdravstvo	102
3.10. Socijalna skrb	104
3.11. Subvencije i kapitalne donacije	104
3.12. Sredstva povrata poreza na dohodak ustupljena otočnim jedinicama lokalne samouprave	108
3.13. Zaštita i upravljanje otočnim prostorom	108
3.14. Otočno vijeće	111
3.15. Ostalo	111
4. ZAKLJUČAK	113
5. POPIS TABLICA, GRAFIČKIH PRIKAZA I PRILOGA	115

IZVJEŠĆE O UČINCIMA PROVEDBE ZAKONA O OTOCIMA U 2013. GODINI

Izvješće o učincima provedbe Zakona o otocima u 2013. godini Vlada Republike Hrvatske podnosi Hrvatskom saboru temeljem odredbe članka 38. Zakona o otocima (Narodne novine, br. 34/1999, 32/2002 i 33/2006).

1. UVOD

Hrvatski otoci obuhvaćaju gotovo sve otoke istočne obale Jadrana i njegovog središnjeg dijela, čineći drugo po veličini otočje Sredozemlja.

U hrvatskom dijelu Jadrana ima 78 otoka, 524 otočića i 642 hridi i grebena (vrh iznad razine mora), odnosno ukupno njih 1.244. (Izvor: Hrvatski hidrografski institut, listopad 2013.) Ukupna površina otočnog dijela Jadranskog mora je 3.259 km², a ukupna duljina obalne crte 4.398 km. (Izvor: "T. Duplančić Leder, T. Ujević, M. Čala: Coastline lengths and areas of islands in the Croatian part of Adriatic Sea determined from the topographic maps at the scale of 1: 25000, Geoadria, Volumen 9/1", 2004.)

Država je godišnje od 1999. godine ulagala u otoke oko 1,5 milijarde kuna. U 2013. godini taj iznos je povećan i iznosi 2,2 milijarde kuna, pri čemu naglašavamo da smo radi boljeg pregleda podataka u Izvješću za 2013. godinu uveli i određeni broj novih institucija i subjekata, koji nisu bili uključeni u izradu Izvješća o učincima provedbe Zakona o otocima za 2012. godinu, a čije podatke o ulaganjima u otoke smatramo relevantnima i važnima za uključivanje u ovo Izvješće.

Tako su novi subjekti čije smo podatke uveli u izvješće u 2013. godini:

Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, ACI - Adriatic Croatia International Club d.d., Državni zavod za zaštitu prirode, Državni ured za upravljanje državnom imovinom, Hrvatska agencija za malo gospodarstvo, inovacije i investicije, Hrvatska turistička zajednica, Jadrolinija, društvo za linijski pomorski prijevoz putnika i tereta, Javna ustanova Park prirode „Lastovsko otočje“, Javna ustanova Park prirode „Telašćica“, Plovput d.o.o., Lučka uprava Rijeka te Lučka uprava Zadar.

Mjere i aktivnosti financirane na otocima ponajprije su u cilju održivog razvoja i smanjenja depopulacije kao ključnih kriterija. Sama ideja održivog razvoja počiva na uspostavljanju ravnoteže između ekonomskog rasta, napretka društva i brige za okoliš dok je cilj održivog razvoja „zadovoljiti

potrebe sadašnjosti ne ugrožavajući sposobnost budućih naraštaja da zadovolje svoje vlastite potrebe” (G.H.Brundtland, 1987.).

S obzirom da su otoci nacionalno bogatstvo koje zahtijeva poseban tretman, država strateški i zakonodavno osmišljava njihov razvoj te kreira instrumente i provodi specifične mjere koje se temelje na premisi održivog razvoja i specifičnog značaja navedenog i u članku 52. Ustava Republike Hrvatske u kojem stoji – „More, morska obala i otoci, vode, zračni prostor, rudno blago i druga prirodna bogatstva, ali i zemljište, šume, biljni i životinjski svijet, drugi dijelovi prirode, nekretnine i stvari od osobitog kulturnoga, povijesnoga, gospodarskog i ekološkog značenja, za koje je zakonom određeno da su od interesa za Republiku Hrvatsku, imaju njezinu osobitu zaštitu.“

2. UKUPNA ULAGANJA DRŽAVE U RAZVOJ OTOKA U 2013. GODINI

U provedbi Zakona o otocima u 2013. godini proračunskim sredstvima, odnosno vlastitim sredstvima, sudjelovala su sljedeća ministarstva i javni sektor: Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture, Ministarstvo kulture, Ministarstvo poljoprivrede, Ministarstvo turizma, Ministarstvo poduzetništva i obrta, Ministarstvo zdravlja, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, Ministarstvo branitelja, Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja, Ministarstvo socijalne politike i mladih, Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, Državna geodetska uprava, Državni zavod za zaštitu prirode, Hrvatski zavod za zapošljavanje, Hrvatska agencija za malo gospodarstvo, inovacije i investicije, Agencija za linijski i obalni pomorski promet, Agencija za regionalni razvoj Republike Hrvatske, Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije (od 19. lipnja 2014. Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti), Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, Hrvatska turistička zajednica, Jadrolinija, društvo za linijski pomorski prijevoz putnika i tereta, HEP - Operator distribucijskog sustava d.o.o., Hrvatska pošta d.d., Odašiljači i veze d.o.o., Plovput d.o.o., Hrvatske šume d.o.o., Hrvatske vode, Hrvatske ceste d.o.o., ACI - Adriatic Croatia International Club d.d., Lučka uprava Zadar, Lučka uprava Rijeka, Javna ustanova Park prirode „Lastovsko otočje“, Javna ustanova Park prirode „Telašćica“ te Hrvatska banka za obnovu i razvitak (sredstvima Ministarstva financija iz poreza na dohodak ustupljenog otočnim općinama i gradovima).

Ulaganja u otoke provode se na dva načina – direktnim ulaganjem bespovratnih sredstava državnog proračuna Republike Hrvatske i ulaganjem putem kreditiranja.

U 2013. godini, provedbom pojedinih zadaća i obveza utvrđenih Zakonom o otocima i drugim pozitivnim pravnim propisima Država je u razvoj otoka uložila 1.409.468.292,85 kuna proračunskih sredstava i sredstava pravnih osoba od čega su 1.048.520.114,18 kuna bespovratna sredstva, a 360.948.178,67 kuna ulaganja u obliku kreditiranja (Tablica 1.).

Ovim ulaganjima obuhvaćeni su svi hrvatski otoci i poluotok Pelješac.

U nastavku Izvješća opisno i kvantitativno prikazane su pojedine mjere, aktivnosti i projekti, kao i uložena sredstva po pojedinim subjektima državnog i javnog sektora (Prilog 1. i 2.).

Tablica 1. Ukupna ulaganja središnje države u otoke u 2013. godini

DRŽAVNI SEKTOR / JAVNI SEKTOR	ULOŽENA SREDSTVA U 2013. u kunama
Ulaganja u otoke kroz bespovratna sredstva	
Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije	101.119.601,09
Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture	348.355.354,00
Ministarstvo poduzetništva i obrta	2.695.027,49
Ministarstvo zdravlja	2.085.556,76
Ministarstvo kulture	18.659.400,50
Ministarstvo turizma	10.396.061,51
Ministarstvo branitelja	357.621,40
Ministarstvo zaštite okoliša i prirode	357.706,59
Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja	338.877,50
Ministarstvo socijalne politike i mladih	137.978,61
Ministarstvo unutarnjih poslova	1.667.335,00
Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta	700.000,00
Ministarstvo poljoprivrede	14.477.983,23
Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost	13.148.965,69
Državna geodetska uprava	1.723.750,00
Državni zavod za zaštitu prirode	2.722.395,23
Hrvatski zavod za zapošljavanje	15.298.513,90
Hrvatska agencija za malo gospodarstvo, inovacije i investicije	1.750.000,00
Agencija za regionalni razvoj Republike Hrvatske	598.116,83
Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije	280.416,00
Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju	9.026.167,57
Hrvatska turistička zajednica	1.055.007,79
Jadrolinija, društvo za linijski pomorski prijevoz putnika i tereta	30.465.681,71
HEP- Operator distribucijskog sustava d.o.o.	63.245.681,87
Hrvatska pošta d.d.	750.212,68
Odašiljači i veze d.o.o.	474.850,28
Plovput d.o.o.	924.896,91
Hrvatske šume d.o.o.	12.870.226,00
Hrvatske vode	214.320.184,70
Hrvatske ceste d.o.o.	126.829.446,65
ACI - Adriatic Croatia International Club d.d.	2.704.750,00
Lučka uprava Zadar	11.250,00

<u>Lučka uprava Rijeka</u>	3.826.521,03
<u>Javna ustanova Park prirode „Lastovsko otočje“</u>	76.095,76
<u>Javna ustanova Park prirode „Telašćica“</u>	237.829,60
<u>Hrvatska banka za obnovu i razvitak (sredstva Ministarstva financija – porez na dohodak ustupljen otočnim općinama i gradovima)</u>	44.830.650,31
UKUPNO bespovratna sredstva	1.048.520.114,18
Ulaganja u otoke putem kreditiranja	
Hrvatska banka za obnovu i razvitak	360.948.178,67
UKUPNO kreditna sredstva	360.948.178,67
SVEUKUPNO	1.409.468.292,85

2.1. Ulaganja u otoke kroz bespovratna sredstva

MINISTARSTVO REGIONALNOGA RAZVOJA I FONDOVA EUROPSKE UNIJE

Uprava za regionalni razvoj

Sektor za otoke

Prometna infrastruktura

Sektor za otoke je u 2013. godini financirao rekonstrukciju i sanacija puta "Preko porta" u Salima, na Dugom otoku i pristupnu cestu do uređaja za pročišćavanje "Borovnjak" u općini Tkon, otok Pašman. U navedenu svrhu u 2013. godini utrošeno je 1.155.678,66 kuna.

Komunalna infrastruktura i zaštita okoliša

Dvije najvažnije podkomponente komunalne infrastrukture su vodoopskrba i odvodnja.

Glavni problemi vodoopskrbe i odvodnje na otocima su nedovoljno ili loše održavanje postojećih vodoopskrbnih sustava te nepostojanje razvodne mreže. Također, nedovoljna je izgrađenost sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda. Stoga se posebna pažnja poklanja izgradnji vodoopskrbnih mreža i kanalizacijskih sustava na otocima što je cilj projekta „Izgradnja objekata komunalne i društvene infrastrukture na hrvatskim otocima“ (CEB IV) koji se od 2004. godine provodi i sufinancira sredstvima zajma Razvojne banke Vijeća Europe.

Na troškove vodoopskrbe i odvodnje otpada 72,19% izvorno procijenjenih ukupnih troškova Projekta koji, bez PDV-a, iznose 386.728.742,70 kuna. Izvorno je za vodoopskrbu na otocima, putem ovog Projekta, planirano 73.335.000,00 kuna te 202.967.742,70 kuna za sustave odvodnje.

Od ukupno Projektom CEB IV obuhvaćena 23 sustava vodoopskrbe, 16 ih je završeno i u funkciji su, 1 je u izgradnji, a 6 potprojekata je isključeno. Od ukupno 22 sustava odvodnje, 16 ih je završeno i u funkciji, a 6 je u izgradnji.

Sveukupna ulaganja u komunalnu infrastrukturu u 2013. godini s pozicija Sektora za otoke iznosila su 1.599.693,42 kuna, od čega je 1.388.701,12 kuna utrošeno za izgradnju sustava odvodnje Jelsa-Vrboska (otok Hvar), 131.708,30 kuna za izgradnju sustava odvodnje općine Blato (otok Korčula),

dok je 79.284,00 kuna uloženo u kanalizacijski sustav Milna (otok Brač).

Društvena infrastruktura

U 2013. godini nastavilo se s ulaganjem u projekte vezane za poboljšanje društvene infrastrukture na otocima.

Tako su se iz sredstava Projekta CEB IV gradili školski objekti: Osnovna škola Meterize u Šibeniku (sufinancirano i iz projekta EIB II) i Osnovna škola u općini Okrug na otoku Čiovo. Iz sredstava Projekta razvoja infrastrukture na otocima i u priobalju (EIB III) u 2013. godini se nastavila graditi školska sportska dvorana u Grohotama na Šolti i sportska dvorana u Smokvici na Korčuli. U 2013. godini započeti su i nastavit će se realizirati u 2014. godini projekti: završetak izgradnje srednjoškolske sportske dvorane u Supetru (otok Brač), dogradnja i nadogradnja Dječjeg vrtića Vis (otok Vis) i izgradnja Dječjeg vrtića u Omišlju (otok Krk).

Projekt rekonstrukcije i dogradnje Osnovne škole i izgradnja sportske dvorane u Orebiću (poluotok Pelješac) u 2013. godini pripremljen je za realizaciju u razdoblju 2014.-2015., a financira se i iz Projekta razvoja infrastrukture na otocima i u priobalju EIB III i iz Projekta CEB IV.

U 2013. godini Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije putem Programa održivog razvoja lokalne zajednice na području otoka uložilo je u komponentu obrazovanja 1.567.663,83 kuna za rekonstrukciju krovništa, izmjenu vanjskih otvora i PVC podova u zgradi Dječjeg vrtića Korčula, u uređenje Dječjeg vrtića "Bambi" u Smokvici na otoku Korčuli te adaptaciju i obnovu polivalentne sportske dvorane u Komiži. Pored toga, sufinancirala se i izrada projektne dokumentacije za školsku sportsku dvoranu u Loparu na otoku Rabu, izgradnja i opremanje sportske dvorane u Tisnom na Murteru kao i radovi uređenja školske sportske dvorane u Veloj Luci na otoku Korčuli.

Za izgradnju natkrivenog plivačkog bazena u Korčuli, kao i za dovršetak radova i uređenje okoliša bazena u 2013. godine izdvojeno je 1.423.326,26 kuna.

Sveukupna ulaganja u društvenu infrastrukturu Sektora za otoke u 2013. godini iznosila su 23.317.571,46 kuna.

Socijalna skrb

U 2013. godini je za sufinanciranje projekata izgradnje, rekonstrukcije, adaptacije i/ili opremanja domova za starije i nemoćne osobe na otocima uloženo ukupno 2.000.000,00 kuna. Cjelokupan iznos odnosi se na izvođenje radova na rekonstrukciji Doma za starije osobe u Tisnom.

Gospodarstvo

Sektor za otoke je u 2013. godini osigurao sredstva namijenjena za razvoj i unaprjeđenje otočnog gospodarstva kroz dodjelu državnih potpora male vrijednosti otočnim poslodavcima za očuvanje radnih mjesta. U srpnju 2013. godine raspisan je osmi javni poziv za dodjelu navedene potpore po kojem je 189 otočnih poslodavca zadovoljilo postavljene uvjete i kriterije te ostvarilo pravo na državnu potporu male vrijednosti za 2.471 djelatnika. Sveukupno je za ovu potporu u 2013. godini utrošeno 8.000.000,00 kuna.

Hrvatski otočni proizvod (HOP)

Nastavljajući izvođenje projekta vizualnog označavanja otočnih proizvoda oznakom „Hrvatski otočni proizvod“, pokrenutog početkom 2007. godine s namjerom poticanja otočnih proizvođača u proizvodnji izvornih i kvalitetnih proizvoda, Ministarstvo regionalnoga razvoj i fondova Europske unije je i u 2013. godini nastavilo voditi brigu o otocima kroz samozapošljavanje i stvaranje proizvoda natprosječne kvalitete s ciljem ostanka stanovništva na otocima.

U svibnju 2013. godine raspisan je sedmi po redu javni poziv putem kojeg su otočni proizvođači mogli prijaviti svoje proizvode za dodjelu oznake „Hrvatski otočni proizvod“. Po obradi zahtjeva, oznaku su dobila 43 otočna proizvođača za 75 proizvoda/proizvodnih linija. Za promociju oznake, otočnih proizvođača i njihovih proizvoda te za provođenje procedure dobivanja oznake, u 2013. godini izdvojeno je 109.592,78 kuna (Prilog 4.). Ministarstvo regionalnoga razvoj i fondova Europske unije provodi postupak dodjele oznake kvalitete „Hrvatski otočni proizvod“ za otočne proizvođače koji prvi puta dobivaju oznaku potpuno besplatno, a za već postojeće nositelje oznake provodi promidžbu te sufinancira njihove nastupe na pojedinim sajmovima, izložbama i manifestacijama. Tako je u 2013. godini Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije predstavilo otočne proizvođače, nositelje oznake „Hrvatski otočni proizvod“, na sljedećim sajmovima i manifestacijama:

- Mediteranski sajam zdrave prehrane i ljekovitog bilja, Dubrovnik, ožujak;
- Uskršnji sajam, Zagreb, ožujak;
- Sajam „Dalmacija, sve ti cvitalo...“, Split, travanj;
- Modro-zeleno, Biograd na Moru, lipanj;
- Festival otočnih proizvoda, Šibenik-Prvić, kolovoz;
- Božićni sajam, Zagreb, prosinac.

Na većini sajamskih manifestacija, uz prodaju proizvoda, organizirana je i prezentacija projekta „Hrvatski otočni proizvod“.

„Hrvatski otočni proizvod“, kao razvojni projekt, fokusiran je na modalitete daljnjeg razvoja, uspostavu dodatnih kriterija za proizvođače – nositelje oznake (prijava količina, odnosno godišnja produkcija), samoorganizaciju kroz klaster ili drugi odgovarajući model, institucionalizaciju projekta kao hrvatskog branda kroz njegovo trajno pozicioniranje u Zagrebu i po potrebi u drugim većim hrvatskim gradovima, te marketinške aktivnosti (nastupi na relevantnim domaćim i inozemnim sajmovima, širenje i ulazak projekta u ponudu hrvatskih zračnih luka i inozemnih letova Croatia Airlinesa te hotele s 5 zvjezdica).

Od samog početka Projekt „Hrvatski otočni proizvod“ strukturiran je kao razvojni projekt. U njegovoj izvedbenoj fazi definirani su modaliteti za uspostavu razvojnog ciklusa. Oni se operacionaliziraju u suradnji Ministarstva regionalnoga razvoj i fondova Europske unije, otočnih proizvođača i ostalih relevantnih subjekata.

Subvencije

Sektor za otoke, sukladno članku 10. Zakona o otocima i Pravilniku o uvjetima, kriterijima i načinu ostvarivanja prava na besplatni javni otočni cestovni prijevoz (Narodne novine, br. 82/2007 i 35/2011), provodi mjeru subvencioniranja javnog otočnog cestovnog prijevoza. Subvencionirani prijevoz učenika i studenata, umirovljenika i osoba starijih od 65 godina, te invalidnih osoba kojima se omogućuje naknada troškova vlastitog prijevoza, odvija se na 17 otoka (Krk, Cres, Lošinj, Pag, Rab, Ugljan, Pašman, Dugi otok, Iž, Brač, Hvar, Vis, Šolta, Korčula, Mljet, Šipan, Lastovo) i poluotoku Pelješcu. U poticanje javnog otočnog cestovnog prijevoza Sektor za otoke u 2013. godini uložio je 28.332.258,72 kuna.

Na temelju članka 33. Zakona o otocima i Pravilnika o postupku i načinu provedbe opskrbe otočnih

kućanstava pitkom vodom brodom vodonoscem ili cestovnim vozilom (Narodne novine, br. 35/2011) nastavljeno je subvencioniranje cijene vode na otocima tako da se kućanstva čiji članovi imaju prebivalište na otoku, a opskrbljuju se vodom vodonoscem ili cestovnim vozilom, plaćaju vodu (do 20 m³ mjesečno, odnosno do 150 m³ ukupne godišnje potrošnje po kućanstvu) po cijeni koja je jednaka prosječnoj cijeni isporuke vode u matičnoj obalno-otočnoj županiji. Za navedenu namjenu u 2013. godini utrošeno je 9.292.983,45 kuna.

Sveukupan iznos dodijeljenih subvencija u 2013. godini s pozicija Sektora za otoke bio je 37.625.242,17 kuna.

Kapitalne donacije

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije je u 2013. godini nastavilo provoditi Projekt dodjele financijske potpore udrugama na otocima potičući razvoj civilnog društva. U skladu sa člankom 23. Zakona o udrugama (Narodne novine, br. 88/2001 i 11/2002) koji je bio na snazi 2013. godine i Kodeksom pozitivne prakse, standarda i mjerila za ostvarivanje financijske potpore programima i projektima udruga (Narodne novine, br. 16/2007) objavljen je Natječaj za prijavu projekata udruga za ostvarivanje prava na financijske potpore u okviru raspoloživih sredstava Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2013. godinu. Sredstva se svake godine dodjeljuju temeljem javnog natječaja i sukladno odobrenom iznosu u državnom proračunu Republike Hrvatske. Za Projekt dodjele financijske potpore udrugama na otocima u 2013. godini osigurana su sredstva u iznosu od 365.000,00 kuna.

Cilj Natječaja je, financijskom potporom udrugama koje su registrirane odnosno imaju sjedište na hrvatskim otocima te čije su djelatnosti usmjerene na razvoj zajednice, omogućiti provedbu projekata vezanih za održivi razvoj hrvatskih otoka usmjerenih na unaprjeđenje kvalitete života u lokalnoj zajednici na području kulture, umjetnosti, obrazovanja, znanosti i sporta. Svaka udruga imala je mogućnost prijaviti na natječaj jedan projekt. Na natječaju za 2013. godinu Sektor za otoke je zaprimio ukupno 56 projekata, a najviše ih je pristiglo iz Splitsko-dalmatinske, njih 21. Financijsku potporu u 2013. godini ostvarilo je 26 otočnih udruga čija je potpora za pojedini projekt iznosila do 30.000,00 kuna te u sveukupnom iznosu od 352.000,00 kuna.

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije je uspjelo realizirati decentralizirani model financiranja projekata i programa udruga kroz suradnju s regionalnim zakladama koje pokrivaju područje natječaja i to sa: Zakladom za poticanje partnerstva i razvoja civilnog društva, Pula i

Zakladom „Kajo Dadić“, Split, a sukladno Nacionalnoj strategiji stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva od 2012. do 2016. godine. Regionalne zaklade, na temelju Ugovora o poslovnoj suradnji sklopljenim s Ministarstvom regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, sudjelovale su u provedbenim aktivnostima natječaja kroz prezentacijske aktivnosti, ocjenjivanje odnosno procjenjivanje kvalitete projekata udruga natječaja te praćenje i vrednovanje provedbe projekata udruga. Primjenom modela decentralizacije navedenim regionalnim zakladama isplaćeno je u 2013. godini 12.775,00 kuna.

Tekuće potpore

Kroz potporu za tekuće poslovanje u 2013. godini dodijeljena su sredstva Gradu Komiži. Već niz godina se potpomaže i poslovanje Glazbene škole „Mirković“ na otocima Primorsko-goranske županije i održavanje zračne linije Mali Lošinj-Unije. Za sve navedeno je u 2013. godini utrošeno 248.937,51 kuna.

Otočne karte („vinjete“)

„Vinjeta“ je naljepnica koja je, uz prometnu dozvolu i osobnu iskaznicu, dokaz ostvarivanja prava na izdavanje karte s povlaštenom cijenom za prijevoz vozila trajektom te koja na svim vozilima, osim mopeda, motocikla i traktora, mora biti istaknuta na vidljivom mjestu.

Pravo na upotrebu „vinjete“ imaju:

- fizičke osobe, vlasnici osobnih i teretnih vozila, koji imaju prebivalište (strani državljani stalni boravak) na otoku za vozila koja su registrirana na otoku, odnosno u nadležnoj policijskoj upravi;
- pravne osobe, vlasnici osobnih i teretnih vozila, koji imaju tvrtku sa sjedištem registriranom na otoku za vozila koja su registrirana na otoku, odnosno u nadležnoj policijskoj upravi;
- pravne osobe, državne institucije i ustanove, koje imaju ispostave na otocima za službena vozila koja su registrirana u Policijskoj upravi prema mjestu sjedišta u kojem se vrši registracija vozila.

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije na temelju dostavljenih zahtjeva jedinica lokalne samouprave utvrđuje da li su zadovoljeni kriteriji za ostvarivanje prava na upotrebu „vinjete“ za povlaštenu prijevoz na državnim trajektnim linijama.

Mjera se kontinuirano provodi od 1. travnja 2005. godine na svim državnim trajektnim linijama koje povezuju otoke s kopnom i otoke međusobno (Prilog 3.).

U 2013. godini u šest obalno-otočnih županija otočanima je ukupno izdano 594 „vinjeta“.

Tablica 2. **Broj izdanih otočnih karata („vinjeta“) za trajektni prijevoz u 2013. godini**

ŽUPANIJA	Broj izdanih „vinjeta“ 01.01. - 31.12.2013.
PRIMORSKO - GORANSKA	120
LIČKO - SENJSKA	75
ZADARSKA	219
ŠIBENSKO - KNINSKA	9
SPLITSKO - DALMATINSKA	97
DUBROVAČKO - NERETVANSKA	74
SVEUKUPNO	594

Sektor za otoke je iz svoje nadležnosti u 2013. godini uložio 74.421.716,00 kuna bespovratnih sredstava u razvoj otoka.

Sektor za politiku regionalnoga razvoja

Sektor za politiku regionalnoga razvoja u okviru Programa pripreme i provedbe razvojnih projekata prihvatljivih za financiranje iz sredstava Europske unije, Potprograma 1. Priprema regionalnih razvojnih projekata, osigurao je pružanje tehničke pomoći za pripremu slijedećih projekata:

Sanacija i rekonstrukcija crkve Sveti Marak u Gradu Hvaru – novi zavičajni Muzej

Projekt obuhvaća rekonstrukciju nekadašnje crkve u njezino prvobitno stanje koja bi se koristila kao muzejski prostor te izgradnju nove zgrade na susjednoj parceli s namjenom restauratorske i edukativne djelatnosti.

Lječilišni centar Veli Lošinj

Projekt obuhvaća rekonstrukciju, adaptaciju i nadogradnju postojećih objekata lječilišnog centra.

Eko muzej Pustinja Blaca

Projekt obuhvaća rekonstrukciju/sanaciju/uređenje objekata i prilaza za turističku valorizaciju pustinje Blaca.

Lječilišni centar Vela Luka

Projekt se sastoji od rekonstrukcije i nadogradnje Specijalne bolnice Kalos u terapijski centar te uređenja raspoloživih vanjskih prostora.

Tehnička pomoć za pripremu projekata osigurana je putem stručnjaka odabranih od strane Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, a sastojala se od pružanja konzultantskih usluga koje su uključivale procjenu investicije i plan izrade projektne dokumentacije (tehnička i opća) odnosno:

- izradu projektnog zadatka za projektanta;
- savjete i pomoć nositelju projekta u razradi projekta (izradu specifičnih analitičkih podloga, definiranje obuhvata projekta, dionika, ciljeva i aktivnosti projekta, nacrt proračuna, definiranje rezultata, opis relevantnosti i održivosti projekta itd.);
- izradu studije izvedivosti i/ili analize troškova i koristi.

Ukupno je u ove aktivnosti od strane Sektora za politiku regionalnoga razvoja uloženo 519.875,00 kuna, od čega 88.125,00 kuna u 2012. godini te 431.750,00 kuna u 2013. godini.

Pored provedbe Potprograma pripreme regionalnih razvojnih projekata, Sektor za politiku regionalnoga razvoja nadležan je i za provedbu Prioriteta 1. Operativnog programa za regionalnu konkurentnost 2007. - 2013. (OPRK). U okviru OPRK ugovoren je i proveden Projekt dovršenja Memorijalnog centra „Faust Vrančić“ na otoku Prviću. Sveukupan iznos bespovratnih sredstava isplaćenih za provedbu ovoga Projekta iz predpristupnog fonda IPA je 860.804,06 eura od čega je u 2013. godini izvršena završna isplata u iznosu od 181.367,43 eura.

Uprava za upravljanje operativnim programima

Sektor za teritorijalnu suradnju

Sektor za teritorijalnu suradnju u sklopu Uprave za upravljanje operativnim programima zadužen je za provedbu programa prekogranične suradnje financiranih iz druge komponente IPA-e. Do kraja 2013. godine u hrvatske otoke ulagalo se u okviru sljedećih programa:

1) IPA prekogranični program Slovenija - Hrvatska 2007.-2013.

U okviru bilateralnog programa sa Slovenijom u 2013. godini provodio se projekt „Smanjenje zagađenja i očuvanje biološke raznolikosti u poljoprivredi s naglaskom na maslinarstvo“ (ZOOB) koji je odabran u sklopu prioriteta 2. Održivo upravljanje prirodnim resursima, odnosno mjere 2.1. Zaštita okoliša. Projekt se dijelom provodio na području Primorsko - goranske županije, na otoku Krku. Gradu Krku i Udruzi proizvođača maslinova ulja “Drobnica”, Krk, kao projektnim partnerima, dodijeljeno je ukupno 102.272,04 eura (za Grad Krk 40.481,36 eura te za Udrugu proizvođača maslinova ulja “Drobnica” 61.790,68 eura). Više informacija o projektu pruža internetska stranica projekta <http://www.zoob-oljke.si>.

2) IPA program Jadranska prekogranična suradnja 2007.-2013.

Vežano uz ulaganja u hrvatske otoke, odnosno projekte odabrane u sklopu IPA programa Jadranska prekogranična suradnja, zastupljeno je bilo područje Splitsko-dalmatinske županije i Primorsko-goranske županije.

- U Splitsko - dalmatinskoj županiji u provedbi su u 2013. godini bila dva projekta ukupne vrijednosti 603.000,00 eura (jedan na otoku Visu u iznosu 103.000,00 eura i jedan na otoku Hvaru vrijednosti 500.000,00 eura):

- na otoku Visu provedba projekta „Energija vjetra na moru: istraživanje, eksperimentiranje, razvoj“ (POWERED) koji je odabran u sklopu prioriteta 2. Upravljanje prirodnim i kulturnim resursima i sustav upravljanja rizicima, mjere 2.3. Štednja energije i obnovljivi izvori energije. Projekt je počeo u ožujku 2011. a završio u veljači 2014. Ukupni iznos projekta je 4.453.000,00 eura. Vodeći partner u projektu je talijanska Regija Abruzzo, Uprava za upravne poslove, zakonodavstvo i EU politike, vanjske poslove, parkove, zemljište okoliš i energiju. U projektu sudjeluje 13 projektnih partnera: 10 iz Italije, 1 iz Albanije, 1 iz Crne Gore i 1 iz Hrvatske. Projektni partner iz Hrvatske je Grad Komiža. Iznos sredstava dostupnih Gradu Komiži za realizaciju projekta je 103.000 eura (od toga 87.550,00 eura su IPA sredstva, a iznos sufinanciranja je 15.450,00 eura). Više informacija o projektu pruža internetska stranica projekta <http://www.powered-ipa.it>.

- na otoku Hvaru provedba projekta „Povijest, kultura, turizam, umjetnost i stari zanati na europskom jadranskom području“ (ADRIATORICAL LANDS), odabran u sklopu prioriteta 2. Upravljanje prirodnim i kulturnim resursima i sustav upravljanja rizicima, mjere 2.4. Održivi turizam. Projekt je započeo u ožujku 2011. godine i traje do rujna 2014. godine. Ukupan iznos projekta je 3.517.345,91 eura. Vodeći partner u projektu je talijanska Regija Molise, Odjel za suradnju i planiranje. U projektu sudjeluje 15 projektnih partnera (10 iz Italije, 1 iz Albanije, 1 iz Bosne i Hercegovine, 1 iz Slovenije 1 iz Crne Gore i 1 iz Hrvatske) i 1 suradnik u projektu (suradnik u projektu je iz Republike Hrvatske – Ministarstvo kulture, Odjel za konzervaciju, Split). Projektni partner iz Hrvatske je RERA – Regionalna razvojna agencija Splitsko-dalmatinske županije. Ukupan iznos sredstava dostupan RERI za realizaciju projekta je 500.000,00 eura (od toga 425.000,00 eura su IPA sredstva, a iznos sufinanciranja je 75.000,00 eura). Više informacija o projektu pruža internetska stranica projekta <http://www.adristorical-lands.eu/>.

- Na području Primorsko - goranske županije u provedbi je u 2013. godini bilo pet projekata ukupne vrijednosti 2.507.786,20 eura (na otoku Rabu četiri projekta ukupne vrijednosti 2.206.622,60 eura i jedan projekt na Malom Lošinju vrijednosti 301.163,60 eura):

- Održiva mobilnost (MOBility) obale u jadranskom području (ADRIatic area) (ADRI MOB), prioritet 3. Dostupnost i mreže, mjera 3.2. Održivi sustavi mobilnosti. Projekt je započeo u veljači 2011. godine i traje do listopada 2014. godine. Ukupan iznos projekta je 2.458.903,76 eura. Vodeći partner u projektu je talijanska pokrajina Ravenna. U projektu sudjeluje 15 projektnih partnera (8 iz Italije, 1 iz Albanije, 1 iz Grčke, 1 iz Slovenije 1 iz Crne Gore i 3 iz Hrvatske - Grad Rab, Grad Rovinj, Klaster intermodalnog prijevoza iz Primorsko-goranske županije) i 3 suradnika u projektu (1 iz Italije i 2 iz Hrvatske - Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture i Primorsko-goranska županija). Ukupan iznos sredstava dostupan Gradu Rabu za realizaciju projekta je 174.900,00 eura (od toga 148.665,00 eura su IPA sredstva, a iznos sufinanciranja je 26.235,00 eura). Više informacija o projektu pruža internetska stranica projekta <http://www.adrimob-ipa.eu>.

- Jačanje i umrežavanje malih aerodroma na jadranskom području (A3-NET), prioritet 3. Dostupnost i mreže, mjera, 3.1. Fizička infrastruktura. Projekt je započeo u prosincu 2010. godine i trajao je do svibnja 2014. godine. Ukupan iznos projekta je 4.552.673,48 eura. Vodeći partner u projektu je Općina Bovec iz Slovenije. U projektu sudjeluje 5 projektnih partnera (1 iz Slovenije, 1 iz Crne Gore, 1 iz Hrvatske - Grad Rab i 1 iz Srbije). Iznos sredstava dostupan Gradu Rabu je 1.077.000,00 eura (od

toga 915.450,00 eura su IPA sredstva, a iznos sufinanciranja je 161.550,00 eura). Više informacija o projektu pruža internetska stranica projekta <http://www.a3-net.info/>.

- Podrška održivim oblicima mobilnosti u priobalnim gradovima (ADRIA.MOVE IT), prioritet 3. Dostupnost i mreže, mjera 3.2. Održivi sustavi mobilnosti. Projekt je započeo u ožujku 2011. godine i trajao je do veljače 2014. godine. Ukupan iznos projekta je 1.796.268,70 eura. Vodeći partner u projektu je Grad Dubrovnik. U projektu sudjeluje 6 projektnih partnera: 4 iz Hrvatske (Grad Dubrovnik, Grad Umag, Grad Novigrad, Općina Lopar), 1 iz Crne Gore i 1 iz Slovenije. Ukupan iznos sredstava dostupan Općini Lopar za realizaciju projekta je 224.792,60 eura (od toga 191.073,71 eura su IPA sredstva, a iznos sufinanciranja je 33.718,89 eura). Više informacija o projektu pruža internetska stranica <http://www.opcina-lopar.hr/news/adria-move-it/adria-move-it-2012.html>.

Prekogranična zračna mreža (CAN), prioritet 3. Dostupnost i mreže, mjera 3.1. Fizička infrastruktura

Projekt je započeo u listopadu 2012. godine i traje do rujna 2015. godine. Ukupan iznos projekta je 4.249.473,95 eura. Vodeći partner u projektu je slovenska Općina Bovec. U projektu sudjeluje 7 projektnih partnera: 1 iz Italije, 2 iz Bosne i Hercegovine, 1 iz Slovenije, 1 iz Crne Gore, 1 iz Srbije i 1 iz Hrvatske - Grad Rab. Iznos sredstava dostupan Gradu Rabu za realizaciju projekta je 729.930,00 eura (od toga 620.440,50 eura su IPA sredstva, a iznos sufinanciranja je 109.489,50 eura). Više informacija o projektu pruža stranica projekta <http://project-can.eu/>.

Mreža za očuvanje kitova i morskih kornjača u Jadranu (NETCET), prioritet 2. Upravljanje prirodnim i kulturnim resursima i sustav upravljanja rizicima, mjera 2.2. Upravljanje prirodnim i kulturnim resursima i sprječavanje prirodnih i tehnoloških rizika

Projekt je započeo u listopadu 2012. godine i traje do rujna 2015. godine. Ukupan iznos projekta je 2.593.711,18 eura. Vodeći partner u projektu je Grad Venecija. U projektu sudjeluje 13 projektnih partnera (6 iz Italije, 2 iz Albanije, 1 iz Slovenije 1 iz Crne Gore i 3 iz Hrvatske - Državni zavod za zaštitu prirode, Plavi svijet Institut za istraživanje i zaštitu mora-Mali Lošinj, Morski obrazovni centar Pula) i 4 suradnika u projektu (3 iz Italije i 1 iz Slovenije). Iznos sredstava namijenjen Plavom svijetu Institutu za istraživanje i zaštitu mora - Mali Lošinj je 301.163,60 eura (od toga 255.989,06 eura su IPA sredstva, a iznos sufinanciranja je 45.174,54 eura). Više informacija o projektu pruža stranica projekta <http://www.netcet.eu/>.

3) IPA program prekogranične suradnje Hrvatska-Bosna i Hercegovina 2007.-2013.

Ulaganje u hrvatske otoke na IPA programu prekogranične suradnje Hrvatska - Bosna i Hercegovina 2007.-2013. u 2013. odnosi se na ulaganje u Splitsko-dalmatinskoj županiji:

- Na otoku Hvaru provedbom projekta Mediteransko začinsko bilje – MED MED HERBS koji je u 2. pozivu na dostavu projektnih prijedloga odabran u sklopu prioriteta 1. Stvaranje zajedničkog gospodarskog prostora, mjera 1.2: Promicanje poduzetništva. Projekt je započeo 11. prosinca 2012. godine s predviđenim trajanjem od 18 mjeseci. Nositelj projekta (Lead partner) je Općina Jelsa. Projekt je financiran IPA sredstvima u iznosu 204.096,32 eura, dok je iznos sufinanciranja 36.017,00 eura. Ukupna vrijednost projekta je 240.113,32 eura. Cilj projekta je poticanje gospodarskog razvoja prekograničnih krajeva povezivanjem, suradnjom i jačanjem poduzetništva u poljoprivredi. Aktivnosti projekta su usmjerene na povećanje konkurentnosti poljoprivrede unaprjeđenjem prerađivačke tehnologije, kvalitete proizvoda i prezentacije na tržištu boljim povezivanjem poduzetnika, istraživačkih ustanova i ustanova koje podupiru poduzetništvo i razvoj. Završno izvješće još nije predano.

Više informacija o projektu pruža internetska stranica <http://www.cbc-cro-bih.net/hr/projekti-mainmenu/drugi-poziv/mediterranean-medicinal-herbs.html>.

Na temelju gore spomenutih podataka, u okviru programa prekogranične suradnje koje provodi Uprava za upravljanje operativnim programima/Sektor za teritorijalnu suradnju, ukupno ulaganje u otoke kroz bespovratna sredstva tijekom 2013. godine iznosila su 3.453.171,56 eura (Prilog 1. i Prilog 6.).

Ukupan iznos ulaganja Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije u hrvatske otoke u 2013. godini bio je 101.119.601,09 kuna.

MINISTARSTVO POMORSTVA, PROMETA I INFRASTRUKTURE

Uprava pomorske i unutarnje plovidbe, brodarstva, luka i pomorskog dobra u sastavu Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture u okviru svoje nadležnosti zadužena je za brigu o unaprjeđenju sustava pomorskog povezivanja otoka s kopnom i otoka međusobno kao jednog od najbitnijih elemenata otočnog održivog razvoja i temeljne pretpostavke za vođenje otočne razvojne politike. Kroz

svoje poslovanje Uprava skrbi i sve svoje aktivnosti usmjerava u poboljšanje postojećeg stanja prometnog sustava, njegove razvijenosti, prilagodljivosti i učinkovitosti. Poticaji koji su dodijeljeni u 2013. godini odnosili su se na javni obalni linijski pomorski promet kroz aktivnosti poticanja redovitih pomorskih putničkih i brzobrodskih linija. Agencija za obalni linijski pomorski promet kao regulatorno tijelo nastavila je obavljati i nadzirati ovaj segment te je za obavljanje javnog obalnog linijskog pomorskog prometa između otoka i kopna i otoka međusobno s proračunske aktivnosti Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture, posebne glave Agencije za obalni linijski pomorski promet utrošila 325,5 milijuna kuna u 2013. godini.

U 2013. godini javni prijevoz u linijskom obalnom pomorskom prometu obuhvaćao je 54 državne linije (27 trajektnih, 16 brzobrodskih i 11 brodskih klasičnih) u čijem je održavanju sudjelovalo 14 brodara sa flotom od ukupno 79 brodova. Jadrolinija, društvo za linijski pomorski prijevoz putnika i tereta, kao najveći državni putnički brodar, raspolagao je flotom od 34 trajekta, 4 klasična broda te 8 brzih brodova, čiji je udio u ukupnoj floti iznosio 58%, a ostalih 13 su privatni brodari.

U 2013. godini, ukupni broj prevezenih putnika u javnom obalnom pomorskom prometu iznosio je 11.350.111 putnika i 2.785.395 vozila, što je povećanje u odnosu na prethodnu godinu za 1,7% u prometu putnika, odnosno 0,8% u prometu vozila. Jadrolinija, Rijeka u ukupnom prometu putnika sudjeluje s udjelom od 84,9%, a u ukupnom prometu vozila s udjelom od 86,8%.

U lipnju 2013. godine dovršen je najobuhvatniji proces dodjele koncesija za obavljanje javnog prijevoza u linijskom obalnom pomorskom prometu. Tako su potpisani koncesijski ugovori za 23 trajektne linije, 15 brzobrodskih te 7 klasičnih brodskih linija temeljem kojih će se iste održavati do 31. prosinca 2016. godine, sukladno Ugovoru o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji u dijelu koji se odnosi na primjenu Uredbe Vijeća Europe 3577/92 (prijelazno razdoblje za pomorsku kabotažu). Najveći broj koncesioniranih linija održavat će brodar Jadrolinija, Rijeka (23 trajektne, 8 brzobrodskih, i 3 klasične brodske linije). Koncesioniranjem linija do 31. prosinca 2016. osigurana je puna zaposlenost kapaciteta hrvatskih brodara koji obavljaju javni linijski pomorski promet. Pored toga, dvije linije se održavaju temeljem ugovora između brodara i jedinica lokalne samouprave.

Temeljem Odluke o dodjeli proračunskih sredstava namijenjenih za izgradnju, sanaciju i rekonstrukciju objekata podgradnje u lukama otvorenim za javni promet od županijskog i lokalnog značaja te modernizaciju, obnovu i izgradnju ribarske infrastrukture u 2013. godini, KLASA: 400-01/12-03/171, URBROJ: 530-03-1-1-13-51, od 8. travnja 2013. godine, dodijeljena su sredstva za sufinanciranje u iznosu od 13.950.000,00 kuna i to:

1. Županijskoj lučkoj upravi Krk, u iznosu od 2.750.000,00 kuna za radove na dogradnji trajektnog pristaništa Valbiska, otok Krk;
2. Lučkoj upravi Dubrovačko-neretvanske županije, u iznosu od 4.000.000,00 kuna za radove na izgradnji pristana u trajektnom pristaništu Zaglavac – Sobra, otok Mljet;
3. Županijskoj lučkoj upravi Zadar, u iznosu 2.000.000,00 kuna za radove na rekonstrukciji i održavanju lukobrana i lučki iskop pripadajućeg akvatorija u luci Vrgada, otok Vrgada;
4. Lučkoj upravi Šibensko-kninske županije, u iznosu od 1.500.000,00 kuna za radove na rekonstrukciji i sanaciji luke Jelsa – uređenje operativne obale, otok Hvar;
5. Lučkoj upravi Splitsko-dalmatinske županije, u iznosu od 1.400.000,00 kuna za radove na rekonstrukciji i sanaciji luke Jelsa – uređenje operativne obale, otok Hvar;
6. Županijskoj lučkoj upravi Cres, u iznosu od 2.300.000,00 kuna, za radove na rekonstrukciji i produžetku pristaništa mula u luci Martinšćica, otok Cres.

Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture je provodilo aktivnosti unaprjeđenja zračnog prometa na otocima kroz Program „Razvoj sustava zračnog prometa“, a iste aktivnosti su obuhvaćale ulaganja u razvoj i sigurnost otočnih zračnih luka, osiguranje sigurnosno-prometnih standarda, nabavu sigurnosne i zaštitne opreme, izradu dokumentacije kao i izvođenje radova na infrastrukturi koji su od važnosti za siguran prihvat putnika i zrakoplova. Ukupna ulaganja u otočni zračni promet u 2013. godini iznosila su 8.905.354,00 kuna.

Ukupan iznos ulaganja Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture u hrvatske otoke u 2013. godini bio je 348.355.354,00 kuna.

MINISTARSTVO PODUZETNIŠTVA I OBRTA

Ministarstvo poduzetništva i obrta objavilo je 7. svibnja 2013. godine Javni poziv za iskaz interesa poduzetnika za pripremu projektnih prijedloga za Europski fond za regionalni razvoj 2013. - 2020. s ciljem identificiranja projektnih prijedloga sukladnih Europskoj strategiji za pametan, održiv i uključiv rast – EUROPA 2020, općem strateškom cilju Strategije razvoja poduzetništva 2013. - 2020.; povećanju konkurentnosti malih i srednjih poduzetnika u Republici Hrvatskoj i Operativnom programu za regionalnu konkurentnost. Projektni prijedlozi trebali su također biti usklađeni sa strateškim dokumentima kao što su Strategija razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020. i drugim relevantnim programskim i sektorskim dokumentima.

Svrha poziva bila je iskazivanje interesa za pomoć u pripremi projektnih prijedloga za projekte koji će

se prijavljivati za programe bespovratnih potpora u sklopu Europskog fonda za regionalni razvoj.

Poziv je bio namijenjen pripremi projektnih prijedloga za programe bespovratnih potpora koji će se financirati iz Strukturnih fondova. Stručna pomoć u pripremi projekata uključivala je sljedeće aktivnosti:

- pripremu i pregled studije izvodljivosti, uključujući analizu troškova i koristi (CBA);
- pripremu/reviziju/ažuriranje tehničkog dijela projekta (tehničke pojedinosti provedbe);
- pripremu relevantne natječajne dokumentacije/tehničkih specifikacija/troškovnika te dokumentacije za sekundarnu nabavu;
- izradu prijave (aplikacije) za projekt.

Poziv je bio namijenjen pravnim i fizičkim osobama koje se definiraju kao subjekti malog gospodarstva sukladno članku 2. i članku 3. Zakona o poticanju razvoja malog gospodarstva (Narodne novine, br. 29/2002, 63/2007 i 53/2012). Svrha poziva bila je pružiti potporu malim i srednjim poduzetnicima s direktnim utjecajem na ulaganja privatnog sektora koja doprinose povećanju produktivnosti, povećanju ulaganja u proizvodnju i proizvodne usluge, uvođenju rezultata istraživanja i razvoja u proizvodne i uslužne procese, a pri tome se fokusirajući na inovativna mala i srednja poduzeća te tvrtke koje rastu i povećavaju zapošljavanje.

Projekti koji su se mogli prijaviti na Javni poziv morali bi ostvariti sljedeće posebne ciljeve:

- poboljšanje učinkovitosti i produktivnosti malih i srednjih poduzeća kroz investicije vezano za nove tehnologije u proizvodnim procesima i kroz uvođenje rezultata istraživanja i razvoja (R&D) u proizvodnju što dovodi do povećanja razvojnog potencijala za nove i konkurentne proizvode;
- poboljšanje kvalitete turističkih proizvoda podizanjem učinkovitosti malih i srednjih poduzeća u sektoru turizma kroz poboljšanje strukture smještajnih kapaciteta i prateće komplementarne infrastrukture čime se pridonosi kvaliteti turističke ponude, povećanju popunjenosti kroz cjelogodišnje poslovanje, a time i povećanju zaposlenosti;
- stvaranje novih i očuvanje postojećih radnih mjesta.

U okviru Javnog poziva odabrano je 18 tvrtki s kojima su 4. studenoga 2013. godine sklopljeni ugovori o pružanju tehničke pomoći u pripremi projektne dokumentacije kako bi mogli kandidirati spremne projektne prijedloge na natječaje za dodjelu bespovratnih sredstava iz Europskog fonda za

regionalni razvoj.

Dodijeljena tehnička pomoć koju su odabrani prijavitelji dobili kroz pripremu dokumentacije putem ovog Javnog poziva smatra se potporom male vrijednosti, u skladu s Uredbom Komisije (EZ) 1998/2006.

Među odabranim prijaviteljima, dodijeljena je pomoć obrtu "Ugostiteljstvo i trgovina Rova", Rova 28, Malinska - Dubašnica (otok Krk) za pripremu projektnog prijedloga pod nazivom Rekonstrukcija hotela Vila Rova u cilju jačanja turističke ponude otoka Krka. Ukupna protuvrijednost pružene tehničke pomoći od strane stručnjaka iznosila je 64.353,00 kuna. Navedenom obrtu pružena je pomoć u pripremi i ažuriranju tehničkog dijela projekta te pripremi relevantne natječajne dokumentacije uključujući izradu prijave (aplikacije) za projekt.

Sveukupno je od strane Ministarstva poduzetništva i obrta u sklopu programa Poduzetnički impuls u 2013. godini na otocima uloženo 2.630.674,49 kuna. Ulaganja su provedena kroz projekte: D2.1 Cjeloživotno obrazovanje za obrtnike, D2.2 Informatičke kompetencije obrtnika, C1 Poduzetnička zona, D2.4 Majstorska škola i B1. Jačanje poslovne konkurentnosti.

Ukupan iznos ulaganja Ministarstva poduzetništva i obrta u hrvatske otoke u 2013. godini bio je 2.695.027,49 kuna.

MINISTARSTVO ZDRAVLJA

Hrvatski zavod za telemedicinu kroz Mrežu telemedicinskih centara i proračun Ministarstva zdravlja kroz aktivnosti A734202 Hrvatski zavod za telemedicinu i K 790001 Opremanje osnovne mreže telemedicinskih centara direktno utječe na razvoj otoka u smislu osiguravanja jedne od osnovnih komponenti javne infrastrukture, a to je dostupnost zdravstvene zaštite.

U okviru zajma Svjetske banke, IBRD zajam br. 7598-HR, nastavljena je suradnja na Projektu unaprjeđenja hitne medicinske pomoći i investicijskog planiranja u zdravstvu u dijelu Komponenta 1: Razvoj hitne medicinske pomoći, Potkomponenta 4: Razvoj telemedicinskih projekata kao potpora reformi hitne medicinske pomoći.

Kupljeno je 7 uređaja za digitalizaciju radioloških snimaka na otocima. Uređaji su predviđeni za hitne i redovne zdravstvene usluge za lokacije zdravstvenih ustanova na otoku Korčuli, Braču, Malom Lošinju, Rabu, Krku i Hvaru.

Direktnom investicijom, pristupačnost radioloških pregleda u izoliranim i teško dostupnim područjima znatno je povećana, a puni rezultati i učinci uočljivi su u medicinski hitnim situacijama što rezultira povećanjem kvalitete zdravstvene zaštite.

Digitalizacijom radioloških uređaja osigurana je efikasnost u radu zdravstvenih radnika, racionalizacija troškova u smislu organizacije rada i popratno potrošenog materijala te efikasnost u upravljanju pacijentovih podataka.

U tablici u Prilogu 2. pokazana su direktna ulaganja sa nominalnim iznosima u smislu implementacije projekata Ministarstva zdravlja i Hrvatskog zavoda za telemedicinu. Također postoje i indirektna kroz edukaciju zdravstvenih radnika i podizanje razine znanja zdravstvenih radnika na otocima.

Ukupan iznos ulaganja Ministarstva zdravlja u hrvatske otoke u 2013. godini bio je 2.085.556,76 kuna.

MINISTARSTVO KULTURE

Ministarstvo kulture kontinuirano prepoznaje i podržava javne potrebe u kulturi otočnog stanovništva što je u skladu sa Zakonom o otocima.

Putem javnih poziva za predlaganje programa javnih potreba u kulturi u 2013. godini i Ministarstvo kulture financiralo je 255 programa u ukupnom iznosu od 18.659.400,50 kuna.

U Dubrovačko - neretvanskoj županiji 52 programa u iznosu od 1.879.340,00 kuna, u Istarskoj županiji 1 program u iznosu od 160.000,00 kuna, u Ličko - senjskoj županiji 7 programa u iznosu od 185.350,00 kuna, u Primorsko - goranskoj županiji 62 programa u iznosu od 9.805.852,50 kuna, u Splitsko - dalmatinskoj županiji 88 programa u iznosu od 4.343.570,00 kuna, u Šibensko - kninskoj županiji 14 programa u iznosu od 1.014.477,00 kuna te u Zadarskoj županiji 31 program u iznosu od 1.270.811,00 kuna.

Grafički prikaz 1. i 2. Broj programa po županijama i Ostvareni iznos po županijama

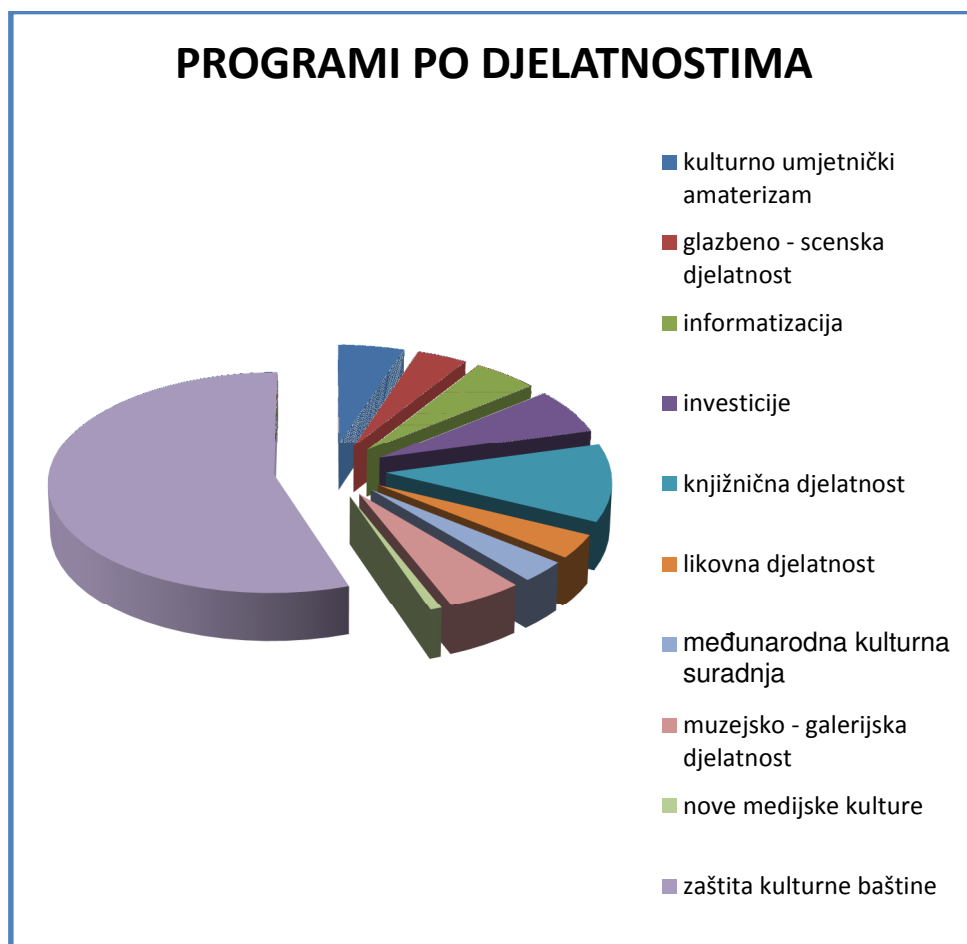

U svom djelokrugu Ministarstvo kulture podupire otoke kroz deset područja: kulturno - umjetnički amaterizam, glazbeno - scensku djelatnost, informatizaciju, investicijsku potporu, knjižničnu djelatnost, likovnu djelatnost, međunarodnu kulturnu suradnju, muzejsko - galerijsku djelatnost, nove medijske kulture te zaštitu spomeničke baštine.

Iz podataka je vidljivo da se najveći broj programa koje je financiralo Ministarstvo kulture odnosilo na zaštitu kulturne baštine (141 program u iznosu od 9.069.688,50 kuna). Slijede investicije sa 17 programa u iznosu od 7.071.525,00 kuna, glazbeno - scenska djelatnost s 10 programa i iznosom od 925.000,00 kuna, knjižnična djelatnost s 29 programa i iznosom od 889.000,00 kuna, potom muzejsko

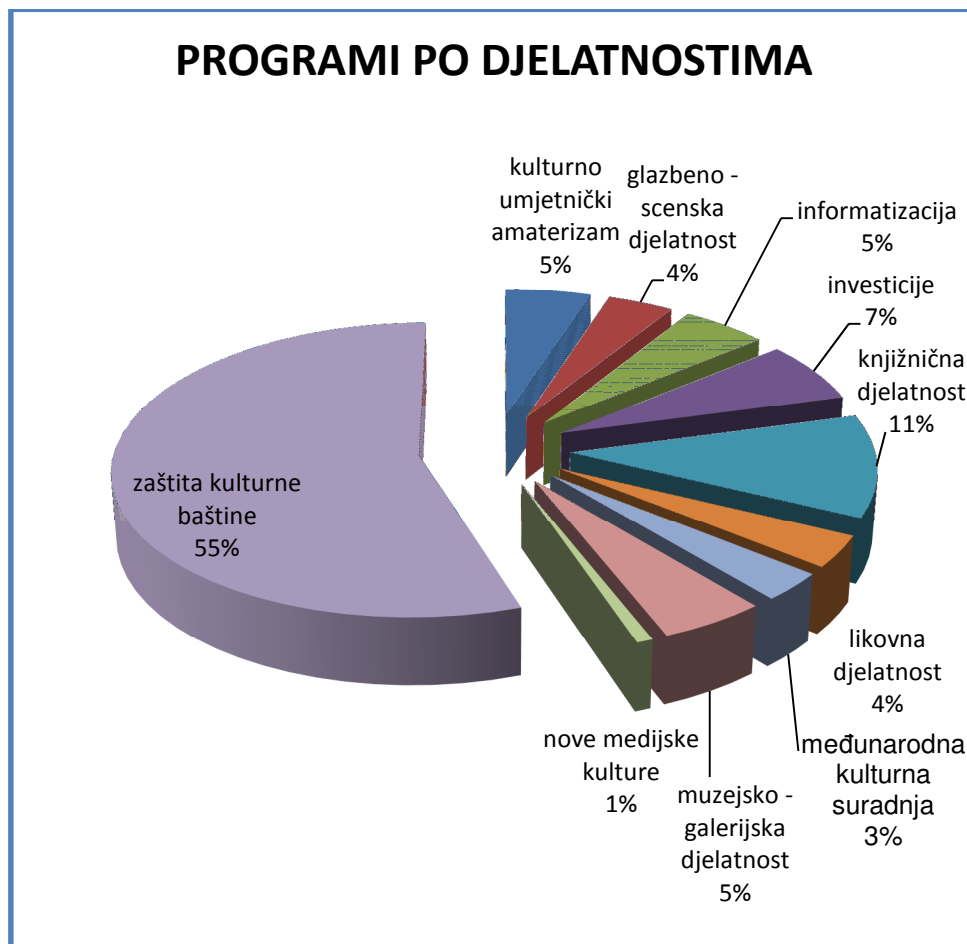
- galerijska djelatnost sa 13 programa (210.500,00 kuna), kulturno - umjetnički amaterizam s 13 programa (130.800,00 kuna), međunarodna kulturna suradnja s 8 programa (123.037,00 kuna), informatizacija s 13 programa (116.000,00 kuna), likovna djelatnost s 9 programa (82.850,00 kuna) te naposljetku nove medijske kulture s 2 programa i iznosom od 41.000,00 kuna.

Grafički prikaz 3. Programi po djelatnostima

Iz sljedećeg dijagrama je također vidljivo da programi zaštite kulturne baštine čine 55% svih financiranih programa na otocima. Slijede knjižnična djelatnost s 11%, investicije sa 7%, informatizacija, kulturno - umjetnički amaterizam te muzejsko - galerijska djelatnost sa 5%, likovna i glazbeno - scenska djelatnost sa 4% te međunarodna kulturna suradnja s 3% i nove medijske kulture s 1%.

Grafički prikaz 4. Programi po djelatnostima po udjelima

Financiranje svih djelatnosti u okviru Ministarstva kulture vršilo se na slijedećim otocima: u Dubrovačko - neretvanskoj županiji: Badija, Korčula, Lastovo, Lokrum, Lopud, Mljet, Šipan, te poluotok Pelješac (7 otoka i 1 poluotok); u Istarskoj županiji: Brijuni; u Ličko - senjskoj županiji: Pag; u Primorsko - goranskoj županiji: Cres, Krk, Mali Lošinj, Oruda, Palcol i Rab; u Splitsko - dalmatinskoj županiji: Brač, Hvar, Vis i Šolta; u Šibensko - kninskoj županiji: Kaprije, Kornati, Krapanj, Murter i Zlarin; u Zadarskoj županiji: Dugi otok, Iž, Molat, Pag, Pašman, Sali, Silba, Ugljan i Vrgada.

Ukupan iznos ulaganja Ministarstva kulture u hrvatske otoke u 2013. godini bio je 18.659.400,50 kuna.

MINISTARSTVO TURIZMA

Ministarstvo turizma je ulagalo u hrvatske otoke kroz:

1) Program dodjele bespovratnih sredstava manifestacijama u funkciji razvoja turizma u 2013.

Bespovratna sredstva su se po navedenom Programu koristila za sufinanciranje troškova nabave roba i usluga za neposrednu realizaciju manifestacija koje imaju međunarodni, regionalni i nacionalni značaj i koje doprinose razvoju turističke ponude.

- Način dodjele sredstava: državna potpora male vrijednosti;
- Ciljevi koji su postignuti: razvoj i unaprjeđenje turističke ponude Republike Hrvatske kroz organizaciju kulturnih, gastronomskih, enoloških, zabavnih, sportskih i drugih manifestacija kao glavnog motiva dolaska u turističku destinaciju te u cilju povećanja ugostiteljskog i drugog turističkog prometa posebice u razdobljima izvan glavne turističke sezone;
- Mjerljivi rezultati pojedinih aktivnosti: porast broja dolazaka stranih turista;
- Otoci na kojima su mjere provedene: Brijuni, Rab, Cres i Pašman;
- Ukupni iznos ulaganja u hrvatske otoke od strane Ministarstva turizma po predmetnom Programu iznosila su 215.000,00 kuna;
- Statistički podaci i pokazatelji: porast broja dolazaka stranih turista u Republici Hrvatskoj u 2013. – 10.955.168 (broj dolazaka stranih turista u 2012. godini bio je 9.926.674).

2) Program unapređenja ponude turističkog sektora u 2013. „Korak više“

Bespovratna sredstva su se po navedenom Programu koristila za:

- kapitalna ulaganja na područjima pod upravljanjem turističke zajednice u svrhu poticanja izgradnje sadržaja i unapređenja ponude destinacije s ciljem produženja turističke sezone i povećanja ukupnog turističkog prometa;
- kapitalna ulaganja na lokalitetima pod upravljanjem javnih ustanova koje upravljaju zaštićenim područjem, a u svrhu poticanja izgradnje sadržaja i unapređenja ponude destinacije s ciljem produženja turističke sezone i povećanja ukupnog turističkog prometa;
- kapitalna ulaganja na lokalitetima pod upravljanjem jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koja za cilj imaju unapređenje turističke ponude i razvoj posebnih oblika turizma (npr. kulturni, sportski, vjerski, pustolovni i dr.) te podizanje

kvalitete života stanovnika i boravka turista, bolje iskorištenje potencijalnih i/ili stvaranje novih turističkih lokaliteta;

- kapitalna ulaganja u svrhu poticanja izgradnje i unapređenja dodatnih sadržaja (izuzev bazena) s ciljem povećanja konkurentnosti ugostiteljskih objekata iz skupine hoteli i/ili kampovi te produženja turističke sezone;
- subvencija razlike cijene vode trgovačkim društvima i obrtima koji se bave hotelskom industrijom na otocima, a opskrbljuju se vodom putem vodonosaca.

- Način dodjele sredstava: državna potpora male vrijednosti;
- Ciljevi koji su postignuti: podizanje konkurentnosti ukupnog turističkog sektora kroz manja kapitalna ulaganja u dodatne sadržaje, unapređenje ponude i razvoj posebnih oblika turizma, subvencija razlike cijene vode trgovačkim društvima i obrtima koji se bave hotelskom industrijom na otocima, a opskrbljuju se vodom putem vodonosaca;
- Mjerljivi rezultati pojedinih aktivnosti: porast udjela smještajnih kapaciteta iz skupine „Hoteli“ i „Kampovi“ i drugih vrsta ugostiteljskih objekata za smještaj u odnosu na smještajne kapacitete kategorizirane temeljem Pravilnika o pružanju usluga u domaćinstvu;
- Otoci na kojima su mjere provedene: Rab, Dugi otok, Vir, Prvić, Murter, Brač, Lopud, Mljet i poluotok Pelješac;
- Ukupni iznos ulaganja u hrvatske otoke od strane Ministarstva turizma po predmetnom Programu iznosio je 2.770.466,11 kuna;
- Statistički podaci i pokazatelji: porast udjela smještajnih kapaciteta iz skupine „Hoteli“ i „Kampovi“ i druge vrste ugostiteljskih objekata za smještaj u odnosu na smještajne kapacitete kategorizirane temeljem Pravilnika o pružanju usluga u domaćinstvu od 1% u odnosu na 2012. godinu (s 52% na 53%).

3) Program unapređenja ponude turističkog sektora u 2013. „1000 bazena za hrvatski turizam“

Bespovratna sredstva su se po navedenom Programu koristila za izgradnju i opremanje isključivo novih vanjskih i unutarnjih bazena, minimalne tlocrtnne površine 30 m² za vanjske bazene i minimalne tlocrtnne površine 20 m² za unutarnje bazene (unutar čvrstih objekata).

- Način dodjele sredstava: državna potpora male vrijednosti;
- Ciljevi koji su postignuti: jačanje turizma kao pokretača ukupnog razvoja gospodarstva, povećanje konkurentnosti turističke ponude, stvaranje uvjeta za produženje turističke sezone i bolje popunjenosti smještajnih kapaciteta, motiviranje ciljne skupine iznajmljivača za

uključivanje u poduzetništvo, tj. otvaranje obrta ili trgovačkog društva, jačanje konkurentnosti subjekata malog gospodarstva koji svojim poslovanjem ostvaruju tržišnu uspješnost (povećavaju zaposlenost i ubrzano se razvijaju);

- Mjerljivi rezultati pojedinih aktivnosti: porast udjela smještajnih kapaciteta iz skupine „Hoteli“ i „Kampovi“ i drugih vrsta ugostiteljskih objekata za smještaj u odnosu na smještajne kapacitete kategorizirane temeljem Pravilnika o pružanju usluga u domaćinstvu;
- Otoci na kojima su mjere provedene: Pag, Ugljan, Brač, Hvar, Krk, Mljet i poluotok Pelješac;
- Ukupni iznos ulaganja u hrvatske otoke od strane Ministarstva turizma po predmetnom Programu iznosio je 846.700,00 kuna;
- Statistički podaci i pokazatelji: porast udjela smještajnih kapaciteta iz skupine „Hoteli“ i „Kampovi“ i drugih vrsta ugostiteljskih objekata za smještaj u odnosu na smještajne kapacitete kategorizirane temeljem Pravilnika o pružanju usluga u domaćinstvu od 1% u odnosu na 2012. godinu (s 52% na 53%).

4) Program poticanja inovacija u turizmu u 2013. „Inovativni turizam“

Bespovratna sredstva su se po navedenom Programu koristila za razvoj različitih novih i inovativnih proizvoda održivog turizma, kroz projekte i programe unapređenja ukupne ugostiteljsko-turističke ponude inovativnim proizvodima i uslugama, za uvođenje novih tehnologija u ugostiteljske i turističke objekte i razvoj zelenog poduzetništva u ugostiteljstvu i turizmu.

- Način dodjele sredstava: državna potpora male vrijednosti;
- Ciljevi koji su postignuti: razvoj novih i inovativnih turističkih proizvoda, obogaćivanje i unapređenje ukupne turističke i ugostiteljske ponude;
- Mjerljivi rezultati pojedinih aktivnosti: porast naplate prihoda od obveze plaćanja na ime članarine turističkim zajednicama;
- Otoci na kojima su mjere provedene: Rab, Krk, Lošinj, Vir, Hvar i Vis;
- Ukupni iznos ulaganja u hrvatske otoke od strane Ministarstva turizma po predmetnom Programu iznosio je 875.430,00 kuna;
- Statistički podaci i pokazatelji: smanjenje naplate prihoda od obveze plaćanja na ime članarine turističkim zajednicama za 3%. Zakonom o članarinama u turističkim zajednicama (Narodne novine, br. 152/2008 i 88/2010) propisano je da su obveznici plaćanja članarina pravne i fizičke osobe koje obavljaju određenu djelatnost u mjestu djelovanja turističke zajednice koji plaćaju iznos članarine temeljem postotka ukupnog prihoda. Osnovica za obračun članarine za pravne i fizičke osobe koje su obveznici plaćanja poreza na dobit jest ukupni prihod koji čine

svi prihodi koje su te osobe dužne iskazati u računu dobiti i gubitaka, sukladno propisima o računovodstvu, a za fizičke osobe koje su obveznici plaćanja poreza na dohodak su ukupni primici iz knjige primitaka i izdataka sukladno propisima o porezu na dohodak, umanjeni za naplaćeni porez na dodanu vrijednost. Razlog pada prihoda od naplate članarine za 3% možemo naći u globalnoj ekonomskoj krize koja je zahvatila i hrvatsko gospodarstvo, smanjilo gospodarsku aktivnost i samim time ukupni prihod poslovnih subjekata.

5) Program poticanja slobodnog pristupa Internetu u turističkim destinacijama „HOT SPOT CROATIA“

- Bespovratna sredstva su se po navedenom Programu koristila za sufinanciranje uspostave točaka besplatnog pristupa Internetu na turistički frekventnim otvorenim površinama koje nude javne turističke sadržaje;
- Način dodjele sredstava: državna potpora male vrijednosti;
- Sredstva su bila namijenjena isključivo jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave;
- Ministarstvo turizma je sufinanciralo do 50% prihvatljivih/opravedanih troškova;
- Ciljevi koji su postignuti: podizanje konkurentnosti turizma Republike Hrvatske, poticanje turističke potrošnje u destinaciji kroz veću dostupnost informacija, poticanje e-marketinga i e-prodaje turističke ponude Republike Hrvatske, poticanje dodatne promocije turističkih destinacija i privlačenje novih gostiju;
- Mjerljivi rezultati pojedinih aktivnosti: broj novo uspostavljenih točaka besplatnog pristupa internetu;
- Otoci na kojima su mjere provedene: Lošinj, Krk, Cres, Pag, Preko, Dugi otok, Pašman, Brač, Hvar i Korčula;
- Ukupni iznos ulaganja u hrvatske otoke od strane Ministarstva turizma po predmetnom Programu iznosio je 245.863,75 kuna;
- Statistički podaci i pokazatelji: temeljem predmetnog Programa na navedenim otocima je uspostavljeno ukupno 48 novih točaka besplatnog pristupa internetu.

6) Program poticanja razvoja turizma na turistički nerazvijenim područjima u 2013.

Bespovratna sredstva su po navedenom Programu korištena za:

- poticanje razvoja turizma na turistički nerazvijenim područjima s ciljem razvoja turizma na cijelom području Republike Hrvatske;
  - izgradnju, obnovu i podizanje kvalitete smještajnih kapaciteta i dodatnih turističkih sadržaja na turistički nerazvijenim područjima;
  - izgradnju i obnovu atrakcijske resursne osnove i javne turističke infrastrukture na turistički nerazvijenim područjima;
  - razvoj turističke ponude turistički nerazvijenih područja temeljene na tradicijsko/autohtonim elementima lokalnog graditeljstva i očuvanja/uređenja okoliša.
-
- Način dodjele sredstava: državna potpora male vrijednosti;
  - Ciljevi koji su postignuti: razvoj smještajne i dodatne turističke ponude te unapređenje javne i poslovne turističke infrastrukture na turistički nerazvijenim područjima;
  - Mjerljivi rezultati pojedinih aktivnosti: smanjenje broja turističkih zajednica općina i gradova koji su u rangu prihoda manjim od 200.000,00 kuna godišnje;
  - Ciljna skupina na koju se mjera odnosi: trgovačka društva, obrti, zadruge, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, seljačka domaćinstva koja su registrirana za pružanje ugostiteljskih usluga sukladno Pravilniku o pružanju ugostiteljskih usluga u seljačkom domaćinstvu (Narodne novine, br. 5/2008 i 44/2011);
  - Otok na kojem su mjere provedene: Vis;
  - Ukupni iznos ulaganja u hrvatske otoke od strane Ministarstva turizma po predmetnom Programu iznosio je 50.000,00 kuna;
  - Statistički podaci i pokazatelji: smanjenje broja turističkih zajednica općina i gradova koji su u rangu prihoda manjim od 200.000,00 kuna godišnje sa 112 na 101 turističku zajednicu u 2013. godini.

7) Program kreditiranja malog i srednjeg poduzetništva u turizmu „POTICAJ ZA USPJEH“

Program obuhvaća kreditni program državne potpore u vidu subvencije kamate u kreditima odobrenim poduzetnicima u turizmu za ulaganja u ugostiteljsko-turističke objekte s pratećim sadržajima. Ministarstvo turizma, poslovne banke i Hrvatska banka za obnovu i razvitak ugovorili su suradnju u

provedbi Programa. Ministarstvo turizma je propisalo ciljeve i uvjete koje su korisnici kredita morali ispuniti kako bi banka odobrila namjenski kredit u kojem Ministarstvo turizma sudjeluje subvencijom. Krediti su odobravani u periodu od 2002. do 2009. godine. Namjena kredita bila je izgradnja i uređenje manjih smještajnih objekata s većom kvalitetom uređenja i usluge.

- Način dodjele sredstava: državna potpora sastoji se od postotka subvencije unutar ugovorene kamate;
- Isplaćuje se banci za korisnika sve do konačne otplate kredita;
- Ciljana skupina na koju se program odnosio: subjekti malog gospodarstva, tj. obrti, zadruge ili trgovačka društva s ograničenom odgovornošću u vlasništvu državljana Republike Hrvatske koji su registrirani za obavljanje ugostiteljske djelatnosti u smještajnim objektima;
- Ciljevi koji su postignuti: namjenski krediti s povoljnim uvjetima subvencionirane kamate s počekom otplate te duljim rokovima otplate potaknuli su male gospodarstvenike u turizmu na ulaganja u izgradnju i uređenje malih hotela i pansiona te je razvijen novi oblik smještajne ponude prepoznatljiv pod nazivom „mali obiteljski hoteli“ koji su raspoređeni duž obale, ali i u kontinentalnom djelu; upravo zbog veličine i sadržajno tematizirane ponude omogućuju poslovanje i u periodu prije i iza turističke sezone;
- Mjerljivi rezultati aktivnosti: praćenje povećanja broja smještajnih objekata u koje su ulagani krediti s potporom uvidom u važeća rješenja o vrsti, kategoriji objekta i broju smještajnih jedinica;
- Otoci na kojima su mjere provedene: 67 poduzetnika koristilo je 84 kredita sa subvencijom kamate za ulaganja na slijedećim otocima: Cres, Krk, Mali Lošinj, Rab, Susak, Unije, Pag, Pašman, Silba, Ugljan, Krapanj, Prvić, Čiovo, Mali Drvenik, Hvar, Brač, Vis, Korčula, Šipán, Lopud i poluotok Pelješac.

Ukupni iznos ulaganja u hrvatske otoke od strane Ministarstva turizma po predmetnom Programu u 2013. godini iznosio je 5.392.601,65 kuna.

Ukupan iznos ulaganja Ministarstva turizma u hrvatske otoke u 2013. godini bio je 10.396.061,51 kuna.

MINISTARSTVO BRANITELJA

Ministarstvo branitelja dodjeljuje sredstva sukladno aktivnostima i programima u svojoj nadležnosti temeljem javnih natječaja odnosno javnih poziva na koje prijave mogu podnijeti prijavitelji iz cijele Republike Hrvatske pa tako i otoka. U 2013. godini, sukladno zaprimljenim zahtjevima i na temelju

javnih poziva za Program stručnog osposobljavanja i zapošljavanja hrvatskih branitelja i djece smrtno stradalih, zatočenih ili nestalih branitelja i Projekt rješavanja pristupačnosti, zbog ispunjavanja propisanih uvjeta javnih poziva, odobrena su sredstva i prijaviteljima s otoka.

Ministarstvo branitelja je provodilo Program stručnog osposobljavanja i zapošljavanja hrvatskih branitelja i djece smrtno stradalih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja za razdoblje 2012. do 2013. godine (u daljnjem tekstu: Program) koji je prihvaćen Zaključkom Vlade Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 43/2012). Ciljnu skupinu Programa činili su nezaposleni hrvatski branitelji iz Domovinskog rata i nezaposlena djeca smrtno stradalih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata. Program se sastojao od sedam mjera: Mjere stručnog osposobljavanja, Mjere samozapošljavanja, Mjere potpore za proširenje postojeće djelatnosti, Mjere potpore zapošljavanju djece smrtno stradalih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja bez radnog iskustva, Mjere potpore radu zadruga hrvatskih branitelja, Mjere potpore projektima zadruga hrvatskih branitelja i Mjere kreditiranja malog i srednjeg poduzetništva (Ministarstvo je tijekom 2013. godine nastavilo otplaćivati obveze preuzete u prethodnom razdoblju, subvencioniranjem 2% kamatne stope na poduzetničke kredite realizirane u poslovnim bankama kroz Program „Lokalni projekti razvoja-poduzetnik-branitelj“). Zahtjevi za korištenje mjera Programa u 2013. godini zaprimali su se isključivo po prethodno objavljenom javnom pozivu kojim su bili utvrđeni uvjeti i obvezna dokumentacija potrebna za podnošenje zahtjeva te kriteriji kojima se vodio Stručni tim za odlučivanje o mogućnosti korištenja poticajnih mjera Programa stručnog osposobljavanja i zapošljavanja nezaposlenih osoba iz ciljne skupine kod razmatranja zahtjeva. Nastavno tome, provedbom Programa stručnog osposobljavanja i zapošljavanja hrvatskih branitelja i djece smrtno stradalih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja u 2013. godini potpomognuto je zapošljavanje osoba iz ciljne skupine Programa na području hrvatskih otoka ukupnim iznosom od 297.621,40 kuna (otoci Pag, Lastovo, Krk, Vis, Brač, Drvenik Veliki te poluotok Pelješac).

Nadalje, Ministarstvo branitelja je u 2013. godini provodilo Projekt rješavanja pristupačnosti objektima osoba s invaliditetom kojim se nastojalo podržati inicijative prilagodbe građevina, ustanova i javnih površina te unaprjeđenje njihove pristupačnosti s ciljem poboljšanja kvalitete života osoba s najtežom vrstom i stupnjem invaliditeta te osiguravanja neovisnost njihova življenja u zajednici. Sufinanciranje projekata rješavanja pristupačnosti objekta osobama s invaliditetom sredstvima državnog proračuna Republike Hrvatske odobrava se jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave koje djeluju na području Republike Hrvatske i provode djelatnosti usmjerene potrebama zajednice, po podnošenju zahtjeva na javni poziv te nakon razmatranja od strane posebne radne skupine u koju su imenovani predstavnici ratnih vojnih invalida iz Domovinskog rata i civilnih udruga

osoba s invaliditetom, a koja predlaže donošenje odluka o sufinanciranju i visini odobrenih sredstava. Sukladno tome, Ministarstvo branitelja je u 2013. godini sudjelovalo u sufinanciranju izgradnje vertikalno podizne platforme ispred ulaza u kino "Vladimir Nazor" u Malom Lošinj u vrijednosti 60.000,00 kuna.

Ukupna ulaganja Ministarstva branitelja u otoke u 2013. godini iznosila su 357.621,40 kuna.

MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA I PRIRODE

Tijekom kolovoza 2013. godine uspješno je završena sanacija pješačke staze oko jezera Mir na jugozapadnom dijelu Parka prirode „Telašćica“ na Dugom otoku. Ukupna vrijednost izvedenog projekta iznosila je 357.718,49 kuna. Uređenjem staze posjetitelji Parka prirode „Telašćica“ imaju veću kvalitetu usluge parka. Ujedno, vlasnici nekretnina mogu lakše pristupiti svojim nekretninama (maslinicima i poljima).

Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, kroz svoje aktivnosti vezane uz zaštitu mora i priobalja, u suradnji s ostalim tijelima i institucijama direktno i indirektno doprinosi unaprjeđenju kakvoće morskog okoliša otoka. U navedene aktivnosti mogu se ubrojiti: provedba Programa praćenja kakvoće mora za kupanje na plažama Republike Hrvatske, sprječavanje onečišćenja mora sufinanciranjem dijela hladnog pogona brodova čistača, izrada dokumenata Morske strategije prema Okvirnoj direktivi o morskoj strategiji 2008/56/EZ te sudjelovanje u provedbi određenih projekata zaštite okoliša.

Nastavno na navedeno, a vezano za zaštitu mora, obalne županije osiguravaju sredstva za praćenje kakvoće mora za kupanje (prikupljanje i analiziranje kakvoće mora za kupanje, izrada kartografskih prikaza morskih plaža te izrada i obnavljanje profila mora za kupanje) u okviru provedbe Programa praćenja kakvoće mora za kupanje na plažama u Republici Hrvatskoj koje koordinira Ministarstvo zaštite okoliša i prirode. Isto tako, obalne županije i Ministarstvo zaštite okoliša i prirode sudjeluju u sufinanciranju hladnog pogona brodova i čistača mora (sredstva Ministarstvo zaštite okoliša i prirode osiguravaju se u državnom proračunu Republike Hrvatske na poziciji A576235 Izrada i provedba dokumenata za poboljšanje upravljanja okolišem, podpozicija 3634 - Tekuće pomoći iz državnog proračuna).

Navedene aktivnosti u okviru zaštite mora i priobalja provode se na cijelom obalnom akvatoriju, a učinci istih osiguravaju kontinuitet u provedbi zaštite morskog okoliša otoka.

Ukupan iznos ulaganja Ministarstva zaštite okoliša i prirode u hrvatske otoke u 2013. godini bio je 357.706,59 kuna.

MINISTARSTVO GRADITELJSTVA I PROSTORNOGA UREĐENJA

Na temelju Odluke o odobravanju sredstava kapitalnih pomoći gradovima i općinama za poticanje razvoja komunalnog gospodarstva i komunalnog standarda za 2013. godinu Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja je na osnovu natječaja dodijelilo sredstva kapitalnih pomoći na otocima Visu, Cresu i Korčuli te poluotoku Pelješcu u ukupnom iznosu od 338.877,50 kuna.

Ukupan iznos ulaganja Ministarstva graditeljstva i prostornoga uređenja u hrvatske otoke u 2013. godini bio je 338.877,50 kuna.

MINISTARSTVO SOCIJALNE POLITIKE I MLADIH

U 2013. godini Ministarstvo socijalne politike i mladih uložilo je 28.414,71 kunu za izradu geodetskog snimka izvedenog stanja, izradu elaborata iskolčenja građevine, povećanje priključne snage i instalaciju servera u Centar za socijalnu skrb Cres-Lošinj. Za ugradnju solarnih kolektora i nabavu perilice rublja za Dom za odgoj Cres uloženo je 64.501,61 kunu te za izradu geodetske i arhitektonske snimke za legalizaciju bespravno sagrađenih objekata, nabavu sterilizatora i nabavu informatičke opreme za Dom za psihičko bolesne odrasle osobe Blato 45.062,29 kuna.

Ukupna ulaganja Ministarstva socijalne politike i mladih na otocima u 2013. godini iznosila su 137.978,61 kuna.

MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA

Tijekom 2013. godine Ministarstvo unutarnjih poslova je iz državnog proračuna Republike Hrvatske financiralo radove na sanaciji zgrada u vlasništvu Republike Hrvatske u kojima su smještene službe policijskih postaja na otocima Braču i Hvaru.

U sanaciju zgrade Policijske postaje Brač uloženo je 169.000,00 kuna, a u sanaciju zgrade Policijske postaje Hvar 1.498.335,00 kuna. Navedena ulaganja provedena su s ciljem poboljšanja radnih uvjeta policijskih službenika.

Ukupna ulaganja Ministarstva unutarnjih poslova na otocima u 2013. godini iznosila su 1.667.335,00 kuna.

MINISTARSTVO ZNANOSTI, OBRAZOVANJA I SPORTA

Ministarstvu znanosti, obrazovanja i sporta je za osiguranje dodatnih sredstava za financiranje projekta izgradnje školske sportske dvorane pri Osnovnoj školi Vjekoslava Klarina u Tisnom, iz državnog proračuna Republike Hrvatske za 2013. godinu, isplatilo 700.000,00 kuna od čega iznos od 500.000,00 kuna za financiranje radova, a iznos od 200.000,00 kuna za financiranje opremanja školske sportske dvorane. Osim za potrebe učenika škole, dvorana je namijenjena i potrebama stanovnika općine Tisno i otoka Murtera.

Ukupna ulaganja Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta na otocima u 2013. godini iznosila su 700.000,00 kuna.

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE

Ministarstvo poljoprivrede je u 2013. godini u segmentu ribarstva na otocima uložilo 14.477.983,23 kuna. Navedeni iznos dodijeljen je kroz različite modele dodjele državne potpore koja se provodila i isplaćivala u 2013. godini. Modeli nisu bili usmjereni samo na žitelje otoka, te su iznosi po modelima izdvojeni iz ukupnih iznosa pojedinih modela. Potpora se dodjeljivala u segmentu ribarstva kroz tri modela. Korisnici su bili ribari koji su ovlaštenici povlastice ili vlasnici plovila za obavljanje gospodarskog ribolova na moru, dok je kroz jedan model kao korisnik bila priznata ribarska zadruga. Od ukupno dodijeljenog iznosa kroz tri modela, u visini od 26.667.221,80 kuna kojima se sufinancirala kupnja AIS sustava (sustava automatske identifikacije plovila), zatim dio troškova te tržišna kompenzacija za prodani ulov bijele morske ribe, ribarima na otocima isplaćeno je 12.274.543,32 kuna, odnosno 46% ukupno isplaćenog iznosa kroz navedene modele. Kroz model dodjele potpore ribarskim zadrugama, od ukupno isplaćenog iznosa u visini od 8.733.205,66 kuna, zadrugama sa sjedištem na otocima isplaćeno je 2.203.930,44 kuna ili 25% iznosa isplaćenog svim ribarskim zadrugama.

Ukupna ulaganja Ministarstva poljoprivrede na otocima u 2013. godini iznosila su 14.477.983,23 kuna.

FOND ZA ZAŠTITU OKOLIŠA I ENERGETSKU UČINKOVITOST

Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost je u 2013. godini sudjelovao u provedbi 67 projekata kojima su ostvareni pozitivni učinci u zaštiti okoliša na otocima Republike Hrvatske. S tim u svezi za provedbu istih Fond je osigurao i isplatio u 2013. godini sredstva u iznosu od 13.148.965,69 kuna i to za:

I. Sanaciju službenih neuređenih odlagališta komunalnog otpada u jedinicama lokalne samouprave koje se nalaze na otocima

Fond je započeo tijekom 2004. godine s provedbom aktivnosti na sanaciji službenih neuređenih odlagališta komunalnog otpada. Budući da se komunalni otpad do tada u većini slučajeva odlagao na nenadziranim i neuređenim odlagalištima otpada, program sanacije službenih neuređenih odlagališta komunalnog otpada pokrenut je na području cijele Republike Hrvatske, a poseban naglasak stavljen je na sanaciju odlagališta na krškim područjima, otocima i priobalnom dijelu Jadrana. U 2013. godini isplaćena su sredstva za odrađene radove na sanaciji 3 odlagališta na otocima. Kroz program sanacije službenih neuređenih odlagališta komunalnog otpada zbrinjavanje komunalnog otpada i dnevno odlaganje komunalnog otpada dovest će se u stanje koje je prihvatljivo za okoliš i zdravlje ljudi te će se uspostaviti sustav kontrole i monitoringa nad odlagalištima. Sanirana odlagališta moći će se koristiti do početka rada županijskih odnosno regionalnih centra za gospodarenje otpadom. Time se ostvaruju pozitivni učinci u zaštiti okoliša i očuvanju krških ekoloških sustava koji predstavljaju preduvjet za održivi razvoj jedinica lokalne samouprave koje se nalaze na otocima.

II. Sanaciju divljih odlagališta komunalnog otpada

Fond je pokrenuo tijekom 2005. godine aktivnosti na sanaciji divljih odlagališta komunalnog otpada. U okviru programa Sanacije divljih odlagališta komunalnog otpada tijekom 2013. godine završena je sanacija divljih odlagališta na području Općine Selca (otok Brač). Sanacijom divljih odlagališta komunalnog otpada ostvaruju se pozitivni učinci u zaštiti i očuvanju prirodnih resursa kao i mogućih štetnih utjecaja na zdravlje ljudi. Čišćenjem divljih deponija sprječava se nastanak požara te znatno smanjuje procjeđivanje onečišćenih otpadnih voda u tlo i vode, te se time osobito čuvaju i štite biološke i krajobrazne vrijednosti krških područja na otocima.

III. Skupljanje građevinskog otpada koji sadrži azbest

Fond je i u 2013. godini nastavio provođenje sustava gospodarenja građevinskim otpadom koji sadrži azbest.

IV. Poticanje izbjegavanja i smanjenja nastajanja otpada (nabava komunalne opreme - kanti, kontejnera i zelenih otoka

Radi smanjenja nastajanja otpada i korištenja njegovih vrijednih svojstava, Fond ulaže znatna sredstva u sustav primarnog odvajanja otpada za nabavu kanti, kontejnera i zelenih otoka. Time je Fond omogućio nesmetan odvoz komunalnog otpada i potaknuo odvojeno prikupljanje otpada u cilju korištenja vrijednih svojstava otpada, čime se znatno smanjuje količina odloženog otpada na odlagalištima, a ujedno i potiče razvoj svijesti građana o potrebi zaštite okoliša. Odvajanje otpada na mjestu nastanka osnovni je preduvjet za sustavno gospodarenje otpadom kao i način da se znatno smanje količine otpada namijenjenog odlaganju. Navedenim se potiče i odvajanje otpada čija se vrijedna svojstva, različitim metodama uporabe, u potpunosti iskorištavaju. Sukladno tome Fond je i u 2013. godini uložio u projekte uspostave sustava odvojenog prikupljanja i reciklaže na otocima te je sufinancirao nabavu kanti, kontejnera i zelenih otoka za 7 jedinica lokalne samouprave.

V. Zaštitu i očuvanje biološke i krajobrazne raznolikosti

S obzirom da očuvana i zaštićena biološka i krajobrazna raznolikost predstavlja temeljnu vrijednost i značajan resurs u razvojnoj politici Republike Hrvatske, Fond kroz program zaštite i očuvanja biološke i krajobrazne raznolikosti sufinancira projekte koji se odnose na zaštitu i očuvanje krških ekoloških sustava i gospodarenje u zaštićenom području prirode hrvatskog krškog područja na otocima. Značajna sredstva Fonda su pri tome dodijeljena za očuvanje vodnih resursa i očuvanja bioraznolikosti posebno u zaštićenim područjima (nacionalni parkovi i parkovi prirode). Fond je pokrenuo aktivnosti kojima se doprinosi poboljšanju kvalitete posjetiteljske i prezentacijske infrastrukture u otočnim parkovima prirode, stvaraju pretpostavke za postizanje optimalnog modela (očuvanja) korištenja zaštićenih područja i Natura 2000 područja te pripremaju projekti otočnih parkova prirode za povlačenje sredstava Europske unije, čime se omogućuje postizanje cjelovite i sustavne zaštite biološke raznolikosti mora kao važnog resursa Republike Hrvatske.

VI. Poticanje održivog razvoja otočnih ruralnih područja

Fond je sufinancirao projekte kojima je cilj održivi razvitak ruralnih područja priobalja i otoka Republike Hrvatske. U okviru poticanja održivog razvoja otočnih ruralnih područja, sredstva Fonda dodijeljena su za poticanje ekološke poljoprivredne proizvodnje, očuvanje graditeljskog naslijeđa i autohtonih zanata. Nadalje, Fond će svojim sredstvima sudjelovati u promicanju kvalitetnih autohtonih proizvoda, poticanju uzgoja autohtonih vrsta, podizanju novih nasada vinograda i očuvanju autohtonih sorti vinove loze na poluotoku Pelješcu, u programu zaštite i očuvanja raznolikosti okoliša, razvitka i uključivanja ruralnog prostora u turističku ponudu. Navedenim projektima cilj je očuvanje, zaštita i održiva uporaba okoliša, krajolika i prirodnog naslijeđa, očuvanje kulturnog naslijeđa ruralnog prostora, poboljšanje uvjeta života na otocima uz istodoban razvoj poljoprivrede, ekološkog turizma i gospodarstva, te otvaranje mogućnosti za razvitak dosad turistički slabo razvijenih područja.

VII. Poticanje obrazovnih, istraživačkih, razvojnih studija, programa i projekata

U svrhu unaprjeđenja zaštite okoliša i prirode, a posebno radi postizanja ciljeva u poboljšanju kvalitete zraka, tla, voda, mora, čistije proizvodnje, gospodarenja otpadom, smanjenja emisija štetnih plinova te ublažavanja klimatskih promjena i zaštite ozonskog omotača, Fond potiče obrazovne, istraživačke i razvojne studije te sufinancira odgovarajuće programe, projekte i slične aktivnosti. Također, Fond podržava edukativne projekte i programe organizacija civilnog društva (udruga) kojima se promiče zaštita okoliša i prirode u ruralnim područjima, posebno na otocima, prevencija onečišćenja te promocija odvojenog prikupljanja različitih vrsta otpada s ciljem recikliranja i ponovnog korištenja sirovina iz otpada.

VIII. Ostale projekti i programi zaštite okoliša

U okviru ostalih projekata i programa zaštite okoliša Fond sudjeluje u nabavi komunalnih vozila jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave na otocima. Nastavlja se sufinanciranje troškova prijevoza komunalnog otpada s otoka na kopno radi konačnog zbrinjavanja. Sufinanciranjem prijevoza otpada s otoka na kopno pomaže se jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave u postizanju cilja smanjenja odlaganja otpada na otocima čime se pridonosi očuvanju i zaštiti zaštićenog obalnog područja mora.

IX. Provedbu nacionalnih energetskega programa

U sklopu programa Provedba nacionalnih energetskega programa Fond je u 2013. godini sufinancirao 12 projekata na otocima koji uključuju energetske učinkovite javne rasvjete te korištenje ukapljenog naftnog plina i sustava sa sunčanim toplinskim kolektorima u javnom sektoru i u kućanstvima na otocima Republike Hrvatske. Projekti modernizacije sustava javne rasvjete prema smjernicama održivog razvika sufinancirani od strane Fonda imaju kao osnovne ciljeve unaprjeđenje sigurnosti cestovnog prometa kroz poboljšanje svjetlotehničkih vrijednosti, povećanje energetske učinkovitosti te zaštitu okoliša kroz redukciju stakleničkih plinova i zaštitu od svjetlosnog onečišćenja. Uštede ostvarene provedbom projekata rekonstrukcije i izgradnje energetske učinkovitih i ekoloških sustava javne rasvjete iznose 30-50% potrošnje električne energije za pojedini projekt. Projekti korištenje UNP-a i sustava sa sunčanim toplinskim kolektorima u javnom sektoru i u kućanstvima na otocima sufinancirali su se temeljem posebnog programa Vlade Republike Hrvatske. Pored povećavanja energetske učinkovitosti sustava grijanja, ovim se projektima povećava i korištenje sunčeve toplinske energije za zagrijavanje potrošne vode. Velik doprinos ovog projekta je u značajnom smanjenju korištenja tekućih goriva (loživog ulja) za toplinske potrebe na otocima. Posljedično, ovim se projektima smanjuju emisije štetnih tvari i ugljičnog dioksida te se povećava standard i udobnost življenja na otocima.

X. Provedbu energetskega pregleda i demonstracijske aktivnosti

Provedbom energetskega pregleda dobiva se uvid u strukturu potrošnje energije u građevini, kao i u troškove za energiju te se definiraju mogućnosti za prioritetne organizacijske i investicijske zahvate kojima se može smanjiti potrošnja energije i s njom povezani troškovi. U 2013. godini ukupno su sufinancirana 3 projekta na otocima koji su uključivali izradu energetskega pregleda i energetskega certifikata te javno izlaganje certifikata u zgradama za korisnike jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

XI. Poticanje korištenja obnovljivih izvora energije

Fond je pod ovom aktivnosti u 2013. godini ukupno sufinancirao 4 projekta na otocima. Oni obuhvaćaju proizvodnju električne i toplinske energije iz obnovljivih izvora energije odnosno ugradnju fotonaponskih elektrana i solarnih sustava za pripremu potrošne tople vode.

XII. Poticanje održive gradnje

Fond u okviru ove aktivnosti potiče projekte povećanja toplinske zaštite kod postojećih poslovnih zgrada i zgrada javne namjene (toplinskom izolacijom vanjske ovojnice i zamjenom vanjske stolarije), projekte povećanja energetske učinkovitosti sustava unutarnje rasvjete, grijanja, hlađenja i prozračivanja u zgradama, projekte primjene tehnologija obnovljivih izvora energije u zgradarstvu kao i izgradnju niskoenergetskih i pasivnih objekata. U 2013. godini Fond je sufinancirao 2 projekta na otocima koja su uključivala poboljšanje toplinske zaštite zgrada te korištenje obnovljivih izvora energije.

Ukupna ulaganja Fonda za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost na otocima u 2013. godini iznosila su 13.148.965,69 kuna.

DRŽAVNA GEODETSKA UPRAVA

U okviru provedbe Zakona o otocima u 2013. godini Državna geodetska uprava je sukladno Zakonu o državnoj izmjeri i katastru nekretnina (Narodne novine, br. 16/2007, 124/2010 i 56/2013) u sporazumu s jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave provodila katastarske izmjere, te nastavne postupke na izlaganju na javni uvid podataka prikupljenih katastarskom izmjerom koje se provodi istovremeno i povezano s obnovom/osnivanjem zemljišnih knjiga koje provode nadležni općinski sudovi.

Katastarske izmjere u 2013. godini su se provodile na području katastarskih općina Sali i Božava (otok Dugi otok), Kukljica (otok Ugljan), Punat – nova, Stara Baška – nova (otok Krk), Brusje, Grablje, Svirče (otok Hvar), grad Cres (otok Cres) i Okrug (otok Čiovo).

Katastarske izmjere u 2013. godini dovršene su na području katastarskih općina Hvar-Milna (otok Hvar), Banj, Mrljane, Dobropoljana i Neviđane (otok Pašman).

Izlaganje na javni uvid podataka sa istovremenom obnovom/osnivanjem zemljišnih knjiga u 2013. godini provodilo se za katastarske općine Novalja (otok Pag), Omišalj-Njivice (otok Krk), Baška-nova (otok Krk), Stari Grad (otok Hvar), Kolan (otok Pag), Veli Iž, Mali Iž (otok Iž), Tkon (otok Pašman) i Ždrelac (otok Pašman).

U okviru državnog proračuna Republike Hrvatske, Državna geodetska uprava je na otocima u 2013. godini realizirala sredstva u ukupnom iznosu od 1.723.750,00 kuna s PDV-om.

Ukupna ulaganja Državne geodetske uprave na otocima u 2013. godini iznosila su 1.723.750,00 kuna.

DRŽAVNI ZAVOD ZA ZAŠTITU PRIRODE

U 2013. godini Državni zavod za zaštitu prirode sudjelovao je u nekoliko projekata čije su se aktivnosti provodile na otocima.

1. Mreža za zaštitu kitova i morskih kornjača u Jadranu - NET CET

Projekt je financiran iz Pretpristupnog instrumenta Europske unije - IPA Adriatic program prekogranične suradnje 2007.-2013. Ukupni iznos donacije za hrvatske partnere je 599.144,75 eura, za Državni zavod za zaštitu prirode 160.622,15 eura (1.212.697,23 kuna). Projekt je započeo u listopadu 2012. godine, a trajat će 36 mjeseci. Glavni partner projekta je Grad Venecija, a ostali partneri su organizacije i institucije iz Italije, Slovenije, Hrvatske, Albanije i Crne Gore. Hrvatski partneri su: Državni zavod za zaštitu prirode, Plavi svijet Institut za istraživanje i zaštitu mora i Morski obrazovni centar u Puli.

Opći cilj projekta je uspostaviti suradnju i jačati mrežu institucija uključenih u zaštitu kitova i morskih kornjača u Jadranu. Aktivnosti projekta odvijaju se kako u obalnim gradovima, tako i na otocima Dubrovačko-neretvanske, Ličko-senjske, Primorsko-goranske, Šibensko-kninske, Splitsko-dalmatinske i Zadarske županije.

Posebni cilj projekta je unaprijediti znanje o populacijama dupina i morskih kornjača u Jadranu i poboljšati razumijevanje glavnih antropogenih prijetnji; jačati infrastrukturu za oporavak i liječenje ozlijeđenih, bolesnih ili slabih morskih kornjača u Jadranu, senzibilizirati javnost s naglaskom na ribare, vlasnike brodova i učenike o prisutnosti i potrebama zaštite kitova i morskih kornjača.

Utvrđuje se brojnost i rasprostranjenost kitova, dupina i morskih kornjača u Jadranu te se predlaže metodologija za zajednički monitoring; utvrđuju se prijetnje opstanku ovih vrsta i izrađuju se regionalne i nacionalne strategije za njihovo očuvanje. Također, provodi se edukacija sudionika nacionalnih mreža za uginule ili ozlijeđene dupine i morske kornjače, uspostavljaju se novi i opremaju postojeći rehabilitacijski centri za morske kornjače te se uspostavlja interventni tim za postupanje u slučajevima nasukavanja ili masovnog ugibanja. Organiziraju se i edukativne kampanje za podizanje

svijesti šire javnosti i ostalih dionika kako u gradovima na obali, tako i na otocima u Republici Hrvatskoj.

Više informacija na internetskoj stranici <http://www.netcet.eu/>.

2. Regionalni projekt razvoja mreže zaštićenih morskih i priobalnih područja Sredozemlja potporom, uspostavi novih i upravljanju zaštićenim morskim i priobalnim područjima (pilot projekt u Hrvatskoj) – MedMPAnet

Projekt financiraju Europska unija, Francuski fond za globalni okoliš (FFEM) i španjolska Agencija za međunarodnu suradnju i razvoj (AECID). Iznos donacije je 199.960,00 eura (1.509.698,00 kuna) za provedbu projektnih aktivnosti koje u Republici Hrvatskoj provode partneri: Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, Državni zavod za zaštitu prirode i Javna ustanova "Priroda". Nacionalni focal point u Ministarstvu zaštite okoliša i prirode prati rad hrvatskih partnera. Trajanje pilot projekta u Republici Hrvatskoj je 21 mjesec (od siječnja 2013. do rujna 2014. godine). Pilot područje u Republici Hrvatskoj je područje Primorsko-goranske županije.

Opći cilj je zaštititi biološku raznolikost obale i mora kroz uspostavu morskih i obalnih zaštićenih područja u Sredozemlju. Cilj pilot projekta u Republici Hrvatskoj je ojačati kapacitete u upravljanju morskim zaštićenim područjima i područjima ekološke mreže kroz podizanje razine znanja o raznolikosti morskih vrsta i staništa, stanju ribljeg fonda, ribarstva i morskih ribolovnih resursa. Nadalje, cilj je također unaprijediti sustav praćenja stanja kroz pripremu nacionalnih protokola za praćenje stanja (monitoring protokola) za staništa te jačanje kapaciteta.

Projekt obuhvaća nekoliko aktivnosti: izradu ekološke studije koja obuhvaća inventarizaciju i izradu karte staništa određenih morskih područja u Primorsko-goranskoj županiji te razvoj monitoring protokola za 2 morska NATURA 2000 staništa (naselja posidonije i grebeni kod otoka) i testiranje predloženih metodologija; izradu studije ribarstva koja obuhvaća ocjenu stanja obalnih ribolovnih resursa za dva područja ekološke mreže i/ili zaštićena područja kroz inventarizaciju morskih riba i ocjenu stanja ribljeg fonda te socio-ekonomsku studiju ribarstva; organizaciju radionice o upotrebi GIS-a kao alata za obradu podataka u svrhu inventarizacije, praćenja i upravljanja. Više informacija na internetskoj stranici <http://medmpanet.rac-spa.org/>.

Ukupna ulaganja Državnog zavoda za zaštitu prirode na otocima u 2013. godini iznosila su 2.722.395,23 kuna.

HRVATSKI ZAVOD ZA ZAPOSŁJAVANJE

Hrvatski zavod za zapošljavanje u 2013. godini provodio je mjere aktivne politike zapošljavanja temeljem Nacionalnog plana za poticanje zapošljavanja 2011. – 2012. (primjena do 31. prosinca 2013. godine) s ciljem poticanja zapošljavanja i obrazovanja nezaposlenih osoba u nepovoljnom položaju na tržištu rada.

Aktivnosti poticanja zapošljavanja i obrazovanja te očuvanja radnih mjesta provodile su se u 2013. godini na otocima Korčuli, Lastovu, Novalji, Cresu, Krku, Rabu, Hvaru, Braču, Visu i Pagu dodjeljivanjem potpora i subvencija otočnim poslodavcima, kao i novčanih pomoći sudionicima obrazovnih aktivnosti.

Intervencije koje su se u 2013. godini provodile na hrvatskim otocima bile su potpore za zapošljavanje, potpore za samozapošljavanje, obrazovanje nezaposlenih, stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa, javni radovi te pružanje financijske podrške stalnim sezoncima.

Potpore za zapošljavanje koje dodjeljuje Hrvatski zavod za zapošljavanje su državne potpore za zapošljavanje koje su u intenzitetu i po kriterijima definirane važećim Zakonom o državnim potporama te Uredbom Komisije (EZ) 800/2008. Riječ je o potporama za zapošljavanje ciljanih skupina u nepovoljnom položaju na tržištu rada (mlade osobe, dugotrajno nezaposlene osobe, osobe starije od 50, posebne skupine nezaposlenih, osobe s invaliditetom, osobe romske nacionalne manjine i druge ranjive skupine). Potpore mogu iznositi do 50% godišnjeg troška rada sufinancirane osobe, odnosno do 75% u slučaju kada je riječ o osobama u osobito nepovoljnom položaju na tržištu rada.

Potpore za samozapošljavanje dodjeljivale su se nezaposlenim osobama s ciljem razvoja poduzetničke ideje te su iznosile 50%, odnosno 75% godišnjeg troška rada osobe koja se samozapošljava. Obrazovanjem nezaposlenih osoba utjecalo se na podizanje razine kvalificiranosti i otklanjao rizik od dugotrajne nezaposlenosti. Ovi se programi odabiru na temelju analize potreba lokalnih tržišta rada te se time utječe i na smanjenje nesrazmjera vještina na tržištu rada. Stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa intervencija je usmjerena mladim osobama za stjecanje radnog iskustva u zvanju za koje su se obrazovali. Osobe koje su se stručno osposobljavale učile su uz rad na konkretnom radnom mjestu što im omogućava stjecanje radnog iskustva ali i uvjeta za polaganje državnog, stručnog ili majstorskog ispita čime je olakšan pristup trajnijem zapošljavanju ili samozapošljavanju.

Programi javnih radova programi su društveno korisnog rada kojima se direktno stvaraju radna mjesta. Kreiranjem programa javnih radova pruža se širok spektar mogućnosti zapošljavanja i socijalnog uključivanja dugotrajno nezaposlenih osoba te osoba u nepovoljnom položaju na tržištu rada u društveno korisnom radu, a čime se jačaju i lokalne zajednice te nevladin sektor.

U 2013. godini razvijena je i mjera usmjerena poslodavcima u turizmu, a kojom se omogućuje financijska podrška osobama koje rade kao stalni sezanci u dijelu kada nisu aktivni kod poslodavca. U 2013. godini navedena mjera korištena je na gotovo svim otocima.

U 2013. godini utrošeno je ukupno 15.298.513,90 kuna iz državnog proračuna Republike Hrvatske te su obuhvaćene 544 osobe, a otočni su poslodavci najčešće koristili mjeru stručnog osposobljavanja za rad bez zasnivanja radnog odnosa (196 osoba) koja je općenito na razini Republike Hrvatske bila mjera s najvećim brojem korisnika u protekloj godini.

Ukupna ulaganja Hrvatskog zavoda za zapošljavanje na otocima u 2013. godini iznosila su 15.298.513,90 kuna.

HRVATSKA AGENCIJA ZA MALO GOSPODARSTVO, INOVACIJE I INVESTICIJE

Hrvatska agencija za malo gospodarstvo, inovacije i investicije je u 2013. godini uložila 1.400.000,00 kuna u vidu bespovratne potpore u Tvornicu mreža i ambalaže na otoku Pašmanu i 350.000,00 kuna kao jamstvo za kredit ribarskom obrtu i autokampu Kargita u vlasništvu Dražena Mirkovića na Dugom otoku.

Ukupan iznos ulaganja Hrvatske agencije za malo gospodarstvo, inovacije i investicije u hrvatske otoke u 2013. godini bio je 1.750.000,00 kuna.

AGENCIJA ZA REGIONALNI RAZVOJ REPUBLIKE HRVATSKE

Projekt WiNe – Wine Tourist Network financiran je u sklopu Mjere 1.2: Zajedničke mjere u području turizma i kulturnog prostora IPA Programa prekogranične suradnje Hrvatska – Crna Gora. Ukupna vrijednost projekta je 473.882,00 eura, od čega 248.118,37 eura čini ugovor hrvatskog korisnika (208.419,43 eura IPA iznos, a preostalih 39.698,94 eura sufinanciranje korisnika).

Opći cilj projekta je razviti prepoznatljivu zajedničku turističku ponudu na temelju zajedničkog prirodnog i kulturnog nasljeđa i poboljšati konkurentnost lokalnog gospodarstva. Specifične ciljeve projekta čine: promocija vinskog turizma u vinskim regijama - Cetinje (Crna Gora) te područje Dubrovačko- neretvanske županije (Hrvatska), povećanje broja turista koji posjećuju ove vinske i turističke regije, povećanje količine vina koja se direktno prodaju u vinskim podrumima te povećanje promotivnih i marketinških aktivnosti na području vinskog turizma. Rezultati koji se postižu projektom su uspostavljene i ojačane mreže i prekogranična partnerstva, razvijena vinsko - turistička prateća infrastruktura, uspješno organizirana i promovirana izložba vina te uspješno promovirane regije Dubrovačko - neretvanske županije i Crne Gore (Cetinje) kao vinsko - turističke regije. Ciljane skupine na koje se projekt odnosi su vinari, vinski podrumi/konobe, turističke agencije te tour-operatori.

Grupe aktivnosti koje se provode u sklopu ovog projekta su: menadžment i koordinacija, poboljšanje turističke ponude i stvaranje prekogranične mreže u vinskom turizmu te razvoj slike vinske ceste i njegova promocija kroz organiziranje festivala vina. Unutar ovih grupa aktivnosti uključene su aktivnosti na poluotoku Pelješcu kao što je nadogradnja postojećeg muzeja vina u Dubrovačko - neretvanskoj županiji (Pelješac) što je realizirano kako bi se stvorio moderan centar za posjetitelje i mjesto za različite vinske turističke događaje.

Projekti koji se provode na otocima, ali u 2013. godini nisu imali plaćanja su sljedeći:

- Projekt KAMEN financiran je u sklopu prekograničnog programa Hrvatska - Bosna i Hercegovina, Prioritet 1: Stvaranje zajedničkog gospodarskog prostora, Mjera 1.2: Promicanje poduzetništva. Ukupna vrijednost projekta je 560.478,00 eura, od čega 283.359,84 eura čini ugovor hrvatskog korisnika (221.219,03 eura IPA iznos, a preostalih 62.140,81 eura sufinanciranje korisnika). Provedba aktivnosti dovršena je u prosincu 2012. godine, a projekt je trajao 22 mjeseca. Partneri na projektu u Republici Hrvatskoj su: Agencija za razvoj Splitsko-dalmatinske županije, HGK Split, Klesarska Škola Pučišća, otok Brač. Osnovne aktivnosti uključivale su: izradu kompatibilnih prekograničnih obrazovnih kurikuluma za strukovno obrazovanje (kamenoklesarstvo), opremanje školskih radionica, obrazovanje učitelja i nastavnika iz područja obrade kamena, aktivnosti promocije poduzetništva i sudjelovanje na međunarodnom sajmu kamena u Veroni.
- Projekt MEDITERANSKO LJEKOVITO BILJE financira se u sklopu prekograničnog programa Hrvatska - Bosna i Hercegovina, Prioritet 1: Stvaranje zajedničkog gospodarskog prostora, Mjera 1.2: Promicanje poduzetništva. Projekt u Hrvatskoj provode općina Jelsa (nositelj projekta), Institut za jadranske kulture i melioraciju krša iz Splita, te udruga Dalmatica Viva. Ukupna vrijednost

projekta je 450.122,22 eura, od čega 240.113,32 eura čini ugovor hrvatskog korisnika (204.096,32 eura IPA iznos, a preostalih 36.017,00 eura sufinanciranje korisnika). Projekt je započeo u prosincu 2012. godine i traje 18 mjeseci. Glavni cilj projekta je stimulirati ekonomski razvoj prekograničnog područja, osobito kada je riječ o povezivanju i suradnji na planu agro-poduzetništva. Aktivnostima se ide upravo prema zaštiti geografskog podrijetla sorte lavande, okrupnjavanju i osnivanju udruge proizvođača ljekovitog bilja, te stvaranju zajedničkog tržišta s prekograničnim partnerima i prodajom u turističke svrhe na vlastitom području.

Ukupna ulaganja Agencije za regionalni razvoj Republike Hrvatske na otocima u 2013. godini iznosila su 598.116,83 kuna.

HRVATSKA AGENCIJA ZA POŠTU I ELEKTRONIČKE KOMUNIKACIJE **(od 19. lipnja 2014. postaje Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti)**

Temeljem Odluke o načinu raspodjele sredstava te kriterijima i mjerilima za poticanje razvoja širokopolasne infrastrukture na područjima gdje ne postoji dostatan interes za razvoj i ulaganje u infrastrukturu širokopolasnog pristupa internetu koju je donijela Vlada Republike Hrvatske, KLASA: 650-05/11-03/01, URBROJ:5030104-11-2, od 1. rujna 2011. godine, Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije nastavila je s dodjeljivanjem sredstava Odašiljačima i vezama d.o.o. i u 2013. godini.

Subvencija u iznosu od 280.416,00 kuna dodijeljena je u svrhu ispunjenja ugovorne obveze čime je omogućen razvoj infrastrukture širokopolasnog pristupa internetu za povezivanje matičnih i područnih škola s područja Dubrovnika, Šibenika i Zadra, te na otocima: Lošinj, Dugi otok, Krapanj, Unije, Koločep, Zlarin, Iž, Šipan, Lopud, Silba, Prvić, Ist, Olib, Ilovik i Susak u Hrvatsku akademsku i istraživačku mrežu – CARNet i uspostava sustava za daljinsko podučavanje.

U 2013. godini ugovorne obveze prema društvu Odašiljači i veze d.o.o. su u cijelosti podmirene.

Ciljevi: potaknuti teritorijalnu i društvenu gospodarsku koheziju, omogućiti jednake uvjete za školovanje na svim područjima Republike Hrvatske, s ciljem da se učenicima u školama na otocima i drugim geografski udaljenim područjima omogući održavanje nastave primjenom videokonferencijskih veza u nastavi, koje omogućuju i uključivanje u nastavu nastavnika iz drugih škola, omogućiti stvaranje dodane vrijednosti u turizmu tako da se na otocima na kojima nema dostupnih usluga pristupa internetu omogući postavljanje elektroničke komunikacijske infrastrukture

kojom bi se omogućila što šira pokrivenost naseljenih mjesta i turističkih kapaciteta elektroničkom komunikacijskom mrežom s mogućnošću pristupa internetu.

Ukupna ulaganja Hrvatske agencije za poštu i elektroničke komunikacije na otocima u 2013. godini iznosila su 280.416,00 kuna.

AGENCIJA ZA OBALNI LINIJSKI POMORSKI PROMET

Poticanje redovitih putničkih i brzobrodskih linija je najznačajnija aktivnost Agencije za obalni linijski pomorski promet, a odnosi se na poticanje održavanja brodskih, brzobrodskih i trajektnih linija između kopna i otoka, te otoka međusobno sa slijedećim ciljem poboljšanja uvjeta života na otocima, povećanja konkurentnosti otočnog gospodarstava te održivog razvoja otoka.

Agencija je potporu za koncesionirane linije isplatila na temelju Zakona o prijevozu u linijskom i povremenom obalnom pomorskom prometu (Narodne novine, br. 33/2006, 38/2009, 87/2009, 18/2011 i 80/2013), dok se potpora za nekoncesionirane linije temelji na Zakonu o Jadroliniji (Narodne novine, br. 11/1996) i ugovorima o sufinanciranju.

Agencija je u 2013. godini, od ukupno 54 linije, koncesionirala 15 brzobrodskih linija, 9 brodskih linija i 25 trajektnih linija.

U 2013. godini u obalnom linijskom prometu prevezeno je 11.350.111 putnika što je 1,7% više u odnosu na 2012., te 2.785.395 vozila što je više za 0,8% u odnosu na 2012. godinu.

Agencija za obalni linijski pomorski promet je u 2013. godini izdvojila je 325.500.00,00 kuna na poticanje redovitih putničkih i brzobrodskih linija.

AGENCIJA ZA PLAĆANJA U POLJOPRIVREDI, RIBARSTVU I RURALNOM RAZVOJU

S obzirom na značaj otoka i otočne populacije Republika Hrvatska je putem institucionalne podrške Ministarstva poljoprivrede, odnosno Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju kao provedbenog tijela za provedbu mjera Strukturne politike u poljoprivredi i ribarstvu, pružila potporu za ulaganja na otocima. Kroz mjere Strukturne potpore u poljoprivredi i ribarstvu ukupno je za ulaganja na otocima isplaćeno 5.455.605,75 kuna, a kroz investicijske potpore kapitalnim

ulaganjima odobrena je potpora od 3.024.780,31 kuna putem sljedećih mjera:

- Mjera strukturne politike u ribarstvu kroz sufinanciranje troškova kupnje ribolovnog alata, opreme i pogonskih strojeva za obavljanje gospodarskog ribolova na moru, kroz koju je isplaćeno 719.140,20 kuna potpore;
- Mjera strukturne politike u ribarstvu kroz potporu razvoju marikulture kroz koju je isplaćeno 594.843,60 kuna potpore;
- Mjera strukturne politike u ribarstvu kroz potporu razvoju prerade proizvoda ribarstva kroz koje je isplaćeno 3.595.840,44 kuna potpore;
- Mjera 302 IPARD programa „Diversifikacija i razvoj ruralnih gospodarskih aktivnosti“, unutar Sektora ruralnog turizma kroz koju je isplaćeno 545.781,51 kuna potpore;
- Investicijska potpora kapitalnim ulaganjima kroz koju je odobrena potpora u ukupnom iznosu od 3.024.780,31 HRK u podizanje višegodišnjih nasada vinove loze i kupnju ribarske opreme.

Ukupna ulaganja Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju na otocima u 2013. godini iznosila su 9.026.167,57 kuna.

HRVATSKA TURISTIČKA ZAJEDNICA

Hrvatska turistička zajednica je u 2013. godini ulagala u hrvatske otoke, uključujući i poluotok Pelješac, dodjeljujući financijske potpore turističkim manifestacijama i događanjima te turističkim zajednicama na turistički nerazvijenim područjima kao i turističkom promidžbom putem studijskih putovanja stranih novinara i agenata, putem oglašavanja te nastupima na sajmovima i prezentacijama.

Ukupno je za potpore manifestacijama za otoke i poluotok Pelješac odobreno 510.000,00 kuna, a od toga je realizirano 480.000,00 kuna. Dodijeljenim sredstvima financirale su se turističke manifestacije i turistička događanja u sljedećim županijama:

- Zadarska -130.000,00 kuna (otok Pag i Dugi otok);
- Dubrovačko-neretvanska – 120.000,00 kuna (otok Korčula, Mljet i poluotok Pelješac);
- Splitsko-dalmatinska – 90.000,00 kuna (otok Vis i Hvar);
- Primorsko-goranska – 70.000,00 kuna (otok Rab i Krk);
- Šibensko-kninska – 40.000,00 kuna (otok Murter i Prvić);
- više županija – više otoka - 30.000,00 kuna (otok Hvar, Vis, Komiža, Korčula, Brač, Lastovo i Silba).

Ukupno je za potpore turističkim zajednicama na turistički nerazvijenim područjima na otocima odobreno i realizirano 39.000,00 kuna. Sredstva su utrošena za postavljanje turističke signalizacije u Dubrovačko-neretvanskoj županiji (otok Mljet i otok Korčula).

Hrvatska turistička zajednica organizira i sufinancira studijska putovanja stranih novinara i agenata u svrhu turističke promidžbe cijele Hrvatske pa tako i otoka i poluotoka. U 2013. godini, 122 novinara iz zemalja Europe, SAD-a, Japana, Libanona i Izraela posjetila su naše otoke i poluotoke kako bi pisali članke i reportaže o njima. Također su organizirana studijska putovanja za 346 agenta iz austrijskih, belgijskih, njemačkih, mađarskih, poljskih, slovenskih, slovačkih, skandinavskih, indijskih te brazilskih agencija kako bi upoznali našu zemlju, odnosno otoke i poluotoke. Procijenjena financijska vrijednost ulaganja za studijska putovanja novinara i agenata u 2013. godini ukupno iznosi 536.007,79 kuna (nije moguće točno odrediti financijsko ulaganje budući da se putovanja organiziraju za više destinacija).

Hrvatska turistička zajednica je tijekom 2013. godine, kao i svake godine, ulagala u oglašavanje hrvatskog turizma pa tako i otočnog turizma putem offline oglašavanja i online oglašavanja, oglašavanja u promotivnim kampanjama i/ili promotivnim/prodajnim kanalima javnog i privatnog sektora.

Također se kroz nastupe na sajmovima, kroz posebne prezentacije sa stranim agentima u inozemstvu, Buy i Sell Croatia poslovne radionice promovirala turistička ponuda cijele Hrvatske pa tako i otoka i poluotoka. Sva navedena ulaganja imaju svrhu unapređenja turističke ponude te poticaj razvoja turizma, a rezultati su vidljivi u porastu dolazaka turista.

Ukupna navedena ulaganja Hrvatske turističke zajednice u 2013. godini iznosila su 1.055.007,79 kuna.

JADROLINIJA, društvo za linijski pomorski prijevoz putnika i tereta

Tijekom 2013. godine na djelatnost linijskog putničkog pomorskog prometa na Jadranu, Jadrolinija je ukupno utrošila 837,9 milijun kuna. Od toga 179,1 milijun kuna utrošeno je za održavanje dužobalnih i međunarodnih linija koje su dijelom u funkciji unaprjeđenja razvoja turizma na hrvatskim otocima. Preostali iznos od 658,8 milijuna kuna utrošen je za održavanje linija između hrvatskih otoka i obale kako bi se na taj način poboljšali uvjeti života ljudi i razvoj gospodarstva na hrvatskim otocima.

Pored ovih ključnih podataka, cjelovitijem sagledavanju interakcije između Jadrolinije s jedne strane te hrvatskih otoka i otočana s druge strane, mogu se navesti i slijedeći podaci:

Od ukupno 9.592.692 putnika prevezenih između hrvatskih otoka i obale, 3.115.944 putnika odnosno 32,5% imalo je status otočana. Od toga 2.032.894 odnosno 65,2% otočno je stanovništvo koje ima pravo putovanja po povlaštenim cijenama, a 1.083.050 putnika odnosno 34,8% otočana imaju pravo na besplatni prijevoz.

Od ukupno 2.411.636 prevezenih vozila između hrvatskih otoka i obale, 562.728 (23,3%) vozila pripadalo je otočnom stanovništvu. Preostala vozila, koja ne pripadaju otočnim rezidentima, također su naravno, prevezena bilo u svrhu snabdijevanja otoka, bilo u funkciji otočkog turizma.

Među zaposlenicima Jadrolinije, kategoriji otočnog stanovništva pripada 104 djelatnika, a pored toga 8 djelatnika živi na poluotoku Pelješcu. Sveukupno dakle 112 zaposlenika.

Ulaganjem u infrastrukturu na otocima izdvojeno je 5.686.824,07 kuna, a ulaganjem u flotu 5.012.711,38 kuna.

Po osnovu članarina turističkim zajednicama na hrvatskim otocima, Jadrolinija je tijekom 2013. godine uplatila 367.487,40 kuna.

Po osnovi lučkih pristojbi, lučkim upravama na otocima je uplaćeno 4.099.826,00 kuna, a županijskim lučkim upravama 15.298.832,86 kuna što je sveukupno 19.398.658,95 kuna.

U 2013. godini započela je realizacija investicije četiriju modernih trajekta – novogradnji, u ukupnoj vrijednost 32 milijuna eura, a trebali bi biti dovršeni i stavljeni u funkciju održavanja prometa između hrvatskih otoka i obale tijekom 2014.

Jadrolinija, društvo za linijski pomorski prijevoz putnika i tereta, je u 2013. godini uložila 30.465.681,71 kuna za unaprjeđenje uvjeta života na hrvatskim otocima.

HEP - Operator distribucijskog sustava d.o.o.

HEP – Operator distribucijskog sustava d.o.o. u skladu sa svojim odgovornostima i dužnostima na području Republike Hrvatske, pa tako i otocima, razvija, gradi i poboljšava distribucijsku mrežu u svrhu sigurnog, pouzdanog i učinkovitog pogona distribucijskog sustava i distribucije električne energije.

Ukupan iznos ulaganja u otoke za 2013. godinu bio je 63.245.681,87 kuna, raspodijeljeno po županijama kako slijedi:

- Dubrovačko-neretvanska županija	8.477.894,00 kuna;
- Splitsko-dalmatinska županija	22.890.709,35 kuna;
- Šibensko-kninska županija	653.381,71 kuna;
- Zadarska županija	8.595.422,37 kuna;
- Ličko-senjska županija	1.238.257,00 kuna;
- Primorsko-goranska županija	21.390.017,44 kuna.

S obzirom na karakter investicijskih aktivnosti u distribucijsku mrežu, navedene vrijednosti ulaganja odnose se na velik broj ulaganja pojedinačno manjeg iznosa. Među financijski najzahtjevnijim ulaganjima svakako se ističu ulaganja u izgradnju i zamjenu podmorskih elektroenergetskih kabela kao i značajnije rekonstrukcije velikih transformatorskih stanica, kao npr.:

- TS 35/10 kV Hvar – rekonstrukcija;
- podmorski kabel 35 kV Krk – Cres;
- podmorski kabel 10(20) kV Ist – Škarda;
- podmorski kabel 10(20) kV Sali – Lavdara;
- podmorski kabel 10(20) kV Orašac – Koločep;
- podmorski kabel 10(20) kV Koločep – Lopud;
- podmorski kabel 10(20) kV Lopud – Šipan.

Ukupan iznos ulaganja trgovačkog društva HEP – Operator distribucijskog sustava d.o.o. u hrvatske otoke u 2013. godini bio je 63.245.681,87 kuna.

HP - HRVATSKA POŠTA d.d.

Hrvatska pošta d.d. je tijekom 2013. godine u otoke uložila 720.212,68 kuna. Ulaganja su se odnosila na preuređenje i građevinske radove te na opremanje poštanskih ureda sigurnosno-tehničkim sustavom. Također je nabavljena nova oprema za obavljanje poštanske djelatnosti, informatička i telekomunikacijska oprema te namještaj i poslovni inventar. Sva ulaganja su financirana iz vlastitih sredstava.

Ulaganja su se odnosila na otoke: Korčulu, Mljet, Pelješac, Brač, Hvar, Šoltu, Murter, Prvić, Žirje,

Dugi otok, Ist, Molat, Olib, Pag, Pašman, Premudu, Ravu, Sestrunj, Silbu, Ugljan, Veli Iž, Vir, Cres, Krk, Lošinj i Rab. Modernizacijom mreže poštanskih ureda, novim vizualnim identitetom i pouzdanom uslugom postignut je cilj Hrvatske pošte d.d. da se još više približi svojim korisnicima.

Ukupna ulaganja trgovačkog društva Hrvatska pošta d.d. na otocima u 2013. godini iznosila su 750.212,68 kuna.

ODAŠILJAČI I VEZE d.o.o.

Prethodnih godina bila je u tijeku intenzivna izgradnja mreže digitalnih televizijskih odašiljača tako da, obzirom na prethodna ulaganja, u 2013. godini nije bilo potrebe za većim ulaganjima.

Ulaganja su se odnosila na proširenje kapaciteta mikrovalnih veza na lokacijama odašiljačkih objekata Uljenje i Rota na poluotoku Pelješcu, te na objektu Korčula. Na objektima Rota na poluotoku Pelješcu i otoku Ugljanu investirano je u nabavu i montažu procesne opreme za radijsku distribuciju programa Hrvatske radiotelevizije.

Ovisno o dinamici rješavanja problema talijanskih smetajućih odašiljača, u 2014. godini je u planu nastavak proširenja mreže odašiljača DVB-T2 (lokacije Krk, Rota...), a također i izrada projektne dokumentacije za izgradnju novog odašiljačkog objekta na Ugljanu te rekonstrukcija antenskih stupova na nekoliko objekata (Hvar, Brač i dr.).

Navedene investicije su višegodišnje te su iznosi godišnjih ulaganja ovisni o dinamici izrade dokumentacije i ishoda potrebnih dozvola.

Ukupna ulaganja trgovačkog društva Odašiljači i veze d.o.o. na otocima u 2013. godini iznosila su 474.850,28 kuna.

PLOVPUT d.o.o.

Trgovačko društvo s ograničenom odgovornošću Plovput d.o.o., Split u stopostotnom je vlasništvu Republike Hrvatske. Temeljna djelatnost trgovačkog društva Plovput d.o.o., ujedno djelatnost od interesa za Republiku Hrvatsku, je sigurnost plovidbe na moru sukladno Pomorskom zakoniku (Narodne novine, br. 181/2004, 76/2007, 146/2008, 61/2011 i 56/2013) i Zakonu o Plovputu (Narodne

novine, br. 73/1997), a dijeli se na 2 glavne djelatnosti:

1. održavanje i uređenje pomorskih plovnih putova te izgradnju i održavanje objekata sigurnosti plovidbe u unutarnjim morskim vodama i teritorijalnom moru Republike Hrvatske;
2. poslove radijske službe bdijenja na frekvencijama pogibelji i sigurnosti na pomorskim plovnim putovima Republike Hrvatske (VHF DSC ch 70 i VHF ch 16) kako bi se zaštitili ljudski životi i imovina na moru.

U objekte sigurnosti plovidbe (OSP), prema članku 50. Pomorskog zakonika, spadaju objekti pomorske signalizacije (OPS) i obalne radijske postaje (ORP).

U 2013. godini je 12 objekata svjetionika sa 21 apartmanom obnovljeno i stavljeno u funkciju za obavljanje turističke djelatnosti. Navedeni svjetionici su prvenstveno u funkciji sigurnosti plovidbe, ali su slobodni kapaciteti, gdje je to bilo moguće da se time ne ugrožava njihova primarna funkcija, dani u turističke svrhe. O tim kapacitetima skrbi Odjel za turizam trgovačkog društva Plovput d.o.o. u kojem rade 3 djelatnika. Tijekom 2013. godine ukupni prihodi od turističke djelatnosti u strukturi ukupnih prihoda sudjeluju s 1,33% te kao takvi nisu od većeg značaja za rezultat poslovanja. Ukupni direktni troškovi vezani uz turističku djelatnost Društva u strukturi ukupnih troškova sudjeluju s 1,23%. Dobit od turističke djelatnosti u ukupnoj dobiti sudjeluje s 2%.

Tablica 3. Prikaz svjetionika koji su osim u funkciji sigurnosti plovidbe, a koriste se i u turističke svrhe

Rbr.	Pomorski svjetionik	Broj app/ležajeva	Plovna područja
1.	PS Savudrija	¼	PP Pula
2.	PS sv. Ivan na pučini	2/8	PP Pula
3.	PS Porer	2/8	PP Pula
4.	PS Veli rat	2/7	PP Zadar
5.	PS Prišnjak	¼	PP Šibenik
6.	PS Sveti Petar	¼	PP Split
7.	PS Sušac	2/8	PP Korčula
8.	PS Palagruža	2/8	PP Korčula

9.	PS Struga	4/14	PP Korčula
10.	PS Pločica	2/14	PP Korčula
11.	PS Sveti Andrija	1/6	PP Dubrovnik
12.	PS Grebeni	1/8	PP Dubrovnik

Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 22. rujna 2009. donijela Odluku o upravljanju i korištenju svjetioničarskih zgrada, te ovlastila trgovačko društvo Plovput d.o.o za davanje u zakup svjetioničarskih zgrada i sklapanje ugovora prema Obrascima koji su sastavni dio Odluke. Društvo se obvezalo da će se odabir zakupoprimaca obavljati isključivo na temelju javnog natječaja. U dugoročnom najmu tijekom 2013. godine nalazilo se 10 svjetionika temeljem Ugovora o sanaciji i zakupu prostora u svjetioničarskoj zgradi. Prihodi ostvareni davanjem svjetionika u dugoročni najam u strukturi ukupnih prihoda sudjeluju s 1,19% iz čega je vidljivo da nema veći utjecaj na poslovni rezultat trgovačkog društva Plovput d.o.o.

Tablica 4. **Prikaz svjetionika u dugoročnom najmu**

Rbr.	Svjetionik	Plovno područje	Zakupnik	Godine zakupa
1.	Rt Zub	PP Pula	Riviera Adria d.d.	5
2.	Marlera	PP Pula	Slaven Maretić	10
3.	Verudica	PP Pula	E.N.E.L.E.M. d.o.o.	10
4.	Vošćica	PP Rijeka	T.O. Sunce	5
5.	Tri sestrice rivanjske	PP Zadar	Emona d.o.o.	10
6.	Pokonji dol	PP Split	Pokonji dol, vl. Stiv Pagon	10
7.	Vir	PP Zadar	Vir turizam d.o.o.	10
8.	Host	PP Split	Bibendum d.o.o.	5
9.	Sučuraj	PP Split	Mladina d.o.o.	10
10.	Sestrica vela	PP Korčula	U.O. Red carpet	10

Trgovačko društvo Plovput d.o.o će i u buduću prema svojim planovima razvoja nastaviti razvijati turističku djelatnost i osposobljavati svjetionike za davanje u zakup sa ciljem da se svjetioničarske zgrade, koje predstavljaju kulturno dobro, održe u upotrebljivom stanju.

Tijekom 2013. godine u objekte smještene na hrvatskim otocima od strane trgovačkog društva Plovput d.o.o. ukupno je uloženo 924.896,91 kuna.

HRVATSKE ŠUME d.o.o.

Hrvatske šume, društvo s ograničenom odgovornošću je u 2013. godini ostvarilo ulaganja na hrvatskim otocima u iznosu 12,9 milijuna kuna. Ostvarena su ulaganja na otocima: Cres 1,5 milijun kuna, Lošinj 0,5 milijun kuna, Krk 1,1 milijun kuna, Rab 1,1 milijun kuna, Pag 1,1 milijun kuna, Brač 2,0 milijun kuna, Hvar 2,4 milijun kuna i Korčula 3,2 milijuna kuna. Projekti obuhvaćaju ulaganja u: biološku obnovu šuma, investicijska ulaganja u visokogradnju, lovnogospodarske objekte, hidrograđevinske objekte, strojeve i opremu.

Biološka obnova šuma se provodi u skladu s propisima Šumsko gospodarske osnove područja, programima gospodarenja i Planom radova biološke obnove šuma za 2013. godinu. Provedeni radovi biološke obnove šuma odnose se prvenstveno na zaštitu šuma, posebno na zaštitu od požara, čuvanje, sanaciju i obnovu šuma. Radovi biološke obnove šuma na otocima ostvareni su u iznosu 12,5 milijuna kuna ili 97,0% ukupnih ulaganja Hrvatskih šuma d.o.o. na otocima. Kroz nužnu obnovu građevinskih objekata, izgradnju i obnovu lovnogospodarskih i hidrograđevinskih objekata te obnovu amortiziranih strojeva i opreme Hrvatske šume d.o.o. na otocima su uložile dodatnih 0,4 milijuna kuna ili 3% ukupno uloženi sredstava Hrvatskih šuma d.o.o. na otocima.

Ukupna ulaganja trgovačkog društva Hrvatske šume d.o.o. na otocima u 2013. godini iznosila su 12.870.226,00 kuna.

HRVATSKE VODE

Sukladno Zakonu o otocima u 2013. godini Hrvatske vode su na hrvatskim otocima uložile 214.320.184,70 kuna i to u području:

- korištenja voda	115.259.866,63 kuna;
- zaštite voda	81.711.348,52 kuna;
- zaštite od štetnog djelovanja voda	16.928.317,05 kuna;
- navodnjavanja	420.652,50 kuna.

Detaljan pregled ulaganja po područjima i otocima, sa opisom projekata, mjera i aktivnosti koje su se provodile dan je u nastavku.

Otok Rab

Izvođeni su radovi na vodoopskrbi radne zone Sorinj I. faza, sanaciji cjevovoda u sklopu izgradnje kanalizacijskog sustava Draga (III. Faza) i izgradnji vodospreme Lopar. Tijekom 2013. godine dovršena je montaža cjevovoda, a na crpnoj stanici i prekidnoj komori su izvedeni svi građevinski radovi. Dovršenost radova je cca 80%. 2013. godine dovršena je montaža kompletnog vodovoda u sklopu sanacije cjevovoda pri izgradnji kanalizacijskog sustava Draga III. faza. Izvedeno je 90% radova. Izgradnja vodospreme Lopar u potpunosti je završena te je u srpnju 2013. godine ishodovana uporabna dozvola i objekt je stavljen u funkciju.

Otok Krk

U 2013. godini nastavljeni su radovi na vodoopskrbi otoka Krka: injekcijska zavjesa na brani akumulacije Ponikva; vodovodna mreža naselja Kras; vodovodna mreža Skrbčići; vodovodna mreža Linardići; rekonstrukcija vodovodne mreže u Zvonimirovoj ulici u naselju Baška; vodovodna mreža naselja Sv. Ivan Dobrinjski; vodovodna mreža Rasopasno; vodovodna mreža Gostinjac; vodovodna mreža Žestilac; vodovodna mreža Donja Hlapa; vodovodna mreža Gabonjin; vodovodna mreža Pinezići; vodovodna mreža Lakmartin II. faza; vodovodna mreža Bajčići-Brozići-Nenadići-Brusići-Poljica; vodovodna mreža Milohnići; vodovodna mreža Županje; vodovodna mreža Žgaljići; vodovodna mreža Brzac; vodovodna mreža naselja Vrh-Kosići-Salatići; radovi na vodovodu visoke zone Dobrinjštine (III. Faza). Svi navedeni vodovodni sustavi su završeni i isti su u funkciji javne vodoopskrbe, osim Županje i Linardića gdje se radovi nastavljaju i u 2014.

Cres - Lošinj

Izvođeni su radovi na izgradnji vodoopskrbnog sustava Ilovik V. faza, započetoj 2012. godine. Tijekom 2013. godine izgrađen je podmorski cjevovod između otoka Lošinja i otoka Sv. Petar te podmorski cjevovod između otoka Sv. Petar i otoka Ilovika. Izvođeni su i radovi na izgradnji vodospreme Ilovik, koja je tijekom 2013. godine izgrađena 54%. Započeta je izrada idejnih i glavnih projekata uređaja za desalinizaciju mora na otoku Susku i uređaja za desalinizaciju bočate vode na

Unijama. Započeta je izrada idejnih i glavnih projekata: vodoopskrba naselja Cres, vodoopskrba naselja Beli, vodoopskrba naselja Porozina, te vodoopskrba naselja Nerezine.

Otok Vir

Završena je izgradnja IV. etape magistralnog cjevovoda Petrčane - Nin - Privlaka - Vir (dionica na otoku Viru) duljine 7,1 km i promjera cjevovoda 400 mm. Dovršeni su i radovi na izgradnji CS Vir. Nastavljena je izgradnja vodospreme Vir zapremine 4.000 m³ (radovi u završnoj fazi). Dovršeni su radovi na izgradnji I. etape vodoopskrbne mreže u Viru (preostalo izvođenje etapa II. i III.). U istom rovu su polagane i cijevi za odvodnju. Realizacijom ovog projekta se omogućuje sigurna i kvalitetna vodoopskrba stanovnika otoka Vira kao i mnogobrojnih turista koji posjećuju otok u ljetnom periodu.

Otok Dugi otok

Dovršena je izrada projektne dokumentacije – glavni projekt vodoopskrbe naselja Božava. Izvođeni su radovi na izgradnji vodospreme Sali na Dugom Otoku. Dovođenje radova se očekuje u 2014. godini.

Otok Pag

Povljana

Obavljani su radovi na izgradnji postrojenja za desalinizaciju bočate vode na lokaciji Veliko Čelo kod Povljane. Na gradilištu je izvedena hala te nabavljena i montirana oprema za desalinizaciju, čeka se priključak na novu trafostanicu koju izvodi HEP kako bi mogla početi proba instalirane opreme za desalinizaciju. Izvođeni su radovi na sanaciji gubitaka u mreži vodoopskrbnog sustava općine Povljana. Izvedena su dva okna za nadzor sustava i sanacija cjevovoda u ulicama Ante Starčevića, Miroslava Krleža, Alojzija Stepinca, Bartola Kašića, ulica prema vodospremi i ulica Virski put.

Pag

Dovršeni su radovi na izradi pet zdenaca na području Vrčića u svrhu pronalaženja dodatnih količina vode za potrebe otoka Paga. Dovršena je izgradnja vodospreme Vrčići I na Pagu zapremine 1.000 m³ čijom izgradnjom se postiže kvalitetnija opskrba vodom naselja na području južnog dijela Grada Paga (Vlašići, Smokvica, Miškovići, Košljun). Nastavljena je izgradnja vodoopskrbnog sustava Košljun - Sv. Martin na Pagu koja obuhvaća izgradnju vodospreme Košljun, vodospreme Sv. Martin, precrpne stanice Košljun – Sv. Martin te spojnog cjevovoda Košljun – Sv. Martin duljine 6 km, DN 200 mm. Stavljanjem sustava u funkciju rješava se opskrba naselja Košljuna te stvaraju preduvjeti za opskrbu naselja Proboj, omogućava se isporuka vode u smjeru naselja Šimuni, opskrba autokampa u Šimunima. Sufinancirana je izrada idejnog i glavnog projekta crpilišta Vrčići.

Novalja

Na području Novalje završena je mjesna vodoopskrbna mreža u Dražici s reduciranim oknima tijekom 2012. godini, a u 2013. godini su izvedeni završni radovi i radovi asfaltiranja.

Omiš – Brač – Hvar – Šolta - Vis

Uređaj za kondicioniranje pitke vode Zagrad predstavlja ishodište Regionalnog vodovoda Omiš-Brač-Hvar-Šolta-Vis. Trenutni kapacitet je 630 l/s. Voda se zahvaća iz Cetine. Instalirana oprema je stara 40-tak godina. Vodoopskrba Omiša, otoka Brača i Šolte ovise isključivo o vodi iz tog pogona, dok vodoopskrba Hvara ovisi i dijelom o vodi s otoka. U budućnosti je planirano i spajanje Visa na Regionalni vodovod, tako da je važnost predmetnog pogona iznimna. U 2013. godini su započeli radovi na elektro-strojarskoj rekonstrukciji pogona Zagrad.

Otok Brač

Izvođeni su radovi na izgradnji crpne stanice Mirca na zapadnom dijelu otoka Brača. Ista je u funkciji precrpljivanja većih količina vode za smjer otoka Šolte (do sada gravitacijski dotok cca 22 l/s, a u budućnosti cca 30 l/s) te većih dotoka u zapadni dio otoka Brača. Radovi su izvedeni gotovo u cijelosti (99%) te se dovršetak istih i stavljanje crpne stanice u funkciju očekuje do ljeta 2014. Dovođeni su radovi na izgradnji komunalne infrastrukture u industrijskoj zoni Ratac u općini Postira na otoku Braču. U sklopu izgradnje komunalne infrastrukture, izvođeni su radovi na izgradnji vodospreme ($V=2 \times 125 \text{ m}^3$) i vodoopskrbnih cjevovoda u industrijskoj zoni ($L=1,1 \text{ km DN } 100-150 \text{ mm}$). U 2013. godini su započeti radovi na izgradnji kanalizacije u ulici Put Sv. Duha u Postirama te su se u sklopu istih izvodili i radovi na zamjeni postojećeg dotrajalog vodoopskrbnog cjevovoda koji se nalazio u navedenoj ulici i za kojeg su se očekivala oštećenja prilikom izvođenja radova na izgradnji kanalizacije. Radovi su dovršeni u cijelosti.

Otok Vis

Nastavljeno je izvođenje radova na ugradnji nadzorno-upravljačke opreme u vodoopskrbne objekte otoka Visa i rekonstrukciji crpilišta Korita na Visu (kapacitet 40-50 l/s) čije je crpno postrojenje bilo staro cca 40 godina. Radovi na vodoopskrbnom sustavu su izvedeni gotovo u cijelosti, a dovršetak istih se očekuje do ljeta 2014. godine. Realizacijom navedenih radova postiže se racionalnije korištenje vodnih resursa otoka obzirom da je otok orjentiran isključivo na vlastite resurse (nije spojen pomorskim cjevovodom s otokom Hvarom) kao i olakšano upravljanje vodoopskrbnim sustavom otoka Visa koji je razveden po cijelom otoku sa puno vodospremnika, a koji do sada nije imao mogućnost daljinskog upravljanja i nadzora nad objektima. Ugradnjom predmetne opreme gubici su se smanjili sa dosadašnjih preko 50% na cca 38%, a aktivnosti na smanjenju gubitaka se nastavljaju.

Otok Hvar

U 2012. godini ugovoreni su radovi na izvođenju dodatnog (druga cijev) podmorskog cjevovoda Brač – Hvar kojim će se postići dovod dodatnih količina vode s kopna preko Brača na Hvar i omogućiti sigurnija vodoopskrba istog. Radovi su izvedeni u cijelosti te je cjevovod stavljen u funkciju. Nastavljena je izgradnja vodospreme Milna koja je započela 2012. godine, a osigurava sigurnu opskrbu naselja Milna obzirom da se dosadašnja vodoopskrba Milne odvijala na način da je opskrba mreža bila direktno priključena na tranzitni cjevovod prema gradu Hvaru. Nastavljeno je izvođenje radova na cjevovodu za vodoopskrbu trajektnog pristanište Starigrad koje je započelo u 2012. godini.

Neretva – Pelješac – Korčula – Lastovo – Mljet (NPKLM)

U 2013. godini je nastavljena izgradnja spojnog cjevovoda podmorski cjevovod-cjevovod Pjevor-Ubli i vodospreme (VS) Sveti Luka na Lastovu te su radovi dovršeni. Stavljanjem u funkciju navedenih objekata se omogućuje korištenje vode na Lastovu iz Regionalnog vodoopskrbnog sustava NPKLM. Dovršeni su radovi na izgradnji crpne stanice Blace i kompenzacijske komore Postinje na sustavu NPKLM vodovoda koji su započeli 2010. godine. Stavljanjem u funkciju crpne stanice Blace se osiguravaju dodatne količine vode u sustavu NPKLM vodovoda za potrebe Pelješca, Korčule, Lastova i Mljeta iz smjera Pruda obzirom da je prije izgradnje iste dotok na Pelješac iznosio 120 l/s, a s izgradnjom crpne stanice Blace iznosi 200 l/s. Nastavljena je izgradnja dovodnog cjevovoda do vodospreme Metković te su radovi gotovo u cijelosti završeni (99%). Navedenim cjevovodom se omogućuje spoj vodospreme Metković na Regionalni sustav NPKLM, a time i stanovnika grada Metkovića. Nastavljeno je izvođenje radova na izgradnji vodospreme Viganj i cjevovoda Kučište – Viganj na Pelješcu, započeti 2011. godine. Izvedenim radovima će se osigurati sigurnija opskrba naselja Kučište i Viganj. Nastavljena je izgradnja hidrotehničkog tunela Učjak u Blatu na Korčuli. Radovi su započeli 2012. godine, a izgradnjom navedenog objekta se omogućuje spajanje vodoopskrbnog sustava Blato na Regionalni vodovod NPKLM i dovršava izgrađeni cjevovod crpna stanica Smokvica – Blato – Vela Luka. U 2012. godini su započeli radovi na dogradnji i rekonstrukciji vodospreme Korčula te su isti nastavljeni i u 2013. godini. Navedenom dogradnjom će se osigurati dodatnih 2.000 m³ vodospremničkog prostora koji je nedostajao u sustavu. U sklopu izgradnje rotora u Korčuli, izvođeni su radovi na izmještanju magistralnog vodoopskrbnog cjevovoda. U 2013. godini su započeli radovi na izgradnji cjevovoda Janjina – Žuljana - Kupjenova na Pelješcu. Isti će se spojiti na postojeći podmorski cjevovod Pelješac – Mljet te će se time omogućiti dovod vode s kopna (Prud) na otok Mljet. Radovi se nastavljaju u 2014. godini. U sklopu provedbe Projekta Jadran u Nacionalnom parku „Mljet“ uz izgradnju kanalizacije izvodi se i vodoopskrba. Dovršena je izrada idejnih projekata za vodospreme Glavice, Pjevor, Zaklopatica i Lastovo na Lastovu.

Otok Korčula

Blato

Dovršeni su radovi na rekonstrukciji azbestcementnog dotrajalog cjevovoda na dionici VS Gršćica I – VS Gršćica II na kojem su bila učestala puknuća te se isti zamjenjuje ductilnim cjevovodom profila 200 mm. Također, dovršeni su radovi na sanaciji vodospreme Gršćica I stare oko 50 godina. Navedeni radovi su započeti 2012. godine, a isti će utjecati na poboljšanje vodoopskrbe priobalnih naselja južnog dijela općine Blato kao i naselja Brna te će se gubitci na navedenim objektima otkloniti. Nastavljeno je izvođenje radova na rekonstrukciji izvorišta Studenac II. faza, Prbako, Gugić i Franulović. Kapacitet izvorišta je cca 70 l/s. Dovršenjem istih postiže se sigurnija isporuka vode u vodoopskrbni sustava Blato. Dovršena je izgradnja cjevovoda Bristva – Črnja Luka – Žajkova, a kojim će se omogućiti vodoopskrba sjevernog priobalnog područja općine Blato. Izrađena je projektna dokumentacija objekata vodoopskrbnog sustava Blato i to idejni projekt za vodospremu Gradina, idejni i glavni projekt za crpnu stanicu Vela Luka, cjevovod u zaobilaznici Vela Luke te projektna dokumentacija za cjevovod Vela Luka – Gradina – Strančica.

Otok Lokrum

Izvođeni su radovi na izgradnji vodoopskrbe i hidrantske mreže otoka Lokruma. Radovi predstavljaju zamjenu dotrajalog cjevovoda i zadovoljavanje uvjeta protupožarne zaštite obzirom da se radi o zaštićenom rezervatu pod zaštitom UNESCO-a. Radovi su izvedeni gotovo u cijelosti.

PREGLED ULAGANJA U ZAŠTITU VODA

Otok Vir

U 2011. godini je započeta izgradnja podmorskog ispusta, te nabava i montaža opreme u CS Centar-Jug, a nastavljena je u 2012. i 2013. godini. Izgradnja dijela II. i III. faze kanalizacijskog sustava otoka Vira – dionica uz DC-306 započela je 2012. godine i nastavljena je u 2013. godini. U okviru pripreme EU projekta Nin- Privlaka – Vrsi izrađeno je i idejno rješenje sustava odvodnje otoka Vira.

Otok Pag

Mandre

U 2013. godini nastavljena je i završena izgradnja građevina kanalizacijskog sustava započelih 2009. godine. Izrađen je i idejni projekt fekalne odvodnje središnjeg dijela naselja Mandre.

Povljana

U Povljani je nastavljena izgradnja II. faze sustava odvodnje koja je započela 2005. godine. Kanalizacijski sustav II. faze naselja Povljana sačinjava 15.000 m gravitacijskog cjevovoda, 350 m tlačnog cjevovoda te crpna stanica kapaciteta $Q=13,5$ l/s. U 2013. godini položeno je 556 m kolektora. Radovi su pred završetkom.

Pag

Završeni su radovi na izgradnji 2. faze kanalizacije na području Bašaca i radovi na izgradnji kanalizacije na području Macel u gradu Pagu, kao i radovi na izgradnji 2. faze kanalizacije na području Vodice u gradu Pagu. Nastavljeni su radovi na izgradnji kanalizacije na području Lokunja - Sv. Jelena u gradu Pagu. Izvršeni su radovi na CS Lokunj.

Novalja

U 2013. godini nastavljena je izgradnja kolektorske mreže Gaj, kanalizacije u predjelu Put Baba, te izgradnja dijela kanalizacije naselja Stara Novalja – 1. faza – kolektor G10 i kolektor u Ulici I. Palčića. U staroj gradskoj jezgri Novalje dio kolektorske mreže revitaliziran je CIP tehnologijom.

Otok Murter

Betina-Murter

Nastavljena je izrada studijsko projektne dokumentacije kao dio pripreme za povlačenje sredstava iz EU fondova, za izgradnju neizgrađenog dijela sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda. U sklopu Projekta zaštite od onečišćenja na priobalnom području II. faza, na području potprojekta Betina-Murter u listopadu 2013. godine započeta je gradnja III. faze sustava odvodnje Betina-Murter ukupne vrijednosti od 7 milijuna kuna. Ukupno se radi o izgradnji 1,9 km kanalizacijske mreže izgradnje CS Hramina, te incidentnog ispusta duljine 283 m.

Otok Brač

Bol

Nastavljeno je izvođenje radova na rekonstrukciji obalnog kolektora kanalizacije, voodopskrbnog cjevovoda i crpne stanice "Kod pumpe" u Bolu. U 2013. godini na crpnoj stanici "Kod pumpe" su izvršeni svi radovi. Ukupno je položeno 798 m kolektora.

Sumartin

U 2013. godini završeni su radovi na izgradnji kanalizacijskog podsustava Puntinak II. faza. Radovi se odnose na izgradnju gravitacijskih kolektora, crpnih stanica „Puntinak“ i „Radonja“ s incidentnim preljevima.

Otok Hvar

Jelsa

U 2013. godini završena je izgradnja gravitacijskih kolektora, crpnih stanica Vitarnja i Burkovo s pripadnim tlačnim cjevovodima i incidentnim preljevima sustava odvodnje Jelsa i Vrboska. Završen je veći dio radova na sanaciji kolektora fekalne i oborinske kanalizacije naselja Stari Grad. Nastavljena je sanacija kolektora fekalne i oborinske kanalizacije naselja Jelsa.

Hvar

U okviru Projekta zaštite od onečišćenja na priobalnom području II. izvršena je izgradnja podmorskog ispusta UPOV-a Hvar, kao i izgradnja uređaja za pročišćavanje otpadnih voda grada Hvara 25.000 ES. Grad Hvar ima razdjelni sustav prikupljanja i odvodnje otpadnih voda, a postotak priključenosti na sustav javne odvodnje iznosi 97%. Izgradnjom uređaja za pročišćavanje otpadnih voda I. stupnja pročišćavanja, pročišćene vode će se putem podmorskog ispusta ispuštati u Hvarski kanal.

Otok Korčula

Vela Luka

U okviru Projekta zaštite od onečišćenja na priobalnom području II. izvršena je izgradnja uređaja za pročišćavanje otpadnih voda Vele Luke, 27.000 ekvivalentnih stanovnika (ES), s mehaničkim tretmanom otpadne vode, te izgradnja gravitacijskih kolektora i tlačnih cjevovoda, s izgradnjom 3 crpne stanice.

Otok Mljet

U sklopu Projekta zaštite od onečišćenja na priobalnom području II. na području Nacionalnog parka „Mljet“ u 2013. godini završeni su radovi na izgradnji uređaja za pročišćavanje otpadnih voda (1.500 ES) i izgradnji podmorskog ispusta. U tijeku su radovi na izgradnji 5 crpnih stanica i 10.000 m kolektora, te 10.000 m vodoopskrbne mreže. Trenutna priključenost stanovništva na sustav odvodnje iznosi 0% nakon provedbe ovog projekta priključenost će se povećati na 75%.

Otok Krk

Nastavljena je izrada studijsko-projektne dokumentacije kao priprema EU projekta Krk za povlačenje sredstava iz EU fondova za EU projekt Krk, koji obuhvaća 6 aglomeracija: Omišalj, Malinska-Njivice, Krk, Punat, Baška, te Klimno-Šilo. Izrađeni su idejni projekti uređaja za pročišćavanje otpadnih voda (UPOV). Izrađeni su idejni i glavni projekti sustava odvodnje svih aglomeracija osim aglomeracije Klimno-Šilo.

Vrbnik

Sufinancirana je izgradnja fekalnog kolektora (s rekonstrukcijom vodovoda) u Vitezićevoj ulici u Vrbniku.

Krk

Kroz II. fazu Projekta Jadran izvodi se uređaj za pročišćavanje otpadnih voda (mehanički predtretman), dovodni cjevovod od Ježevca do UPOV-a i podmorski ispust. Kapacitet uređaja iznosi 20.800 ES. Također u izgradnji kanalizacijska mreža naselja Kornić.

Omišalj

Kroz II. fazu Projekta Jadran izvodi se uređaj za pročišćavanje otpadnih voda (mehanički predtretman), podmorski ispust, kanalizacijska mreža i crpne stanice. Kapacitet uređaja iznosi 9.200 ES.

Malinska-Njivice

Kroz II. fazu Projekta zaštite od onečišćenja u priobalnim gradovima Projekt Jadran realizira se zajednički uređaj za pročišćavanje otpadnih voda (mehanički predtretman) i podmorski ispust. Kapacitet uređaja iznosi 45.000 ES. Također je u izgradnji 4.000 m kanalizacijskih kolektora u naselju Malinska. Završeni su radovi na izgradnji I. faze sustava odvodnje otpadnih voda Malinska.

Baška

Nastavljena je rekonstrukcija vodovoda i kanalizacije u Zvonimirovoj ulici u naselju Baška. Započela je i izgradnja sustava odvodnje otpadnih voda naselja Jurandvor I. i II. faza. Izvedeno je oko 80% radova.

Klimno-Šilo

Nastavljena je izgradnja I. faze kanalizacijskog sustava kojom je obuhvaćena izgradnja obalnog kolektor Čižići-Soline-Klimno s crnim stanicama. U 2013. godini izgrađena je III. faza (podmorski ispust) sustava odvodnje priobalja općine Dobrinj.

Otok Rab

Supetarska draga

Gradnja kanalizacijskog sustava Draga započela je 2006. godine i do sada je izgrađena I.faza, a u 2013. godini financiran je završetak II. i izgradnja III. faze. Izgradnja uređaja za pročišćavanje otpadnih voda (I. stupanj 9.995 ES-a) i podmorskog ispusta u sklopu je III. faze. Za IV. I V. fazu izgrađena je projektna dokumentacija (glavni projekt).

Rab

U sklopu Projekta zaštite od onečišćenja na priobalnom području II. izvršena je izgradnja kolektorske mreže (gravitacijski i tlačni kolektori) II. i III. faze sustava Rab. Izvršena je i izgradnja 7 obalnih crpnih stanica. Izgrađen je podmorski ispust s podmorskom dionicom od oko 1.500 m na dubinu od 78,80 m. Ujedno u tijeku je i izgradnja CS 33, tlačnog i gravitacijskog dovodnog cjevovoda, te uređaja za pročišćavanje otpadnih voda.

Otok Lošinj

Veli Lošinj

Nastavljena je izgradnja sanitarne kanalizacije i rekonstrukcija vodovoda dijela Podjavori Veli Lošinj-dionica 5, izgradnja sanitarne kanalizacije i rekonstrukcija vodovoda južnog dijela Veli Lošinj - dionica 4 – II. faza, kao i izgradnja sanitarne kanalizacija i rekonstrukcija vodovoda južnog dijela Veli Lošinj - dionica 4 - I faza.

Mali Lošinj

U sklopu Projekta zaštite od onečišćenja na priobalnom području II. na području pod-projekta Mali Lošinj izvodi se dogradnja uređaja kapaciteta 30.000 ES za konačno opterećenje. U prvoj fazi se gradi uređaj prvog stupnja, a naknadno će se u drugoj fazi dograditi na 2. stupanj pročišćavanja. Osim navedenog kroz projekt izgrađen je podsustav Riva-Priko i izvršila su se prespajanja potrošača na nove instalacije. Izgrađen je podsustav Poljana (izgradnja gravitacijskih kolektora, tlačnih cjevovoda, triju crpnih stanica i vodovoda). Nastavljena je izgradnja kanalizacije Kaštel - Mali Lošinj (V. faza), te završena izgradnja predtretmana i crpne stanice Čikat II. faza biofiltracija.

Otok Cres

Martinščica

U 2013. godini započela je izgradnja spojnog kanalizacijskog kolektora Zaglav – Martinščica s crpnom stanicom Zaglav. Izvedeno je oko 80% radova.

Cres

U sklopu Projekta zaštite od onečišćenja na priobalnom području II., potprojekta Cres, u tijeku je izgradnja uređaja za pročišćavanje otpadnih voda naselja Cres (kapaciteta 9.928 ES) i podmorskog ispusta, kojim će se pročišćene otpadne vode ispuštati na dubini od 52,50 m. Osim navedenog kroz Projekt zaštite voda od onečišćenja na priobalnom području izvršena je nabava specijalnog vozila za održavanje kanalizacijskog sustava.

PREGLED ULAGANJA U ZAŠTITU OD ŠTETNOG DJELOVANJA VODA

Otok Krk

Na otoku Krku su u sklopu redovnog gospodarskog održavanja izvođeni radovi na lokacijama općina Baške i Vrbnika. Održavane su bujice Bašćanska Ričina s pritocima, Bunculuka, Podmire, Santis, održavanja kanala kroz naselje radi sprječavanja plavljenja stambenih objekata, kanal Njivice, akumulacija Ponikve, te kanal Vrbničkog polja.

Otok Cres

Izvršeno je redovito godišnje gospodarsko održavanje (košnja, sječa...) bujica Cresa, te dovršetak radova na izgradnji retencije C1 radi zaštite grada Cresa od poplavnih voda.

Otok Mali Lošinj

Izvršeno je redovito godišnje gospodarsko održavanje (košnja, sječa...) bujica Lošinja.

Otok Rab

Na području općine Lopar i grada Raba izvedeni su radovi redovitog godišnjeg gospodarskog održavanja na bujicama Jerkovicica, Veli potok Loparski, Andreškić, Kampor, Supetarska draga, Rakov potok, Štokalo, Barbat, a na bujici Veli potok Banjolski sanacija kanala.

Otok Pag

Novalja

Na otoku Pagu u području Grada Novalje izvršeni su radovi na sanaciji bujice Škopje.

Otok Pašman

Na području otoka Pašmana izvedeni su radovi na sanaciji korita bujičnih vodotoka kao i radovi na uređenju - regulaciji korita.

Otok Dugi otok

Na području Dugog otoka izvedeni su radovi na sanaciji i čišćenju lokve Brbinj.

Otok Brač

Na području otoka Brača izvedeni su radovi na sanaciji korita bujičnih vodotoka kao i radovi na uređenju - regulaciji korita na slijedećim vodotocima - bujicama: Dol, Marina, Mutnik, Vela njiva, Široki doci, Dominik i Zlatni rat.

Otok Hvar

Na području otoka Hvara izvedeni su radovi na sanaciji korita bujičnih vodotoka kao i radovi na uređenju – regulaciji korita na slijedećim vodotocima - bujicama: Jelsa-Svirče, Jelsa-Pitve, Vrboska, Gjurkonice i Hvar.

Otok Vis

Na području otoka Visa izvedeni su radovi na sanaciji korita bujičnih vodotoka kao i radovi na uređenju - regulaciji korita na slijedećim vodotocima-bujicama: Samogor, Komiža, Stončica te radovi na uređenju bujice Neptun u Komiži.

Poluotok Pelješac

Na području poluotoka Pelješca izvedeni su radovi na sanaciji korita bujičnih vodotoka kao i radovi na uređenju - regulaciji korita na slijedećim vodotocima - bujicama: Mlinski potok, Zaneum, Podmost i Svičevica.

Otok Korčula

Na području otoka Korčule izvedeni su radovi na sanaciji korita bujičnih vodotoka kao i radovi na uređenju - regulaciji korita na slijedećim vodotocima - bujicama: Grušića lokva, Mrakov dol, Lumbarda, Sj. Kanal-Blatsko polje, GK-Blatsko polje, GOK Donje Blato - Lumbarda, kanal Smokvica i kanal Mrzej.

Otok Lastovo

Na području otoka Lastovo izvedeni su radovi na uređenju kanala - regulaciji korita na kanalu GOK-Vini polje-Ubli.

PREGLED ULAGANJA U NAVODNJAVANJE

Otok Brač

Sustav navodnjavanja Dol-Postira-I. faza-akumulacija Brač I.

Tijekom 2013. godine nastavljena je izrada preinvesticijske studije akumulacije Brač I u okviru sustava navodnjavanja Dol – Postira – I. faza (70 ha) u okviru provedbe Nacionalnog projekta navodnjavanja i gospodarenje poljoprivrednim zemljištem i vodama u Republici Hrvatskoj. Ukupna vrijednost izrađene dokumentacije u 2013. je 301.612,50 kuna (MP 201.085,07 kn, Županija 100.527,43 kn).

Otok Lastovo

Sustav navodnjavanja Lastovo

Tijekom 2013. godine nastavljena je izrada preinvesticijske studije navodnjavanja polja na otoku Lastovu (46 većih ili manjih polja ukupne površine cca 470 ha) u okviru provedbe Nacionalnog projekta navodnjavanja i gospodarenje poljoprivrednim zemljištem i vodama u Republici Hrvatskoj. Vrijednost izrađene dokumentacije sufinancirane od strane Hrvatskih voda u 2013. godini je 119.000,00 kuna (Ministarstvo poljoprivrede 119.040,00 kuna).

Ukupna ulaganja Hrvatskih voda na otocima u 2013. godini iznosila su 214.320.184,70 kuna.

HRVATSKE CESTE d.o.o.

Na otočnim cestama koje su prema Odluci o razvrstavanju javnih cesta (Narodne novine, br. 66/2013) u 2013. godini bile razvrstane u državne ceste, ukupne duljine 722 km, izvode se radovi redovitog održavanja i zaštite državnih cesta koji čine skup mjera i radnji koje se obavljaju tijekom većeg dijela godine ili tijekom cijele godine na cestama uključujući i sve objekte i instalacije, sa svrhom održavanja prohodnosti i tehničke ispravnosti cesta i sigurnosti prometa na njima. U okviru utvrđenih financijskih sredstava za redovito održavanje, u redovito održavanje državnih cesta na otocima tijekom 2013. godine uloženo je 23,8 milijuna kuna.

Financijskim planom za 2013. godinu bila su osigurana sredstva za izradu projektne dokumentacije. Izrađeno je kako slijedi:

- most kopno - otok Čiovo s pristupnim cestama u Splitsko – dalmatinskoj županiji. Za navedeni most je u 2013. godini dovršena glavna projektna dokumentacija i ishoda građevinska dozvola, te spojna cesta 2 mostu kopno-otok Čiovo koja se nalazi na otoku Čiovu, a za koju je tijekom 2013. godine dovršena glavna projektna dokumentacija i predan zahtjev za ishoda građevinske dozvole;
- prolaz kroz Pag na državnoj cesti D106, otok Pag u Zadarskoj županiji. Tijekom 2013. godine pripremljena je natječajna dokumentacija za potrebe provedbe natječaja za gradnju navedene dionice;
- otok Šolta, spojna cesta trajektna luka D112 u Splitsko-dalmatinskoj županiji. Tijekom 2013. godine dovršena je glavna projektna dokumentacija i ishoda građevinska dozvola za navedenu dionicu;
- obilaznica Janjine u Dubrovačko-neretvanskoj županiji, državna cesta D414 na Pelješcu. U tijeku je izrada studije utjecaja na okoliš;
- obilaznica Potomja i Pijavičnog u Dubrovačko-neretvanskoj županiji, državna cesta D414 na Pelješcu. U tijeku je izrada studije utjecaja na okoliš;
- most kopno-poluotok Pelješac sa prilaznim cestama, državna cesta D414 u Dubrovačko-neretvanskoj županiji. Izrađena je Prefeasibility studija povezivanja Dubrovačko-neretvanske županije s ostatkom Republike Hrvatske na temelju koje se odabire rješenje;
- obilaznica Polače na otoku Mljetu, državna cesta D120 u Dubrovačko-neretvanskoj županiji. Tijekom 2013. godine izrađena je projektna dokumentacija te je pokrenut postupak ishoda građevinske dozvole;
- obilaznica Orebića na državnoj cesti D414 Pelješac, Dubrovačko-neretvanska županija. Proveden je natječaj za izradu projektne dokumentacije i ishoda lokacijske i građevinske dozvole, ista će se izrađivati tijekom 2014.;
- otok Brač-prolaz Ložišća, državna cesta D114, Splitsko-dalmatinska županija. Izrađena je idejna projektna dokumentacija te je u tijeku ishoda lokacijske dozvole.

Sektor za održavanje Hrvatskih cesta d.o.o. je na jadranskim otocima obnavljao dionice državnih cesta kroz Program izvanrednog održavanja državnih cesta i program Betterment II. Na svim dionicama navedenim u Prilogu 2. izvedeni su radovi sanacije postojeće kolničke konstrukcije, koja je po potrebi i proširena, uređene su bankine ili berme, sanirani su pokosi usjeka, sanirani su cestovni objekti i sustav odvodnje oborinskih voda, zamijenjena je kompletna prometna oprema i signalizacija.

Na otoku Cresu obnovljena je dionica, Ustrine – Osor duljine je 4,0 kilometara, na otoku Viru su završeni radovi na obnovi kolnika dionice, Vir – most Vir duljine 4,5 kilometara. Planirana izgradnja pješačkih staza nije realizirana u 2013. godini, a planira se završiti u 2014. godini. Na otoku Lastovo

završeni su radovi na obnovi dionice Ubli – Lastovo duljine 4,3 kilometra i na poluotoku Pelješcu dionice Košarni do – Prizdrina duljine 2,6 kilometra. Na otoku Hvaru se kroz program Betterment II., koji se dijelom financira iz zajma Europske investicijske banke, izvode radovi rekonstrukcije državne ceste D116, dionica Jelsa – Poljice duljine 13,3 kilometara. U 2013. završeni su radovi na II. poddionici duljine 8,5 kilometara, a radovi na rekonstrukciji I. poddionice nastavljaju se u 2014. godini.

Ulaganja u županijske i lokalne ceste na otocima u 2013. godini

Aktivnosti koje su se provodile na mreži županijskih i lokalnih cesta odnose se na redovno i izvanredno održavanje cesta koji su definirani Zakonom o cestama (Narodne novine, br. 84/2011, 18/2013, 22/2013 i 54/2013 i 148/2013). Redovno održavanje cesta provodi se kontinuirano cijele godine, na cjelokupnoj mreži sa ciljem osiguranja sigurnosti prometa na cestama te zaštite cesta kao infrastrukturnih građevina. Izvanredno održavanje cesta provodi se na temelju realnih potreba za izvanrednim zahvatom na cesti koji može biti uvjetovan stanjem ceste u građevinskom, prometnom ili širem društvenom smislu.

Redovno i izvanredno održavanje županijskih i lokalnih cesta na području Ličko-senjske županije u 2013. godini financiralo se u najvećoj mjeri temeljem Pravilnika o rasporedu sredstava za financiranje građenja i održavanja javnih cesta županijskim upravama za ceste u 2013. (Narodne novine, br. 78/2013). Ciljevi koji su postignuti izvedenim radovima su zaštita cesta, povećanje sigurnosti i kvaliteta odvijanja prometa na županijskim i lokalnim cestama. Ciljana skupina na koji se mjera odnosi su korisnici županijskih i lokalnih cesta na području otoka Paga, domicilno stanovništvo cijele godine, odnosno ogroman broj turista u ljetnom periodu za vrijeme turističke sezone.

U 2013. godini na redovno održavanje uloženo je ukupno 272.716,00 kuna od toga na: ŽC 5151 - 117.499,00 kuna, ŽC 6274 - 31.740,00 kuna, LC 59077 - 117.105,00 kuna i LC 59046 - 6.372,00 kuna. Na izvanredno održavanje uloženo je ukupno 1.272.408,00 kuna, od toga na: uređenje raskrižja u istoj razini ŽC 5151 sa cestom za Varsan i Potočnicu u iznosu od 1.156.783,00 kuna, izradu tehničke dokumentacije na ŽC 6274, dionica Stara Novalja u iznosu od 30.000,00 kuna i izradu tehničke dokumentacije na LC 59077, dionica Kustići - Metajna u iznosu od 85.625,00 kuna. Kroz višegodišnje razdoblje ulagalo bi se na navedene županijske i lokalne ceste sukladno raspoloživim sredstvima tako da bi planirana sredstva iznosila oko 1.500.000,00 kuna.

Županijska uprava za ceste Primorsko goranske županije provodi radove redovnog i izvanrednog održavanja cesta na otocima Rabu, Lošinj, Cresu i Krku.

Kroz radove izvanrednog održavanja cesta obuhvaćeni su sljedeći projekti:

Otok Rab

- ŽC 5139, Kampor; u duljini od 330 m izvršena je sanacija ceste i potpornih zidova u iznosu od 1.073.690,39 kuna;
- ŽC 5139, Banjol; u duljini od 400 m izvršena je sanacija ceste u iznosu od 549.712,77 kuna.

Otok Cres

- ŽC 5137, T.L.Slatina-D100; u duljini od 1 km izvršena je sanacija ceste, te obnovljena odbojna ograda i prometna signalizacija ceste u iznosu od 1.291.778,28 kuna;
- ŽC 5124, T.L. Stara Gavza – D100; u duljini od cca 600 m izvršena je sanacija ceste, sa rješavanjem odvodnje, javne rasvjete, pješački nogostup te potrebna prometna signalizacija. Vrijednost investicije je 1.357.040,06 kuna, a realizirana je uz sufinanciranje Grada Cresa u iznosu 525.000,00 kuna.

Otok Krk

- ŽC 5084, Njivice - D102, radovi na izvedbi sanacije ceste sa izvedbom novog kružnog toka, nogostupom, odvodnjom i prometnom signalizacijom. Vrijednost investicije 2.027.817,41 kuna uz sufinanciranje Općine Omišalj u 1/3 iznosa.
- ŽC 5086, Malinska, izvedba kružnog toka sa odvodnjom i signalizacijom. Radovi su izvođeni uz sufinanciranje Općine Malinska 1/3 iznosa. Uloženi iznos u 2013. godini bio je 587.877,94 kuna. Radovi su se izvodili kroz dvije kalendarske godine.
- ŽC 5125, D102 Punat – Stara Baška, radovi na sanaciji ceste s oborinskom odvodnjom, nogostupom i biciklističkom stazom. Radovi se izvode u dvije faze. U prvoj fazi izvedeni su radovi na novom potpornom zidu, nasipu i ogradi u duljini 1140 m i iznosu od 4.634.635,01 kuna.
- Radovi su izvedeni uz sufinanciranje Grada Krka i Općine Punat od 57%.

Županijska uprava za ceste Splitsko-dalmatinske županije (ŽUC), u sklopu svojih nadležnosti upravljanja županijskim i lokalnim cestama, provodila je mjere i aktivnosti iz programa redovitog održavanja, programa izvanrednog održavanja, programa izgradnje i programa rekonstrukcije županijskih i lokalnih cesta na otocima Splitsko-dalmatinske županije.

Opis financiranih projekata:

- Na otocima Splitsko-dalmatinske županije realizirano je 33 projekta među kojima su veći: rekonstrukcija LC 67194 Pitve - D116, izgradnja ŽC 6191 Bol – Murvica – Vela Farska i izvanredno održavanje LC 67188 Stari Grad – Rudine.

- Način dodjele sredstava: subvencije, donacije, potpore i dr.

Projekti su financirani sredstvima iz redovitih prihoda ŽUC-a namijenjenih za ulaganje u županijske i lokalne ceste na području županije sukladno godišnjem Financijskom i planu rada ŽUC-a za 2013. godinu.

- Ciljevi koji su postignuti:

Postignuta je veća sigurnost, protočnost i udobnost vožnje na dionicama na kojima su izvedeni zahvati.

Mjerljivi rezultati pojedinih aktivnosti:

- Od 33 projekta realizirana na otocima Splitsko-dalmatinske županije tijekom 2013. godine, 25 projekata su iz programa redovnog održavanja vrijednosti 3.768.910 kuna, 3 projekta su iz programa izvanrednog održavanja vrijednosti 1.186.130 kuna, 2 projekta su iz programa izgradnje vrijednosti 897.816 kuna, 3 projekta su iz programa rekonstrukcije vrijednosti 4.022.153 kuna.
- Ciljana skupina na koju se mjera odnosila: stanovništvo otoka Splitsko-dalmatinske županije.
- Otoci na kojima su mjere provedene: otoci Brač, Hvar, Vis, Šolta i Čiovo.
- Ukupni iznos ulaganja od strane institucije: Ukupno ulaganje od ŽUC Splitsko-dalmatinske županije u 2013. godini iznosilo je 9.875.008 kuna.
- Informacije o zaštiti i upravljanju otočnim prostorom (nekretnine na otocima u vlasništvu Republike Hrvatske, institucija prvokupa i dr.): županijske i lokalne ceste su razvrstane javne ceste koje su javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu Republike Hrvatske, u nadležnosti Županijske uprave za ceste, ustanove za upravljanje, građenje, rekonstrukciju i održavanje županijskih i lokalnih cesta, sukladno Zakonu o cestama.
- Podaci o provedbi mjere kroz višegodišnje razdoblje:
  - ŽUC Splitsko-dalmatinske županije je u otoke Splitsko-dalmatinske županije u protekle 3 godine uložio:
    - u 2013. godini: 9.875.008 kuna;
    - u 2012. godini: 25.185.612 kuna;
    - u 2011. godini: 20.206.274 kuna.

Ukupno ulaganje u navedenom trogodišnjem razdoblju u otoke Splitsko-dalmatinske županije iznosilo je 55.266.894,00 kuna.

Ulaganja u županijske i lokalne ceste na otocima u Zadarskoj županiji 2013. godine sastojala su se od aktivnosti redovitog održavanja koje čini skup mjera i radnji koje se obavljaju tijekom većeg dijela godine na cestama uključujući i sve objekte i instalacije, sa svrhom održavanja prohodnosti i tehničke ispravnosti cesta te sigurnosti prometa na njima. Obuhvaća slijedeće grupe poslova: održavanje kolnika, bankina, usjeka, zasjeka, nasipa, objekata za odvodnju, zelenila i košnja trave, objekata - mostovi i zimsko održavanje.

Radovi redovitog održavanja javnih cesta izvode se kroz cijelu godinu, a sezonski se dijele na zimsko i ljetno održavanje i pripadajuće radove koji su dominantni u pojedinoj sezoni. Navedeni radovi financirani su iz vlastitih prihoda Županijske uprave za ceste odnosno godišnjih naknada za uporabu javnih cesta što se plaća pri registraciji motornih i priključnih vozila. Aktivnosti redovitog održavanja županijskih i lokalnih cesta na otocima u 2013. godini provedene su u cilju nesmetanog i sigurnog odvijanja prometa posebice pred nadolazeću turističku sezonu.

Na lokalnoj cesti L63007, dionica Pag: L63006 – D106, izvedeni su radovi izvanrednog održavanja. Izvanredno održavanje cesta povremeni su radovi za koje je potrebna tehnička dokumentacija. Obavlja se radi mjestimičnog poboljšanja elemenata ceste, osiguranja sigurnosti, stabilnosti i trajnosti ceste i cestovnih objekata te povećanja sigurnosti prometa. Obuhvaća slijedeće radove: obnavljanje i zamjenu kolničke konstrukcije; ojačanje kolnika u svrhu obnove i povećanja nosivosti i kvalitetne vožnje; poboljšanje sustava odvodnje; zamjenu, ugrađivanje nove i poboljšanje postojeće vertikalne prometne signalizacije i opreme ceste; saniranje odrona, popuzina i manjih klizišta; ublaživanje nagiba pokosa i ostali radovi na zaštiti kosina od erozije; sanaciju potpornih i obložnih zidova; radove na uređenju zelenila u svrhu biološke zaštite cesta; pojedinačne korekcije geometrijskih elemenata ceste sa svrhom poboljšanja sigurnosti prometa; uređenje raskrižja u istoj razini bez većih konstrukcijskih zahvata; poboljšanje uvjeta prometa uređenjem stajališta, odmorišta i slično; obnovu i postavu instalacija opreme i uređaja cesta.

Nasipna konstrukcija lokalne ceste L63007 u gradu Pagu prelazi preko morskog zaljeva u relativnoj blizini glavne ceste, obilaznice Paga na putu prema Novalji. S obzirom na samu problematiku velikih i dugotrajnih slijeganja i slabe nosivosti tla došlo je do pojave značajnijih pukotina na kolničkoj konstrukciji i samoj nasipnoj konstrukciji. Također je došlo do pucanja dijela betonskog zida i nasipne konstrukcije što je uvjetovalo gubitak ravnoteže navedenih konstrukcija i urušavanje istih u more u duljini cca 20 m. Poduzete su hitne mjere stabilizacije u vidu privremenih mjera stabilizacije urušenog

dijela betonskog zida i nasipne konstrukcije. Procesom korozije armature i otpadanja zaštitnih slojeva betona pojavila se potreba za rekonstrukcijom mostova – propusta predmetne lokalne ceste L63007. Nadalje, bilo je potrebno u potpunosti ukloniti čeličnu zaštitnu pješačku ogradu i zamijeniti je novom s obzirom da se radi o gradskoj prometnici koja povezuje morem odvojene dijelove grada te je nužno osigurati sigurnost pješaka i vozila. Navedeni radovi financirali su se iz kreditnih Županijske uprave za ceste Zadarske županije.

Aktivnosti koje su se provodile na otocima u Dubrovačko-neretvanskoj županiji temeljem Zakona o otocima u 2013. godini:

- redovno održavanje županijskih i lokalnih cesta na području otoka Mljeta, Korčule i Lastova;
- izvanredno održavanje županijskih i lokalnih cesta na području otoka Mljeta;
  - a. postavljanje prometne opreme i signalizacije na lokalnoj cesti LC 69081 (Prožurska luka - D120);
  - b. postavljanje prometne opreme i signalizacije na lokalnoj cesti LC 69070 (Okuklje – Maranovići D120);
  - c. izvanredno održavanje lokalne ceste L69037 (Kozarica - Blato - D120).
- izvanredno održavanje županijskih i lokalnih cesta na području otoka Korčule:
  - a. izvanredno održavanje kolnika županijske ceste Ž6223 (Blato Ž6222- Prižba - Brna - Smokvica Ž6268) na dionici Blato – Grščica;
  - b. izvanredno održavanje kružnog raskrižja županijske ceste Ž6244 s putem Sv. Luke u gradu Korčuli.
- način dodjele sredstava (subvencije, donacije, potpore i dr.):
  - vlastita sredstva;
  - sufinanciranje općina i gradova.
- ciljevi koji su postignuti:
  - povećanje sigurnosti prometa na cestama;
  - povećanje gospodarske i prometne vrijednosti ceste;
  - povećanje razine usluge.
- ciljane skupine na koju se mjera odnosila:
  - krajnji korisnici županijskih i lokalnih cesta.
- otoci na kojima su mjere provedene:
  - Mljet;
  - Korčula;

-Lastovo.

- ukupni iznos ulaganja od strane institucije: 4.411.614,33 kuna.

Ulaganja u županijske i lokalne ceste na otocima na području Šibensko - kninske županije u 2013. godini:

- ŽC 6095 – Jezera; radovi redovnog održavanja županijske ceste, koji su obuhvatili izradu novog asfaltnog sloja na dijelu ceste uz obalu do ulaza u marinu u dužini od 500 m;
- ŽC 6250 – Betina; radovi održavanja kolnika, opreme ceste i košnja trave.

Otok na kojem su mjere provedene: otok Murter.

Ukupni iznos ulaganja od strane institucija:

- ŽC 6095 - Jezera - 144.400,15 kuna;
- ŽC 6250 - Betina - 15.181,74 kuna.

Ukupna ulaganja u javne ceste na otocima u 2013. godini iznosila su 126.829.446,65 kuna.

ACI - Adriatic Croatia International Club d.d.

ACI je sustav 21 marine i jednog sidrišta te jedne marine u izgradnji duž jadranske obale s ukupno 6000 vezova, čime pokriva preko 30% hrvatskog tržišta u tom segmentu. Tvrtka je osnovana 1983. godine.

ACI broji 10 otočnih marina i to redom:

- ACI marina Cres;
- ACI marina Supetarska draga;
- ACI marina Rab;
- ACI marina Šimuni;
- ACI marina Žut;
- ACI marina Piškera;
- ACI marina Milna;
- ACI marina Vrboska;
- ACI marina Palmižana;
- ACI marina Korčula.

Projekti ulaganja u marine definiraju se Planom oplemenjivanja marina, koji se donosi za svaku narednu godinu. Ulaganja se odnose na investicije (investicije u građevine, investicije u opremu, investicije u transportna sredstva), investicijsko održavanje te redovno održavanje marina.

Od ukupnog ulaganja temeljem Plana oplemenjivanja ACI marine u 2013. godini u iznosu od 12.000.000 kuna, ukupna ulaganja u otočne marine bila su nešto veća od 2.700.000 kuna, te su se uglavnom odnosila na investicijska i redovna održavanja, informatičku opremu te pripremu tehničke dokumentacije za buduće projekte.

Kao najznačajnija ulaganja u otočne marine izdvojili bi dobavu i montažu novog plutajućeg gata u ACI marini Piškera (Kornati) u vrijednosti od 621.965 kuna te nabavku opreme suhog veza za ACI marinu Šimuni u vrijednosti od 615.149 kuna. Ostala ulaganja uglavnom su se odnosila na redovna održavanja marina vizualnog karaktera (obnova fasada objekata i interijera u marinama, farbanje metalnih konstrukcija, ograda i dr.).

Sva ulaganja ACI financira iz vlastitih sredstava te nisu traženi nikakvi državni niti ostali poticaji.

Ukupna navedena ulaganja ACI - Adriatic Croatia International Club d.d. na području hrvatskih otoka u 2013. godini iznosila su 2.704.750,00 kuna.

LUČKA UPRAVA ZADAR

Projekt modernizacije i dogradnje ribarske luke Vela Lamjana, Kali (otok Ugljan) započeo je Odlukom o izmjeni i dopuni Odluke o osnivanju Lučke uprave Zadar (Narodne novine, br. 132/2006) kojom je lučko područje nad kojim se proteže nadležnost i kojim gospodari Lučka uprava Zadar prošireno na područje Vele Lamjane, Kali ukupne površine bazena 65.245 m².

Označeni dio lučkog bazena Lučke uprave Zadar je tijekom 2006. godine bio predmetom intenzivne planske aktivnosti, što je rezultiralo idejnim rješenjem za uređenje i dogradnju ribarske luke te u konačnici i realizacijom I. faze, u vidu gradnje gata dužine 90 m, kojim se povezao postojeći lukobran s operativnom obalom.

Na predmetnom idejnom projektu, sukladno raspravama provedenim unutar jedinice lokalne samouprave, izvršena je korekcija te su sve primjedbe i nova rješenja inkorporirani u idejnom projektu iz lipnja 2010. godine.

Obzirom da predviđeni zahvati u prostoru predstavljaju značajan kvalitativan pomak u funkcionalnom i razvojnom smislu kako jedinice lokalne samouprave, tako i nositelja glavne gospodarske djelatnosti te da nesumnjivu korist mogu očekivati svi korisnici luke i gospodarski subjekti, a da iste nije moguće izvesti isključivo na lučkom području kojim gospodari Lučka uprava Zadar, upućen je zahtjev radi izmjene koncesije pomorskog dobra.

Postupak izmjena granica lučkog područja Lučke uprave Zadar okončan je u prosincu 2013. godine. Tijekom 2013. godine razrada projektnih rješenja trpi kašnjenja u odnosu na prethodno utvrđeni program aktivnosti, prvenstveno zbog dugotrajnosti postupka oko izmjena granica lučkog područja Lučke uprave Zadar (postupak je riješen donošenjem Odluke Vlade Republike Hrvatske iz prosinca 2013. godine) odnosno nepostojanja verificiranih geodetskih podloga za Projekt.

Tijekom 2014. godine očekuje se ishodenje lokacijske i građevinske dozvole, odnosno okončanje izrade glavnih projekata. Početak radova planira se tijekom prve polovice 2015. godine. Planirani rok izgradnje je 24 mjeseca. Projekt bi se trebao sastojati od sljedećih komponenti:

- Nadzor nad izgradnjom;
- Faza I – pomorski radovi - zemljani radovi;
- Faza II – pomorski radovi - građevine: obale, gatovi, manipulativni ribarski terminal – plato;
- Faza III – pristupne ceste i osnovna infrastruktura;
- Faza IV – uređenje zelenih površina.

Ukupna vrijednost investicije predviđa se u iznosu od 15.000.000,00 eura. Ukupna ulaganja Lučke uprave Zadar u projekt modernizacije i izgradnje ribarske luke do kraja 2013. godine iznosila su 751.762,00 kuna za izradu projekta dokumentacije te 2.697.397,48 kuna za radove. Za predmetni projekt, u smislu financiranja realizacije, do sada je iskazan interes Zadarske županije, ali postoji mogućnost apliciranja i na fondove Europske unije. Istovremeno, prisutan je i interes koncesionara – postojećih ribarskih zadruga u korištenju infrastrukturnih površina, ali i gradnje suprastrukture, sukladno njihovim potrebama i tehnologiji. Ovaj projekt doprinijet će gospodarskom razvoju otoka Ugljana te ukupnom održivom razvoju ruralnog života i ribarstva kao osnovne gospodarske grane u otočnim sredinama.

Ukupna navedena ulaganja Lučke uprave Zadar u 2013. godini iznosila su 11.250,00 kuna.

LUČKA UPRAVA RIJEKA

Lučka uprava Rijeka ustanova je osnovana Odlukom o osnivanju Lučke uprave Rijeka (Narodne novine, broj 42/1996, 26/2002, 54/2002, 72/2007 i 121/2012) koju je donijela Vlada Republike Hrvatske radi upravljanja, izgradnje i korištenja luke Rijeka, te je navedenom Odlukom određeno i područje ingerencije Lučke uprave Rijeka.

Tako, što se tiče područja otoka, Lučka uprava Rijeka ima ingerenciju na dijelu otoka Krka, tj. naftnoj luci JANAF, sukladno Odluci Vlade Republike Hrvatske o dopuni Odluke o osnivanju Lučke uprave Rijeka (Narodne novine, br. 54/2002).

Da bi se dobio kompletniji uvid u pojam i značenje ingerencije Lučke uprave Rijeka, važno je istaknuti područje same djelatnosti ustanove koje je određeno člankom 50. Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama (Narodne novine, br. 158/2003, 100/2004, 141/2006, 38/2009 i 123/2011-Odluka Ustavnog suda). Slijedom naprijed navedenih odredbi, Lučka uprava Rijeka, između ostalog, ovlaštena je za brigu o gradnji, održavanju, upravljanju, zaštiti i unaprjeđenju pomorskog dobra koje predstavlja lučko područje te za gradnju i održavanje lučke podgradnje, koja se financira iz proračuna osnivača lučke uprave. Osim iz proračunskih sredstava, izgradnja i održavanje financira se također i iz vlastitih sredstava ustanove, koja se opet osiguravaju iz naknada za koncesiju, naplata lučkih pristojbi te ostalih sredstava koja su namjenski određena.

Uzimajući u obzir naprijed navedeno, u nastavku dajemo prikaz aktivnosti održavanja lučke infrastrukture (podgradnje) u luci JANAF tijekom 2013. godine:

Ugovor o koncesiji i Ugovor o održavanju lučke podgradnje

Slijedom Odluke Vlade Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 54/2002) te Odluke Upravnog vijeća Lučke uprave Rijeka, 4. lipnja 2003. godine, zaključen je Ugovor o koncesiji kojim je Lučka uprava dala društvu JANAF d.d. iz Zagreba koncesiju za obavljanje djelatnosti i održavanje postojećih objekata na lučkom području luke Rijeka - Bazenu Omišalj, luci za tekuće terete, u ukupnoj površini od 163.305 m² (koncesijsko područje). Sukladno odredbi članka 9. citiranog koncesijskog Ugovora, Lučka uprava Rijeka ima obvezu održavanja kompletne podgradnje u lučkom Bazenu Omišalj. Obveza se utvrđuje Godišnjim planom održavanja, a nakon provedenog postupka javne nabave, tijekom 2013. godine istu je izvršavao JANAF d.d. sukladno godišnjem Ugovoru o održavanju podgradnje, zaključenom također između Lučke uprave Rijeka i imenovanog društva. Radi

pojašnjenja ističemo da je JANAF d.d., prije zaključenja koncesijskog Ugovora, niz godina samostalno upravljao infrastrukturom i održavao je pa je, shodno tome, najbolje upoznat sa stanjem infrastrukture, načinom njena održavanja i potrebama u održavanju. Upravo iz navedenih razloga, kao i radi osiguravanja kontinuiranog nastavka djelatnosti naftnog terminala Omišalj, ugovorne strane su zaključile Ugovor o održavanju kojim su utvrdile međusobnu poslovnu suradnju na način da je Lučka uprava naručila od trgovačkog društva JANAF d.d. održavanje infrastrukture za 2013. godinu, nakon provedenog pregovaračkog postupka nabave bez prethodne objave, sukladno važećem Zakonu o javnoj nabavi. Na koncesijskom području nalazi se infrastruktura prema slijedećoj specifikaciji:

Privez I.

- platforma sa slop spremnicima (1x10 m³ + 1x30 m³), armaturom, cjevovodom i izolacijom;
- dio cjevovoda za sirovu naftu s istakačkim rukama (4 istakačke ruke promjera 16");
- dio cjevovoda za naftne derivate s istakačkim rukama (2 istakačke ruke promjera 12");
- nepokretna instalacija za gašenje požara.

Privez II.

- platforma sa slop spremnicima (1x10 m³ + 1x30 m³, armaturom, cjevovodom i izolacijom;
- dio cjevovoda za sirovu naftu s istakačkim rukama (4 istakačke ruke promjera 16");
- dio cjevovoda za naftne derivate s istakačkim rukama (2 istakačke ruke promjera 12");
- nepokretna instalacija za gašenje požara.

Ostala infrastruktura na koncesijskom području:

- pomoćni privez na području Ert;
- energetska, vodovodna, kanalizacijska i telekomunikacijska mreža;
- elektromotorna vitla.

Investicijsko i redovno održavanje

Održavanje infrastrukture (podgradnje) podrazumijeva: investicijsko i redovno održavanje. Ulaganja Lučke uprave Rijeka u naprijed navedenom smislu, osigurana su iz vlastitih sredstava te iznose ukupno 3.728.748,14 kuna, od čega je na investicijsko održavanje utrošen veći dio sredstava, i to u iznosu 2.489.857,50 kuna, dok je manji dio sredstava bio usmjeren na redovno održavanje, u iznosu od 1.238.891,00 kuna. Ova realizacija plana posljedica je pravovremenog zaključivanja Ugovora o održavanju infrastrukture (podgradnje), nastavka realizacije iz prethodne godine i pravovremene isporuke potrebnih rezervnih dijelova.

Uz navedeno, Lučka uprava Rijeka je brodarima U.T.O. MB „Kapetan Luka“ iz Jesenice i Jadroliniji, društvu za linijski pomorski prijevoz putnika i tereta, odobrila u 2013. godini popust prilikom obračuna lučkih pristojbi za brodove kojima održavaju lokalni linijski putnički promet, a koji koriste vez u riječkoj luci, kako bi se poduprijelo i olakšalo njihovo poslovanje i time ojačala, između ostaloga, povezanost s jadranskim otocima. Popust za oba brodarka je iznosio 97.772,89 kuna.

Ukupna navedena ulaganja Lučke uprave Rijeka u 2013. godini iznosila su 3.826.521,03 kuna.

PARK PRIRODE „LASTOVSKO OTOČJE“

1. Promocija kulturne baštine - Udruga Lastovski Poklad - 10.000,00 kuna

Projektom se ispunjava obveza provođenja aktivnosti Plana upravljanja Parka prirode „Lastovsko otočje“ iz teme Kulturna baština kojom se podržava lokalna zajednica u njegovanju otočnih običaja i promociji stoljetne kulturne nematerijalne baštine otoka. Omogućena je organizacija pokladnih svečanosti i održavanje kulturne baštine Lastovskog Poklada.

2. Izrada arhitektonskog idejnog rješenja "Zatvaranje ulaza Rače špilje" - 6.000,00 kuna

Rača špilja pripada prijedlogu Natura 2000 prema Direktivi o staništima, kao i vrsta šišmiša - veliki potkovnjak *Rhinolophus ferrumequinum* kojoj je špilja važno zimsko sklonište. Međutim sa svojim slobodnim i otvorenim ulazom (danas, kao i nekada) špilja je potpuno izložena permanentnoj devastaciji i nekontroliranim iskapanjima. Stoga je primjerena fizička zaštita prvi korak prema sprječavanju ovih negativnih radnji te ometanju zimske kolonije šišmiša u njihovoj hibernaciji. Prema rješenju Ministarstva zaštite okoliša i prirode izradilo se idejno rješenje zatvaranja ulaza u Raču špilju koje, međuostalim, sagledava svu kompleksnost i važnost lokaliteta, stavlja naglasak na ekološku prihvatljivost (u materijalima i tehničkom rješenju ograde), prilagođeno je prirodnim i organskim oblicima ulaza u špilju te prije svega omogućuje nesmetan prolaz šišmiša u špilju i iz nje. Na ovaj način planirana je prvenstveno zaštita arheološkog nalazišta i špiljske faune.

3. Istraživanje i vrednovanje žute poljarice (*Dolichophis caspius*) i zelene krastače (*Pseudepidalea viridis*) na Lastovskom otočju - Hrvatsko herpetološko društvo (Hyla) - 11.000,00 kuna

Dolichophis caspius (žuta poljarica) je u Hrvatskoj strogo zaštićena svojta, a nalazi se u Crvenoj knjizi vodozemaca i gmazova Hrvatske kao vrsta sa nedovoljno podataka (DD). Kako je to izuzetno rijetka i ugrožena vrsta, nužno je bilo što prije provesti istraživanja da bi se utvrdila točna područja rasprostranjenosti, stanje populacija, očuvanost staništa te da bi se mogle provesti potrebne mjere zaštite. Također u sklopu ovog istraživanja obavljeno je i istraživanje jedinog vodozemca zelene krastače na otoku Lastovu. Na ovaj način izvršen je zadani cilj projekta - očuvati povoljan status prioriternih vrsta herpetofaune otočja. Projektom se ispunjava obveza provođenja aktivnosti Plana upravljanja Parka prirode „Lastovsko otočje“.

4. Praćenje stanja gnijezdećih populacija Gregule (Puffinus yelkouan), Kaukala (Calonectris diomedea), Sredozemnog galeba (Larus audouini), Sivog sokola (Falco peregrinus) te Eleonorinog sokola (Falco eleonora) - Hrvatsko ornitološko društvo - 16.626,00 kuna

Cilj projekta je u 2013. godini bio nastaviti sa praćenjem stanja, odnosno monitoringom kako bi se ustvrdio precizan populacijski trend i brojnost ukupne populacije prioriternih vrsta ptica koje se nalaze u ekološkoj mreži Republike Hrvatske i od međunarodnog su značaja temeljem kojih je područje Parka predloženo za međunarodno važno područje za ptice unutar mreže Natura 2000, prema Direktivi o pticama. Projektom se ispunjava obveza provođenja aktivnosti Plana upravljanja Parka prirode „Lastovsko otočje“.

5. Ugovor o obavljanju stalnog vatrogasnog dežurstva na području Parka prirode za vrijeme protupožarne sezone 2013. - DVD Lastovo -15.000,00 kuna

Ugovorom se ostvaruje suradnja sa DVD-om Lastovo kako bi se osigurala protupožarna zaštita na području Parka prirode „Lastovsko otočje“ u vrijeme protupožarne sezone.

6. Praćenje stanja ribolovnog fonda i populacija vrsta na području Parka prirode "Lastovsko otočje" - Institut za oceanografiju i ribarstvo, Split – 17.469,76 kuna

Navedeni projekt je prijavljen na natječaj Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, stoga je od ukupnog iznosa od 44.840,81 kuna Ustanova financirala projekt u iznosu 17.469,76 kuna, dok je ostatak financiran od strane FZOEU-a u iznosu od 27.371,05 kuna. Cilj projekta u 2013. godini bio je provesti godišnji program praćenja stanja priobalnih ribolovnih resursa kako bi se ustanovilo u kolikoj mjeri ciljevi očuvanja riba i drugih morskih organizama na području Parka prirode „Lastovsko otočje“

(područje Natura 2000 ekološke mreže) doprinose oporavku i očuvanju istog u smislu povećanja brojnosti, veličine i biomase vrsta te obnovi sastava i povećanja raznolikosti zajednica.

Ukupna ulaganja Parka prirode „Lastovsko otočje“ u 2013. godini iznosila su 76.095,76 kuna.

PARK PRIRODE „TELAŠĆICA“

Javna ustanova Park prirode „Telašćica“ je u 2013. godini sukladno Planu upravljanja Parkom prirode „Telašćica“ realizirala ulaganja na području Parka koji se nalazi u općini Sali na Dugom otoku. Ulaganja su dijelom financirana vlastitim sredstvima, dijelom kroz natječaje ministarstava te dijelom kroz NIP projekt (Projekt integracije u EU Natura 2000) financiran od strane Svjetske banke. Ulaganja u stazu oko jezera u iznosu od 373.706,59 kuna financirana su preko NIP projekta. Navedeno ulaganje odnosi se na provedbu projekta Informational, educational and foot trail system of the Nature Park “Telašćica” koji je Javna ustanova Park prirode „Telašćica“ prijavila za financiranje iz zajma Svjetske banke u sklopu Projekta integracije u EU Natura 2000.

Ulaganja za prilagodbu prilaza objektima i vidilici za osobe s invaliditetom su dijelom financirana preko natječaja Ministarstva turizma „Korak više“ u iznosu od 33.000,00 kuna.

Ukupna ulaganja Javne ustanove Park prirode „Telašćica“ u 2013. godini iznosila su 644.536,19 kuna koja su u Tablici 1. i Prilogu 2. umanjena za iznos od 357.718,49 kuna kojim je Ministarstvo zaštite okoliša i prirode financiralo sanaciju pješačke staze oko jezera Mir na jugozapadnom dijelu Parka prirode „Telašćica“ i 33.000,00 kuna kojim je Ministarstva turizma sufinanciralo ulaganja za prilagodbu prilaza objektima i vidilici za osobe s invaliditetom preko natječaja „Korak više“. Oba iznosa su prethodno iskazana u stavkama Ministarstva zaštite okoliša i prirode i Ministarstva turizma.

2.2. Ulaganja u otoke putem kreditiranja

2.2.1. Hrvatska banka za obnovu i razvitak

Hrvatska banka za obnovu i razvitak potiče ulaganja na otocima putem sljedećih programa kreditiranja: Gospodarstvo (Program kreditiranja gospodarstva), Nova proizvodnja (Program kreditiranja nove proizvodnje), Program razvoja gospodarstva, Priprema izvoza (Program kreditiranja pripreme i naplate izvoznih poslova), Turizam (Program kreditiranja turističkog sektora), Priprema turističke sezone (Program kreditiranja pripreme turističke sezone), Infrastruktura (Program kreditiranja komunalne infrastrukture), Zaštita okoliša (Program kreditiranja projekata zaštite okoliša,

energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije), IPARD - razvoj ruralne infrastrukture (Program kreditiranja projekata kandidata za IPARD Mjeru 301.), Malo i srednje poduzetništvo (Program kreditiranja razvitka malog i srednjeg poduzetništva), Početnici (Program kreditiranja poduzetnika početnika), Poljoprivreda i ujednačeni razvoj (Program kreditiranja poljoprivrede i malog gospodarstva na područjima posebne državne skrbi), Trajna obrtna sredstva (Program kreditiranja trajnih obrtnih sredstava za osnaženje poslovanja), Otoci (Program kreditiranja razvitka otoka), Kreditiranje pripreme poljoprivredne proizvodnje (Obrtna sredstva za ulaganje u poljoprivrednu proizvodnju), IPARD Mjera 302. (Program kreditiranja projekata kandidata za IPARD Mjeru 302.) te Žene poduzetnice (Program kreditiranja ženskog poduzetništva).

U 2013. godini odobrena su ukupno 68 kreditna zahtjeva u iznosu od 360.948.178,67 kuna. Uprava Hrvatske banke za obnovu i razvitak je 18. travnja 2013. godine donijela Odluku kojom se ukida program kreditiranja Otoci. Međutim Hrvatska banka za obnovu i razvitak i dalje prati ulaganja na otoke putem ostalih programa kreditiranja, a posebno u okviru programa Poljoprivreda i ujednačeni razvoj koji ima iste povoljne uvjete kreditiranja za krajnje korisnike koje je imao i program Otoci.

2.3. Ulaganja u otoke u suradnji s europskim financijskim institucijama

2.3.1. Europska investicijska banka

Cilj Projekta razvoja infrastrukture na otocima i u priobalju (EIB III) odnosi se na poboljšanje životnih uvjeta i standarda lokalnih zajednica na otocima i u priobalju podizanjem kvalitete i dostupnosti komunalne, društvene, prometne i socijalne infrastrukture.

Ugovor o financiranju potpisan je između Republike Hrvatske i Europske investicijske banke 15. rujna 2011. godine za otočnu i priobalnu infrastrukturu (Projekt razvoja infrastrukture na otocima i u priobalju) kojim se utvrđuje način podmirivanja financijskih obveza. Razdoblje provedbe Projekta je početak rujna 2011. godine, završetak 2016. godine, a rok korištenja zajma je 30. srpnja 2015. godine.

Projekt se financira sredstvima Europske investicijske banke i sredstvima državnog proračuna Republike Hrvatske. Također i jedinice lokalne samouprave, ovisno o svojim mogućnostima i ugovorenim postocima, sudjeluju u financiranju odabranih potprojekata.

Realizacija projekta EIB III pokrenuta je 2012. godine te je kroz projekt sufinancirano 7 potprojekata na otocima (izgradnja sportske dvorane u Smokvici, dogradnja osnovne škole i izgradnja sportske

dvorane u Orebiću, završetak izgradnje srednjoškolske dvorane u Supetru, dogradnja i nadogradnja dječjeg vrtića Vis i izgradnja jaslica u Visu, izgradnja jaslica i dječjeg vrtića u Baškoj, izgradnja školske sportske dvorane u Krku, školska sportska dvorana u Grohotama u Šolti). Tijekom 2013. godine uvedena su još dodatna 2 potprojekta (izgradnja dječjeg vrtića u Omišlju i rekonstrukcija Doma kulture u Korčuli).

Do kraja prosinca 2013. godine dovršena su dva potprojekta (Baška i Krk), a realizacija preostalih potprojekata nastavlja se tijekom 2014. godine.

Ukupno utrošena sredstva u 2013. godini za potprojekte na otocima iznose 11.883.243,65 kuna, a sveukupno je za potprojekte na otocima do sada utrošeno 19.000.473,55 kuna.

2.3.2. Razvojna banka Vijeća Europe

Projekt izgradnje objekata komunalne i društvene infrastrukture na hrvatskim otocima (CEB IV) je sufinanciran javnim zajmom oznake br. F/P 1498 (2004), a obuhvaća 99 (od inicijalno planiranih 111) potprojekata kojima je predviđena modernizacija ruralnih područja izgradnjom komunalne i društvene infrastrukture na 39 hrvatskih otoka uključujući i poluotok Pelješac. Zajmom se sufinanciraju ulaganja u isključivo primarnu vodoopskrbnu i odvodnu infrastrukturu (ove dvije komponente čine 72% ukupnih procijenjenih troškova Projekta), zdravstvene i obrazovne objekte te objekte socijalne skrbi. Ugovor o zajmu (javni zajam broj F/P 1498 (2004)) potpisan je 15. prosinca 2004. godine, a na snazi je od 19. srpnja 2005. godine. Rok za dovršetak Projekta je 31. prosinca 2015. godine (inicijalno planirano razdoblje provedbe bilo je 2004. - 2007.)

Izvorna procjena ukupnih troškova Projekta iznosi 386.728.742,00 kuna bez PDV-a, a struktura financiranja aktualno procijenjenih ukupnih troškova Projekta je podijeljena na CEB: 193.364.371,00 kuna, bez PDV-a (50%), te državni proračun Republike Hrvatske (Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije - T570462: 193.364.371,00 kuna, bez PDV-a) (50%). Također i jedinice lokalne samouprave, ovisno o svojim mogućnostima i ugovorenim postocima, sudjeluju u sufinanciranju potprojekata. Očekuje se da će navedena ulaganja pridonijeti gospodarskom i društvenom razvoju otoka, smanjiti iseljavanje, privući nove stanovnike te zaštititi okoliš.

Ciljevi Projekta su osigurati kvalitetnu vodoopskrbu na hrvatskim otocima, a posebno na srednje velikim i malim otocima; izgraditi sustave odvodnje u većim, urbanim naseljima gdje je problem vodoopskrbe riješen, te na specifičnim geografskim područjima; poboljšati skrb i sustavnu brigu o

starijim osobama; poboljšati sustav zdravstvene zaštite na otocima te osigurati kvalitetniju nastavu učenicima na udaljenim i slabo naseljenim otocima.

U studenome 2013. godine u Projekt CEB IV je uveden i potprojekt Rekonstrukcija i dogradnja Osnovne škole i izgradnja sportske dvorane u Orebiću (primarno se sufinancira iz Projekta EIB III) čija potpuna realizacija se očekuje do kraja 2015.

Do 31. prosinca 2013. godine dovršeno je i stavljeno u funkciju 87 potprojekata. Od ukupno 23 sustava vodoopskrbe, 16 je završeno i u funkciji, 1 je u izgradnji, a 6 potprojekata je isključeno. Od ukupno 22 sustava odvodnje, 16 je završeno i u funkciji, a 6 u izgradnji.

Vežano za komponentu unaprjeđenja sustava socijalne skrbi na otocima od ukupno 10 potprojekata u okviru komponente društvene infrastrukture, 7 je završeno i u funkciji, 2 su u izgradnji, a 1 je isključen. Također je značajna komponenta Projekta unaprjeđenja zdravstvene zaštite na otocima gdje je od ukupno 33 potprojekta u okviru komponente zdravstvene zaštite, 30 završeno i u funkciji, 1 je u izgradnji, a 2 potprojekta su isključena.

Predviđeno je i poboljšanje obrazovnog procesa na udaljenim, slabo naseljenim i malim otocima te na otocima s trendom ubrzanog rasta stanovništva gdje je cilj osigurati kvalitetno obrazovanje na malim otocima korištenjem alternativnih oblika nastavnog procesa: škole na daljinu, internet škole, seminari za učenike i nastavnike i sl. Od ukupno 23 potprojekta u okviru komponente obrazovanja, 18 je završeno i u funkciji, 2 je u izgradnji, a 3 potprojekta su isključena.

Tijekom 2013. godine dovršeno je financiranje još tri prethodnih godina započeta potprojekta obuhvaćena Projektom CEB IV i to: izgradnja sustava odvodnje Jelsa-Vrboska, sustav odvodnje općine Blato i izgradnja nove osnovne škole Meterize, tako da je kroz ovaj Projekt izgradnje objekata komunalne i društvene infrastrukture na hrvatskim otocima u 2013. godini, uloženo 4.175.293,42 kuna.

3. KOMPONENTE ULAGANJA DRŽAVE U RAZVOJ OTOKA KROZ PROVEDBU ZAKONA O OTOCIMA

Vlada Republike Hrvatske potiče i ulaže napore kako bi se potaknula i ubrzala provedba programa i projekata vezanih za održivi razvoj hrvatskih otoka. Primjenom Zakona o otocima i pratećih podzakonskih akata, kao i odgovarajuće zakonske regulative drugih područja, kontinuirano se provodi niz mjera i aktivnosti koje zasigurno doprinose napretku razvoja otoka u svim segmentima.

Spomenute mjere i aktivnosti odnose se na:

- bolje, kvalitetnije i jeftinije povezivanje otoka s kopnom i otoka međusobno;
- izgradnju prometne, komunalne i društvene infrastrukture;
- zaštitu i upravljanje otočnim prostorom;
- brigu o zaštiti okoliša i zbrinjavanje otpada;
- potpore u poljoprivredi i ribarstvu;
- poticaje za razvoj turizma;
- potpore, subvencije i povoljnije kreditne programe;
- poboljšanje porezne i kreditne politike prema jedinicama lokalne samouprave na otocima;
- razvoj otočnog gospodarstva;
- poboljšanje zdravstvene zaštite i uvođenje nove dimenzije socijalne skrbi;
- poboljšanje uvjeta i mogućnosti obrazovanja;
- ekološku proizvodnju hrane;
- potpore u kulturi;
- korištenje obnovljivih izvora energije;
- nadograđivanje zakonske regulative;
- potpore projektima civilnog društva.

3.1. Prometna povezanost

Još od 2004. godine provode se mjere i aktivnosti koje su doprinijele unaprjeđenju sustava pomorskog prometnog povezivanja otoka s kopnom i otoka međusobno kao i javnog otočnog cestovnog prijevoza kroz povlašteni prijevoz putnika i vozila, odnosno uvođenje otočne karte („vinjete“), te subvencije pomorskog i cestovnog prometa.

U 2013. godini javni prijevoz u linijskom obalnom pomorskom prometu obuhvaćao je 54 državne linije (27 trajektnih, 16 brzobrodskih i 11 brodskih klasičnih) u čijem je održavanju sudjelovalo 14 brodara sa flotom od ukupno 79 brodova. Brodar Jadrolinija, Rijeka, kao najveći državni putnički brodar, raspolagao je flotom od 34 trajekta, 4 klasična broda te 8 brzih brodova, čiji je udio u ukupnoj floti iznosio 58%, a ostalih 13 su privatni brodari.

U 2013. godini ukupni broj prevezenih putnika i vozila u javnom obalnom pomorskom prometu iznosio je 11.350.111 putnika i 2.785.395 vozila, što je povećanje u odnosu na prethodnu godinu za 1,7% u prometu putnika, odnosno 0,8% u prometu vozila.

Jadrolinija, društvo za linijski pomorski prijevoz putnika i tereta, u ukupnom prometu putnika sudjeluje s udjelom od 84,9%, a u ukupnom prometu vozila s udjelom od 86,8%. Plovilima Jadrolinije je, od ukupno 9.592.692 putnika prevezenih između hrvatskih otoka i obale, prevezeno 3.115.944 putnika otočana što je 32,5 % od ukupno prevezenih putnika. Od toga 2.032.894 odnosno 65,2 % otočno je stanovništvo koje ima pravo putovanja po povlaštenim cijenama, a 1.083.050 putnika odnosno 34,8 % otočana imaju pravo na besplatni prijevoz.

Od ukupno 2.411.636 prevezenih vozila između hrvatskih otoka i obale, 562.728 (23,3 %) vozila pripadalo je otočnom stanovništvu.

Po osnovi lučkih pristojbi Jadrolinija, društvo za linijski pomorski prijevoz putnika i tereta, je tijekom 2013. godine uplatilo 4.099.826,00 kuna lučkim upravama na otocima, a županijskim lučkim upravama je uplaćeno 15.298.832,86 kuna. Ulaganjem u brodove, Jadrolinija, društvo za linijski pomorski prijevoz putnika i tereta, je u 2013. godini izdvojila 5.012.711,38 kuna.

Poticanje redovitih putničkih i brzobrodskih linija je najznačajnija aktivnost Agencije za obalni linijski pomorski promet za koju je u 2013. izdvojeno 325.500.000,00 kuna. Agencija je u 2013. godini, od ukupno 54 linije, koncesionirala 15 brzobrodskih linija, 9 brodskih linija i 25 trajektnih linija.

U 2013. godini se nastavila provoditi mjera povlaštene cijene karata obzirom da je 2005. godine smanjena cijena trajektnih karata za otočno stanovništvo i uvedene su otočne „vinjete“ za otočane s prebivalištem na otoku i registriranim vozilom na otoku. Cijene za otočane, u odnosu na cijene karata koje plaćaju svi ostali putnici koji putuju prema otocima i s otoka, u prosjeku su niže za 30-50%. Ukupan broj „vinjeta“ izdanih od 2005. do 2013. iznosi 54.868. (Broj izdanih otočnih karata („vinjeta“) za trajektni prijevoz za razdoblje 2005.-2013. prikazan je u Prilogu 3.)

Za održavanje zračne linije Mali Lošinj – Unije, Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije je u 2013. godini izdvojilo 48.937,51 kuna te ukupno 13.744.196,21 kuna za projekte A3-NET - Jačanje i umrežavanje malih aerodroma na jadranskom području i CAN prekogranične zračne mreže.

Ukupna ulaganja u prometnu povezanost otoka u 2013. godini iznosila su 363.704.503,96 kuna.

3.2. Prometna infrastruktura

Jedan od najbitnijih čimbenika za razvoj otoka kojeg je neophodno rješavati prometno je povezivanje otoka s kopnom i otoka međusobno, kako bi se smanjila ili potpuno riješila njihova izoliranost i nedostupnost što je do sada bio osnovni razlog njihovom slabom razvoju, a kod nekih otoka čak i nazadovanju i depopulaciji. S tim ciljem ulažu se veliki naponi i sredstva u nekoliko tematskih cjelina prometne infrastrukture.

U 2013. godini na hrvatskim otocima uloženo je u investicije, redovno i izvanredno održavanje javnih cesta na otocima iznos od 126.829.446,65 kuna.

Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture je za izgradnju, sanaciju i rekonstrukciju objekata podgradnje u lukama otvorenim za javni promet od županijskog i lokalnog značaja te modernizaciju, obnovu i izgradnju ribarske infrastrukture u 2013. godini dodijelilo sredstva za sufinanciranje u iznosu od 13.950.000,00 kuna.

Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture je provodilo aktivnosti unaprjeđenja zračnog prometa na otocima kroz Program „Razvoj sustava zračnog prometa“, a iste aktivnosti su obuhvaćale ulaganja u razvoj i sigurnost otočnih zračnih luka, osiguranje sigurnosno-prometnih standarda, nabavu sigurnosne i zaštitne opreme, izradu dokumentacije kao i izvođenje radova na infrastrukturi koji su od

važnosti za siguran prihvat putnika i zrakoplova. Ukupna ulaganja u otočni zračni promet Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture u 2013. godini iznosila su 8.905.354,00 kuna.

Od ostalih ulaganja u prometnu infrastrukturu može se navesti izdvajanje Lučke uprava Rijeka u iznosu od 3.826.521,03 kuna za održavanje lučke podgradnje bazen Omišalj - naftna luka JANAF te za popust na obračun lučkih pristojbi brodarima za brodove kojima održavaju lokalni linijski putnički promet. Za Projekt modernizacije i dogradnje ribarske luke Vela Lamjana, Kali, otok Ugljan Lučka uprava Zadar izdvojila je 11.250,00 kuna, a za izgradnju lokalne prometnice Vela Luka Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja 37.177,50 kuna. Ulaganja trgovačkog društva Plovput d.o.o. odnosila su se na izgradnju pristana u Ražnju na otoku Braču, nabavu i ugradnju opreme za potrebe objekata sigurnosti plovidbe u Velom Ratu na Dugom otoku te sanaciju svjetioničarske zgrade i dvorišta u Sućurju na otoku Hvaru u ukupnom iznosu od 924.896,91 kuna. Javna ustanova Park prirode „Telašćica“ ulagala je u ribarske muliće i pomorsku infrastrukturu u iznosu od 62.488,00 kuna.

Pored navedenoga, u 2013. godini Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije financiralo je rekonstrukciju i sanaciju puta "Preko porta" u Salima, na Dugom otoku i pristupne ceste do uređaja za pročišćavanje "Borovnjak" u općini Tkon. U navedenu svrhu, utrošeno je 1.155.678,66 kuna.

Ukupna ulaganja po komponenti prometne infrastrukture u 2013. godini iznosila su 161.389.636,82 kuna.

3.3. Komunalna infrastruktura i zaštita okoliša

Ulaganjem u komunalnu infrastrukturu poboljšava se kvaliteta života na otocima te osiguravaju preduvjeti za dugoročni održiv razvoj otoka.

Hrvatske vode su uložile u 2013. godini 214.320.184,70 kuna za mnogobrojne projekte komunalne infrastrukture od kojih su po uložnim sredstvima najznačajniji: injekciona zavjesa na brani akumulacije Ponikva; vodovodne mreže naselja Kras, Pinezići, Gabonjin, Skrpčići, Donja Hlapa i Lakmartin; rekonstrukcija vodovoda i kanalizacije u Zvonimirovoj ulici u naselju Baška; vodovodne mreže naselja Linardići, Žestilac, Sv. Ivan, Bajčići-Nenadići-Brusići, Milohnići, Gostinjac, Rasopasno, Županje, Žgaljići, Brzac i Vrh-Kosići-Salatići; dodatni radovi na vodovodu visoke zone Dobrinjštine III. faza (TS Gabonjin - Sužan); izgradnja dovodnog cjevovoda za vodospremu (VS) Metković; izgradnja spojnog cjevovoda i VS Sv. Luka na Lastovu; izgradnja vodospreme i cjevovoda

Kučište – Viganj; izgradnja crpne stanice Blace i prekidne komore Postinje; izgradnja hidrotehničkog tunela Učjak; izmještanje cjevovoda rotora Korčule; izgradnja cjevovoda Janjina - Žuljana - Kupjenova; dogradnja vodospreme Korčula; izgradnja cjevovoda u Nacionalnom parku „Mljet“; izrada projektne dokumentacije vodoopskrbnih građevina na području Lastova; podmorski vodosprovodnik Brač - Hvar; vodosprema Milna; vodoopskrba trajektnog pristaništa Stari Grad, Projekt Jadran - Izgradnja gravitacijskih kolektora i tlačnih cjevovoda, crpnih stanica, uređaja za pročišćavanje otpadnih voda i podmorskog ispusta sustava javne odvodnje Rab i drugi.

Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost uložio je u 2013. godini 2.027.601,65 kuna za nabavu komunalnih vozila za Općinu Orebić, Općinu Vir, Grad Krk, Grad Mali Lošinj, Općinu Preko i Grad Hvar.

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije posebnu pažnju poklanja izgradnji vodoopskrbnih mreža i kanalizacijskih sustava na otocima kroz projekt „Izgradnja objekata komunalne i društvene infrastrukture na hrvatskim otocima“ (CEB IV) koji se od 2004. godine provodi i sufinancira sredstvima zajma Razvojne banke Vijeća Europe. Na troškove vodoopskrbe i odvodnje otpada 72,19% izvorno procijenjenih ukupnih troškova Projekta koji, bez PDV-a, iznose 386.728.742,70 kuna. Izvorno je za vodoopskrbu na otocima, putem ovog Projekta, planirano 73.335.000,00 kuna te 202.967.742,70 kuna za sustave odvodnje.

Od ukupno Projektom CEB IV obuhvaćena 23 sustava vodoopskrbe, do 2013. godine 16 ih je završeno i u funkciji su, 1 je u izgradnji, a 6 potprojekata je isključeno. Od ukupno 22 sustava odvodnje, 16 je završeno i u funkciji, a 6 je u izgradnji.

U projekte odvodnje Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije uložilo je u 2013. godini 1.599.693,42 kuna za izgradnju sustava odvodnje Jelsa-Vrboska, kanalizacijski sustav Milna i sustav odvodnje u općini Blato.

Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja izdvojilo je 301.700,00 kuna za izgradnju parkirališta sa pratećom infrastrukturom na predjelu Melin na otoku Cresu, uređenje tržnice u Komiži na otoku Visu i uređenje nogostupa u naselju Drače na poluotoku Pelješcu.

U projekte zaštite okoliša Državni zavod za zaštitu prirode uložio je 2.722.395,23 kuna u projekte NET CET - Mreža za zaštitu kitova i morskih kornjača u Jadranu i MedMPAnet - regionalni projekt razvoja mreže zaštićenih morskih i priobalnih područja Sredozemlja potporom, uspostavi novih i

upravljanju zaštićenim morskim i priobalnim područjima (pilot projekt u Hrvatskoj). U navedenim projektima sudjelovale su i druge institucije.

U okviru bilateralnog programa sa Slovenijom u 2013. godini, Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije provodilo je projekt Smanjenje zagađenja i očuvanje biološke raznolikosti u poljoprivredi s naglaskom na maslinarstvo (ZOOB) koji je odabran u sklopu prioriteta 2. Održivo upravljanje prirodnim resursima, odnosno mjere 2.1. Zaštita okoliša i projekt Smanjenje zagađenja i očuvanje biološke raznolikosti u poljoprivredi s naglaskom na maslinarstvo (ZOOB) dok se na otoku Hvaru provodio projekt Mediteransko začinsko bilje – MED MED HERBS koji je u 2. pozivu na dostavu projektnih prijedloga odabran u sklopu prioriteta 1. Stvaranje zajedničkog gospodarskog prostora, mjera 1.2: Promicanje poduzetništva, a u okviru IPA programa Jadranska prekogranična suradnja 2007.-2013. Projekt Mreža za očuvanje kitova i morskih kornjača u Jadranu (NETCET), prioritet 2. Upravljanje prirodnim i kulturnim resursima i sustav upravljanja rizicima, mjera 2.2. Upravljanje prirodnim i kulturnim resursima i sprječavanje prirodnih i tehnoloških rizika.

U cilju očuvanja prirodne baštine, Ministarstvo zaštite okoliša i prirode financiralo je sanaciju pješačke staze oko jezera Mir na jugozapadnom dijelu Parka prirode „Telašćica“ na Dugom otoku u iznosu od 357.706,59 kuna koja je završena u kolovozu 2013. godine.

Također, Ministarstvo zaštite okoliša i prirode sustavno provodi aktivnosti u okviru zaštite mora i priobalja na cijelom obalnom akvatoriju, a učinci istih osiguravaju kontinuitet u provedbi zaštiteorskog okoliša otoka.

Kroz Projekt zaštite obalnog područja od onečišćenja (IBRD – Jadranski projekt) koji se provodi sukladno Zakonu o potvrđivanju ugovora o zajmu između Republike Hrvatske i Međunarodne banke za obnovu i razvoj za Projekt zaštite od onečišćenja vode za obalno područje 2 (Narodne novine - Međunarodni ugovori, br. 4/2009) financiraju se investicije u otpadne vode, institucionalno jačanje i praćenje kakvoće morske vode. Od ukupnih sredstava potrebnih za realizaciju Projekta, 50% je iz zajma Svjetske banke dok se druga polovica financira od strane državnog proračuna Republike Hrvatske, Hrvatskih voda i jedinica lokalne samouprave. Ministarstvo zaštite okoliša i prirode sudjeluje u provedbi dijela ovog Projekata koji se odnosi na Program monitoringa mora na proračunskoj poziciji Kapitalni projekt K576219, Monitoring Jadranskog mora – IBRD te se svake godine osiguravaju sredstva za njegovu provedbu.

Javna ustanova Park prirode „Lastovsko otočje“ uložila je 66.095,76 kuna za izradu arhitektonskog idejnog rješenja "Zatvaranje ulaza Rače špilje", Projekt istraživanja i vrednovanja žute poljarice (*Dolichophis caspius*) i zelene krastače (*Pseudepidalea viridis*) na Lastovskom otočju, praćenje stanja gnijezdećih populacija Gregule (*Puffinus yelkouan*), Kaukala (*Calonectris diomedea*), Sredozemnog galeba (*Larus audouinii*), Sivog sokola (*Falco peregrinus*) te Eleonorinog sokola (*Falco eleonora*), obavljanje stalnog vatrogasnog dežurstva na području Parka prirode za vrijeme protupožarne sezone 2013. godine sklapanjem ugovora s Dobrovoljnim vatrogasnim društvom „Lastovo“ te za praćenje stanja ribolovnog fonda i populacija vrsta na području Parka prirode "Lastovsko otočje".

Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost je u 2013. godini uložio u projekte zaštite okoliša iznos od 8.802.814,13 kuna. Najviše sredstava je izdvojeno za sanaciju odlagališta komunalnog otpada Treskavac, prijevoz komunalnog otpada s otoka Molata, Oliba, Ista, Iža, Silbe, Premude i Rave, za sufinanciranje troškova prijevoza komunalnog otpada s otoka Suska, Unija, Srakane i Ilovika kao i za mnoge druge projekte navedene u Prilogu 2.

Značajno ulaganje u segmentu zaštite okoliša na otocima je provedeno od strane Hrvatskih šuma u 2013. godini u iznosu od 12.488.872,00 kuna za potrebe biološke obnove šuma.

Ukupan iznos navedenih ulaganja po komponenti komunalne infrastrukture i zaštite okoliša u 2013. godini bio je 247.582.141,42 kuna.

3.4. Gospodarstvo i potpore

Jedna od mjera kojom se nastoji utjecati na razvoj otočnog gospodarstva su državne potpore male vrijednosti otočnim poslodavcima za očuvanje radnih mjesta. Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije provodi ovu mjeru od 2008. godine sukladno odredbi članka 26. Zakona o otocima, a cilj joj je da se poslodavcima koji imaju sjedište i svoju djelatnost obavljaju na otocima pomogne u poslovanju na način da se za svakog zaposlenog djelatnika s prebivalištem na otoku daje iznos potpore u visini jedne prosječne mjesečne bruto plaće (na otocima I. skupine – slabo razvijenim i nerazvijenim) odnosno pola toga iznosa (na otocima II. skupine – razvijenijim otocima). Time se financira dio troškova njihovog poslovanja i stvaraju uvjeti za očuvanje postojećih radnih mjesta, ali i omogućava lakše zapošljavanje novih djelatnika, čime se unaprjeđuje poslovanje i razvoj otočnih tvrtki kao i razvoj samog otočnog gospodarstva.

Do kraja 2013. godine provedeno je osam javnih poziva. U proteklom osmogodišnjem razdoblju na pozive se javilo više od 600 različitih otočnih poslodavaca. Određeni dio korisnika javlja se kontinuirano svake godine dok je primjetno da se svake godine javi i određeni broj novih korisnika. Poslodavci koji su zadovoljili uvijete i kriterije ostvarili su pravo na 1.483 potpore, za ukupno 23.027 djelatnika, u ukupnom iznosu od 70.987.061,17 kuna, kako je navedeno po godinama:

- 2006. godine 185 potpora, za 2.861 djelatnika u iznosu od 7.866.251,18 kuna;
- 2007. godine 244 potpore, za 4.056 djelatnika u iznosu od 12.171.274,47 kuna;
- 2008. godine 217 potpora, za 3.434 djelatnika u iznosu od 10.670.881,69 kuna;
- 2009. godine 179 potpora, za 3.259 djelatnika u iznosu od 10.570.398,90 kuna;
- 2010. godine 138 potpora, za 2.150 djelatnika u iznosu od 6.730.534,07 kuna;
- 2011. godine 174 potpore, za 2.310 djelatnika u iznosu od 6.977.720,86 kuna;
- 2012. godine 157 potpora, za 2.486 djelatnika u iznosu od 8.000.000,00 kuna;
- 2013. godine 189 potpora za 2.471 djelatnika u iznosu od 8.000.000,00 kuna.

Projekt „Hrvatski otočni proizvod“ (HOP) nastao je temeljem Nacionalnog programa razvitka otoka, a provodi ga Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije u skladu sa Zakonom o otocima i Pravilnikom o uvjetima, kriterijima i načinu označavanja proizvoda oznakom „Hrvatski otočni proizvod“ (Narodne novine, br. 47/2007). Njime se identificiraju kvalitetni otočni proizvodi koji su rezultat otočne tradicije, razvojno-istraživačkog rada, inovacije i invencije čija razina kvalitete mora biti mjerljiva. Takvi proizvodi potječu s ograničenih otočnih lokaliteta i rade se u malim serijama.

Proceduru dodjele provodi Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije koje jednom godišnje raspisuje javni poziv za dodjelu oznake „Hrvatski otočni proizvod“. Ukupno je u razdoblju od 2007. do 2013. godine oznaku dobilo 236 otočnih proizvođača za 409 proizvoda i proizvodne linije s 20 otoka i poluotoka Pelješca (Prilog 4.).

Projekt „Hrvatski otočni proizvod“ donio je proizvođačima niz beneficija i proširio njihove horizonte. Da bi Projekt nastavio samostalno djelovati i iskoristio poduzetnički potencijal proizvođača, razmatra se osnivanje Klastera „Hrvatski otočni proizvod“ kao dobrovoljnog oblika organiziranja nositelja oznake „Hrvatski otočni proizvod“. Klaster bi operativno vodio sve aktivnosti – od prezentacije do

prodaje (uključujući i online prodaju), dok bi Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, kao davatelj oznake „Hrvatski otočni proizvod“, unutar Klastera svojim predstavnikom zadržalo nadzornu funkciju. Bitno je da se Klaster ustroji kroz dvije komponente. Prvu bi činili otočni proizvođači, nositelji oznake „Hrvatski otočni proizvod“, a drugu provedbeni tim s minimalnim brojem pomno odabranog operativnog osoblja za vođenje, kako se ne bi dodatno financijski opterećivalo proizvođače. Projekt bi se na taj način samofinancirao. Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije razmatra modalitete daljnjeg izvođenja Projekta. Polivalentnost Projekta „Hrvatski otočni proizvod“ otvorilo je niz mogućnosti i opravdalo njegovo postojanje. Otočni proizvođači su ušli u Projekt oslanjajući se na njegove komparativne prednosti, ali i unoseći individualna obilježja. Time se ostvaruju temeljni ciljevi Projekta. Proizvođači svake godine šire ponudu proizvoda, zapošljavaju članove uže i šire obitelji i ostaju živjeti i raditi na otocima. U ovoj početnoj fazi kombiniraju proizvodnju s turističkom djelatnošću i ostvaruju prihod dostatan za kvalitetan život obitelji.

Širenjem Projekta i trajnom uspostavom proizvodnje, njihov životni standard može doseći zavidnu razinu. Uz pomoć države, institucionaliziranje Projekta donijet će pogodnosti koje će dodatno motivirati otočne proizvođače. Sigurnost Projekta, uz mogućnost plasiranja proizvoda na tržište, otvara prostor za ulazak novih proizvođača uz širenje ponude proizvoda vrhunske kvalitete. Za promociju oznake, otočnih proizvođača i njihovih proizvoda te za provođenje procedure dobivanja oznake, u 2013. godini Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije je izdvojilo 109.592,78 kuna.

U ostalim izdvajanjima u segmentu gospodarstva, možemo izdvojiti potpore Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju koja je kroz mjere Strukturne potpore u poljoprivredi i ribarstvu i kroz investicijske potpore kapitalnim ulaganjima korisnicima isplatila 7.934.604,55 kuna.

Hrvatski zavod za zapošljavanje izdvojio je 9.816.925,30 kuna za mjere u segmentu zapošljavanja na otocima i dodatnih 5.266.264,16 kuna u potpore za samozapošljavanje i potpore za zapošljavanje osoba u nepovoljnom položaju na tržištu rada.

Hrvatska agencija za malo gospodarstvo, inovacije i investicije dodijelila je 1.400.000,00 kuna u vidu bespovratne potpore za Tvornicu mreža i ambalaže na otoku Pašmanu.

Ministarstvo branitelja je izdvojilo 205.000,00 kuna za potpore nezaposlenim hrvatskim braniteljima za pokretanje djelatnosti ili unaprjeđenje dosadašnjeg poslovanja.

Ministarstvo poljoprivrede je u 2013. godini uložilo 14.477.983,23 kuna u svrhu potpora za sufinanciranja kupnje sustava automatske identifikacije plovila (AIS), potpora za sufinanciranje plavog dizela, potpora ribarskim zadrugama i potpora za tržišnu kompenzaciju.

Ministarstvo poduzetništva i obrta je u sklopu programa Poduzetnički impuls u 2013. godini na otocima uložilo 2.630.674,49 kuna. Ulaganja su provedena kroz projekte: D2.1 Cjeloživotno obrazovanje za obrtnike, D2.2 Informatičke kompetencije obrtnika, C1 Poduzetnička zona, D2.4 Majstorska škola i B1. Jačanje poslovne konkurentnosti.

Ukupan iznos navedenih izdvajanja za gospodarstvo na otocima u 2013. godini kroz potpore i druge vidove ulaganja iznosio je 49.841.044,51 kuna.

3.5. Energetika i energetska učinkovitost

U području energetike i energetske učinkovitosti u 2013. godini, Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost uložio je 2.316.049,91 kuna kroz provedbu nacionalnih energetske programe, provedbu energetske pregleda i demonstracijskih aktivnosti, poticanje korištenja obnovljivih izvora energije (sunce, vjetar, biomasa i sl.) i poticanje održive gradnje.

HEP – Operator distribucijskog sustava d.o.o. je u 2013. godini izdvojio 63.245.681,87 kuna za elektroenergetske objekte na otocima.

Na otoku Visu Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije sudjeluje u provedbi projekta „Energija vjetra na moru: istraživanje, eksperimentiranje, razvoj“ (POWERED) koji je odabran u sklopu prioriteta 2. Upravljanje prirodnim i kulturnim resursima i sustav upravljanja rizicima, mjere 2.3. Štednja energije i obnovljivi izvori energije. Projekt je počeo u ožujku 2011. godine, a završio u veljači 2014. godine. Ukupni iznos projekta je 4.453.000,00 eura. Vodeći partner u projektu je talijanska Regija Abruzzo, Uprava za upravne poslove, zakonodavstvo i EU politike, vanjske poslove, parkove, zemljište okoliš i energiju. U projektu sudjeluje 13 projektnih partnera: 10 iz Italije, 1 iz Albanije, 1 iz Crne Gore i 1 iz Hrvatske. Projektni partner iz Hrvatske je Grad Komiža. Iznos sredstava dostupnih Gradu Komiži za realizaciju projekta je 103.000,00 eura (od toga 87.550,00 eura su IPA sredstva, a iznos sufinanciranja je 15.450,00 eura).

Ukupan iznos navedenih ulaganja u području energetike i energetske učinkovitosti na otocima u 2013. godini iznosio je 66.345.188,92 kuna.

3.6. Turizam

Hrvatski otoci imaju dugotrajnu turističku tradiciju i čvrst odnos između turizma i otočnoga stanovništva koji su otočani vlastitim poletom razvijali od samoga početka. Hrvatski otočni turizam ima perspektivu zbog očuvane obale koja je, kao i sami otoci, bila kolijevka starih civilizacija i kultura te time postala vrlo atraktivna turistička destinacija s brojnim kulturno - povijesnim spomenicima, pogodnom klimom i održivom ekološkom poljoprivredom te autohtonom gastronomskom ponudom. Razvoj proizvodnje otočnih proizvoda kao jedan od bitnih čimbenika turističke ponude jedan je od glavnih ciljeva projekta „Hrvatski otočni proizvod“ Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije.

Osnovna svrha razvoju turizma na hrvatskim otocima i ulaganju u njega mora biti podizanje kvalitete života i sprječavanje depopulacije otoka.

Ministarstvo turizma i Hrvatska turistička zajednica uložili su zajedno 11.451.069,30 kuna u turističku djelatnost na otocima u 2013. godini.

Ministarstvo turizma je sredstva dodjeljivalo kroz Program dodjele bespovratnih sredstava manifestacijama u funkciji razvoja turizma u 2013. godini, Program unapređenja ponude turističkog sektora u 2013. godini "Korak više", Program unapređenja ponude turističkog sektora u 2013. godini "1000 bazena za hrvatski turizam", Program poticanja inovacija u turizmu u 2013. godini "Inovativni turizma", Program poticanja slobodnog pristupa internetu u turističkim destinacijama, Program poticanja razvoja turizma na turistički nerazvijenim područjima u 2013. godini i Program subvencioniranja kreditnih programa u turizmu.

Hrvatska turistička zajednica je u 2013. godini provodila ulaganja kroz turističku promidžbu, potpore turističkim manifestacijama te ulaganja u turističku signalizaciju.

U segmentu nautičkog turizma u 2013. godini od strane ACI - Adriatic Croatia International Club d.d. koji u sustavu ima 21 marinu i 1 sidrište s ukupno 6000 vezova, čime pokriva preko 30% hrvatskog tržišta, uloženo je 2.704.750,00 kuna. Ulaganja su se uglavnom odnosila na investicijska i redovna održavanja, informatičku opremu te pripremu tehničke dokumentacije za buduće projekte.

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije je također ulagalo u segmentu turizma i to za projekt Eko muzej Pustinja Blaca na otoku Braču, sanaciju i rekonstrukciju crkve Sv. Marak u gradu Hvaru, projekt ADRIMOB - Održiva mobilnost (MOBility) obale u jadranskom području (ADRIatic area) i projekt ADRIA.MOVE IT - Podrška održivim oblicima mobilnosti u priobalnim gradovima. Ukupna ulaganja Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije u segmentu turizma na otocima u 2013. godini iznosila su 3.233.838,80 kuna.

Javna ustanova Park prirode „Telaščica“ uložila je 80.107,20 kuna za turističku signalizaciju, Ministarstvo poduzetništva i obrta 64.353,00 kuna za pripremu projektnog prijedloga za rekonstrukciju hotela Vila Rova u cilju jačanja turističke ponude otoka Krka, a Jadrolinija, društvo za linijski pomorski prijevoz putnika i tereta, 357.487,40 kuna za članarine turističkim zajednicama na hrvatskim otocima. Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju dodijelila je 1.091.563,02 kuna Obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu Zvizdanka Ćurin s otoka Hvara u sklopu ulaganja u izgradnju i/ili rekonstrukciju objekata za pružanje turističkih i ugostiteljskih usluga, Mjera 302 - IPARD Program.

Agencija za regionalni razvoj Republike Hrvatske kroz Projekt WiNe – Wine Tourist Network, koji je financiran u sklopu Mjere 1.2: Zajedničke mjere u području turizma i kulturnog prostora IPA Programa prekogranične suradnje Hrvatska – Crna Gora doprinosi razvoju prepoznatljive zajedničke turističke ponude Republike Hrvatske i Crne Gore na temelju zajedničkog prirodnog i kulturnog nasljeđa i poboljšanju konkurentnosti lokalnog gospodarstva. Ukupna vrijednost projekta je 473.882,00 eura, od čega 248.118,37 eura čini ugovor hrvatskog korisnika (208.419,43 eura IPA iznos, a preostalih 39.698,94 eura sufinanciranje korisnika).

Hrvatska agencija za malo gospodarstvo, inovacije i investicije je u 2013. godini uložila 350.000,00 kuna kao jamstvo za kredit ribarskom obrtu i autokampu Kargita u vlasništvu Dražena Mirkovića na Dugom otoku.

Ukupno navedena ulaganja u području turizma na hrvatskim otocima u 2013. godini iznosila su 19.941.285,55 kuna.

3.7. Kultura

Oživljavanje dodatnih sadržaja na otoku u području kulture uvelike je važno za otočno stanovništvo pa je tako Ministarstvo kulture u 2013. godini putem javnih poziva financiralo 255 programa u ukupnom iznosu od 18.659.400,50 kuna. Najveći broj programa se odnosio na zaštitu kulturne baštine (141 program u iznosu od 9.069.688,50 kuna), slijede knjižnična djelatnost s 11%, investicije sa 7%, informatizacija, kulturno - umjetnički amaterizam te muzejsko - galerijska djelatnost sa 5%, likovna i glazbeno - scenska djelatnost sa 4% , međunarodna kulturna suradnja s 3% te nove medijske kulture s 1%. Financiranje svih djelatnosti u okviru Ministarstva kulture vršilo se na otocima: Badija, Korčula, Lastovo, Lokrum, Lopud, Mljet, Šipan, Brijuni, Pag, Cres, Krk, Mali Lošinj, Oruda, Palcol, Rab, Brač, Hvar, Vis, Šolta, Kaprije, Kornati, Krapanj, Murter, Zlarin, Dugi otok, Iž, Molat, Pag, Pašman, Sali, Silba, Ugljan i Vrgada te poluotoku Pelješcu.

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije je, ulažući u segment kulture na otocima, izdvojilo 155.063,50 kuna za rekonstrukciju Doma kulture u Čari na otoku Korčuli

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije je u 2013. godini bilo zaduženo za provedbu projekta „Povijest, kultura, turizam, umjetnost i stari zanati na europskom jadranskom području“ (ADRIATORICAL LANDS) na otoku Hvaru. Projekt je započeo u ožujku 2011. i traje do rujna 2014. Ukupan iznos projekta je 3.517.345,91 eura. Vodeći partner u projektu je talijanska Regija Molise, Odjel za suradnju i planiranje. U projektu sudjeluje 15 projektnih partnera (10 iz Italije, 1 iz Albanije, 1 iz Bosne i Hercegovine, 1 iz Slovenije 1 iz Crne Gore i 1 iz Hrvatske) i 1 suradnik u projektu (suradnik u projektu je iz Republike Hrvatske – Ministarstvo kulture, Odjel za konzervaciju, Split). Projektni partner iz Hrvatske je RERA – Regionalna razvojna agencija Splitsko-dalmatinske županije. Ukupan iznos sredstava dostupan RERI za realizaciju projekta je 500.000,00 eura (od toga 425.000,00 eura su IPA sredstva, a iznos sufinanciranja je 75.000,00 eura).

Javna ustanova Park prirode „Telašćica“ izdvojila je 38.000,00 kuna u svrhu očuvanja kulturne baštine, dok je Javna ustanova Park prirode „Lastovsko otočje“ dodijelila 10.000,00 kuna Udruzi „Lastovski Poklad“ za promociju kulturne baštine. Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost je s 2.500,00 kuna sufinancirao troškove organizacije XVIII. međunarodnog Marko Polo festivala.

Ukupan iznos navedenih ulaganja po komponenti kulture u 2013. godini bio je 22.668.154,00 kuna.

3.8. Obrazovanje

Unaprjeđenje obrazovnog procesa na otocima provode Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta i Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije putem Programa usmjeravanja i rasporeda sredstava za razvoj otoka i priobalja, Projekta izgradnje objekata komunalne i društvene infrastrukture na hrvatskim otocima (CEB IV), kao i Projekta razvoja infrastrukture na otocima i u priobalju (EIB III).

Posebna pažnja se poklanja unaprjeđenju obrazovnog procesa na udaljenim, slabo naseljenim i malim otocima te na otocima s trendom ubrzanog rasta stanovništva na kojima je cilj osigurati kvalitetno obrazovanje korištenjem alternativnih oblika nastavnog procesa kao što su škole na daljinu, internet škole, seminari za učenike i nastavnike i sl.

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, bivše Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture u suradnji s bivšim Ministarstvom znanosti, obrazovanja i športa u razdoblju od 2004. do 2013. godine kroz navedene projekte uložili su preko 206,14 milijuna kuna u izgradnju škola, vrtića i sportskih dvorana. Izgrađeno je i rekonstruirano ukupno 55 objekata za obrazovanje od kojih je 12 vrtića i 15 školskih sportskih dvorana. Na velikim i srednje velikim otocima s razvijenom prometnom mrežom škole se nalaze u jednom ili dva veća mjesta, a djeca iz manjih naselja dolaze u školu samostalno ili organiziranim prijevozom.

Po broju učenika otoci se mogu podijeliti u četiri skupine. U prvoj su otoci s jednom ili više osnovnih škola te relativno većim brojem učenika (između 500 i 2000). U drugu spadaju otoci koji su u prošlosti bili gušće naseljeni, a i relativno su veliki, ali imaju mali broj djece školske dobi (između 100 i 350). U treću se skupinu ubrajaju mali i slabije naseljeni otoci, s malim brojem djece školske dobi (između 10 i 40). U četvrtu skupinu spadaju otoci na kojima još uvijek postoje školske zgrade, ali nema više djece (učenika).

Poseban je problem odvijanje nastave na otocima druge i treće skupine gdje se nastava odvija u skupnim razredima. Učionice se u tim slučajevima popunjavaju učenicima iz dva ili više različitih razreda, pa se time dovodi u pitanje i kvaliteta same nastave. Pored toga, problem malih otoka, posebno onih sa manje od 35 učenika, je i nedostatak nastavnika odnosno učitelja. Sve navedene poteškoće zajedno za posljedicu imaju razliku u kvaliteti školskog sustava na otoku i na kopnu.

Poboljšanje uvjeta i mogućnosti obrazovanja na otocima te kvaliteta i raznolika ponuda profila obrazovanja preduvjeti su ostanka mladih na otocima. Izgradnjom i sanacijom škola, uvođenjem nastave na daljinu (Projekt e-otoci) te subvencioniranjem besplatnog otočnog javnog cestovnog prijevoza za učenike omogućen je dulji boravak djece u obiteljima na otoku te školovanje u skladu s modernim tehnološkim dostignućima.

Školske sportske dvorane sada imaju svi veliki otoci, a poneki i dvije kao Krk, Hvar i Korčula. Otok Brač će kroz 2014. godinu dobiti takav objekt završetkom izgradnje školske sportske dvorane u Supetru, otok Korčula još jednu u Smokvici, a Šolta školsku sportsku dvoranu u Grohotama. U gradu Korčuli izgrađen je prvi zatvoreni bazen u funkciji opstanka i razvoja sporta na otocima.

Putem Projekta izgradnje objekata komunalne i društvene infrastrukture na hrvatskim otocima (CEB IV) realizirano je za komponentu školstva, u razdoblju 2004. do 2013. godine, 56.239.417,19 kuna od inicijalno planiranih 58.030.000,00 kuna po projektu. U 2013. godini je iz sredstava Projekta CEB IV nastavljena realizacija projekata izgradnje Osnovne škole Meterize u Šibeniku (sufinancira se i iz EIB-a II) i Osnovne škole u općini Okrug na otoku Čiovo.

Realizacija Projekta razvoja infrastrukture na otocima i u priobalju (EIB III) pokrenuta je u 2012. godini od strane Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, te je odabrano 7 potprojekata na otocima za financiranje tijekom 2012. godine (izgradnja jaslica i dječjeg vrtića u Baškoj, izgradnja školske sportske dvorane u Krku, izgradnja školske sportske dvorane u Smokvici, dogradnja osnovne škole i izgradnja sportske dvorane u Orebiću, završetak izgradnje srednjoškolske dvorane u Supetru, dogradnja i nadogradnja Dječjeg vrtića „Vis“ i izgradnja jaslica u Visu te školska sportska dvorana u Grohotama na Šolti), a u 2013. godini je pripremljen za realizaciju i projekt "Rekonstrukcija i dogradnja Osnovne škole i izgradnja sportske dvorane u Orebiću" u razdoblju 2014.-2015. godine. Od navedenih projekata, do kraja 2012. godine završena je izgradnja jaslica i dječjeg vrtića u Baškoj te izgradnja školske sportske dvorane u Krku, a preostalih 6 odabranih potprojekata nastavit će se realizirati u razdoblju od 2013. do 2015. godine (izgradnje srednjoškolske dvorane u Supetru, završetak dogradnja i nadogradnja Dječjeg vrtića „Vis“ i izgradnja jaslica u Visu, Dječji vrtić Omišalj, izgradnja školske sportske dvorane u Smokvici i školske sportske dvorane u Grohotama na Šolti te dogradnja osnovne škole i izgradnja sportske dvorane u Orebiću). Ukupna navedena ulaganja putem projekata CEB IV, EIB II, EIB III i kroz državni proračun Republike Hrvatske iznose 19.689.728,28 kuna.

Osim navedenoga, Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije je u 2013. godini izdvojilo 100.000,00 kuna za poslovanje Glazbene škole „Mirković“ te održavanje nastave Glazbene škole na otocima Rabu i Krku, 17.652,00 kuna za izradu projektne dokumentacije za školsku sportsku dvoranu u Loparu, 1.071.209,47 kuna za izgradnju i opremanje sportske dvorane u Tisnom kao i 128.876,25 kuna za radove uređenja školske sportske dvorane u Veloj Luci na otoku Korčuli.

Osim kroz sudjelovanje u navedenim projektima i programima, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta je u 2013. godini u otoke uložilo 700.000,00 kuna za sufinanciranje izgradnje školske sportske dvorane Osnovne škole Vjekoslava Kaleba u Tisnom, Hrvatski zavod za zapošljavanje 215.324,44 kuna za obrazovanje nezaposlenih na otocima, a Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije 280.416,00 kuna za razvoj infrastrukture širokopojasnog pristupa za povezivanje matičnih i područnih škola na otocima u sklopu projekta e-Otoci.

Ukupan iznos navedenih ulaganja po komponenti obrazovanja u 2013. godini bio je 23.034.922,14 kuna.

3.9. Zdravstvo

U razdoblju od 2004. do 2013. godine poboljšana je zdravstvena zaštita na otocima izgradnjom, uređenjem i opremanjem objekata primarne zdravstvene zaštite te osiguranjem kvalitetne usluge kroz dovoljan broj zdravstvenog osoblja. Na gotovo svim otocima organiziran je sustav primarne zdravstvene zaštite, a broj timova primarne zaštite ili pojedinih djelatnika ovisi o veličini i naseljenosti otoka. Na većim otocima djeluju domovi zdravlja, a neki od njih imaju u svom sastavu i specijalističko-konzilijarnu službu uz prateći dijagnostički servis. Nedovoljno su pokriveni mali, udaljeni i slabo naseljeni otoci na kojima su objekti zdravstvene zaštite u lošem stanju s nedovoljnom ili neadekvatnom opremom i s nedovoljnim stručnim kadrom. Stoga se posebna pažnja poklanja unaprjeđenju zdravstvene zaštite na otocima koja ima određene osobitosti.

Projektom izgradnje objekata komunalne i društvene infrastrukture na hrvatskim otocima (CEB IV) obuhvaćeno je uređenje i adaptacija ili gradnja novih objekata zdravstvene zaštite odnosno 33 potprojekta u okviru komponente zdravstvene zaštite od čega je u 2013. godini završeno i stavljeno u funkciju ukupno 30 projekata, 1 je u izgradnji (Dom zdravlja Korčula), a 2 potprojekta su isključena (Ambulanta Ugljan-Lukoran i dežurstveni punkt Ugljan-Pašman).

Izgrađeni su novi domovi zdravlja u Jelsi i Visu, ambulante u Neviđanima na otoku Pašmanu, u mjestu Ugljan na otoku Ugljanu te na otocima Viru i Silbi. Izvršena je sanacija, uređenje i opremanje područnih ambulanti na Susku, Iloviku i Unijama, opremanje i adaptacija ambulanti u Božavi, Velom ratu, Veruniću, Zaglavu i Luci na Dugom otoku, u naselju Vela Rava na otoku Ravi, na otocima Premudi i Olibu te na otoku Molatu. Jedini preostali potprojekt koji iziskuje veća ulaganja i to zbog faznog izvođenja radova je dogradnja Doma zdravlja Korčula. Vrijednost investicije je, od planiranog iznosa od 11,5 milijuna kuna, povećana na iznos od 34,8 milijuna kuna. Projekt obuhvaća obnovu i rekonstrukciju postojećeg objekta Doma zdravlja Korčula. Ostali objekti su ambulante u manjim mjestima koje su uređene i opremljene prema standardima primjerenim primarnoj zdravstvenoj zaštiti.

Hrvatski zavod za telemedicinu, kroz Mrežu telemedicinskih centara i proračun Ministarstva zdravlja kroz aktivnosti A734202 Hrvatski zavod za telemedicinu i K790001 Opremanje osnovne mreže telemedicinskih centara, direktno utječe na razvoj otoka u smislu osiguravanja jedne od osnovnih komponenti javne infrastrukture, a to je dostupnost zdravstvene zaštite.

U okviru zajma Svjetske banke, IBRD zajam br. 7598-HR, nastavljena je suradnja na Projektu unaprjeđenja hitne medicinske pomoći i investicijskog planiranja u zdravstvu u dijelu Komponenta 1: Razvoj hitne medicinske pomoći, Potkomponenta 4; Razvoj telemedicinskih projekata kao potpora reformi hitne medicinske pomoći. Kupljeno je 7 uređaja za digitalizaciju radioloških snimaka na otocima. Uređaji su predviđeni za hitne i redovne zdravstvene usluge za lokacije zdravstvenih ustanova na otoku Korčuli, Braču, Malom Lošinju, Rabu, Krku i Hvaru. Direktnom investicijom, pristupačnost radioloških pregleda u izoliranim i teško dostupnim područjima znatno je povećana, a puni rezultati i učinci uočljivi su u medicinski hitnim situacijama što rezultira povećanjem kvalitete zdravstvene zaštite. Digitalizacijom radioloških uređaja osigurana je efikasnost u radu zdravstvenih radnika, racionalizacija troškova u smislu organizacije rada i popratno potrošenog materijala te efikasnost u upravljanju pacijentovih podataka.

U tablici u Prilogu 2. pokazana su direktna ulaganja sa nominalnim iznosima u smislu implementacije projekata Ministarstva zdravlja i Hrvatskog zavoda za telemedicinu. Također postoje i indirektna kroz edukaciju zdravstvenih radnika i podizanje razine znanja zdravstvenih radnika na otocima. Ukupan iznos ulaganja Ministarstva zdravlja u hrvatske otoke u 2013. godini bio je 2.085.556,76 kuna.

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije je također ulagalo u zdravstvo iz državnog proračuna Republike Hrvatske za Lječilišni centar Vela Luka i Lječilišni centar Veli Lošinj u ukupnom iznosu od 238.125,00 kuna.

Ukupan iznos navedenih ulaganja po komponenti zdravstva u 2013. godini je 2.323.681,76 kuna.

3.10. Socijalna skrb

Obzirom da većina naših otoka već desetljećima demografski izumire, posebna pažnja se poklanja ulaganju u komponentu socijalne skrbi na otocima.

Ukupna ulaganja Ministarstva socijalne politike i mladih u komponentu socijalne skrbi na hrvatskim otocima u 2013. godini iznosila su 137.978,61 kuna, a odnosila su se na intervencije i projekte vezane za Centar za socijalnu skrb Cres - Lošinj, Dom za odgoj Cres i Dom za psihički bolesne odrasle osobe Blato.

Projektom izgradnje objekata komunalne i društvene infrastrukture na hrvatskim otocima i sredstvima Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije (CEB IV) kao i bivšeg Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi uloženo je u izgradnju novih i uređenje i dogradnju postojećih domova za starije i nemoćne osobe od ukupno preko 35,16 milijuna kuna čime se omogućilo da svi veliki otoci dobiju domove za starije osobe ili podružnice domova te tako stvore preduvjete za primjerenu institucionalnu i izvaninstitucionalnu brigu o osobama starije dobi.

Do sada su uložena sredstva u domove za starije osobe na otoku Krku, Lošinju, Ugljanu u mjestu Preko, Dugom otoku u mjestu Salima, Visu, Braču i Korčuli (u gradovima Korčuli i Veloj Luci) te u izgradnju Doma za starije i nemoćne u Rabu i Doma za starije osobe Stari Grad na Hvaru.

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije izdvojilo je za rekonstrukciju i uređenje Doma za starije osobe u Tisnom u 2013. godini 2.000.000,00 kuna.

Ukupan iznos navedenih ulaganja po komponenti socijalne skrbi u 2013. godini je 2.245.013,01 kuna.

3.11. Subvencije i kapitalne donacije

U cilju poboljšanja životnog standarda otočana i dalje se nastoje izjednačavati uvjeti za život stanovništva na otocima s uvjetima života na kopnu provođenjem različitih mjera u cilju boljeg, kvalitetnijeg i jeftinijeg povezivanja otoka s kopnom i otoka međusobno, subvencioniranjem otočnog javnog cestovnog prijevoza i cijene vode, kao i ostalim subvencijama države.

Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture tako nastavlja subvencionirati pomorski promet u vidu poticanja redovitih pomorskih putničkih i brzobrodskih linija.

Tablica 5. **Godišnje subvencije pomorskog prometa za razdoblje 2004.-2013.**

Godina	Ukupna uložena sredstva (kn)
2004.	290.000.000,00 kn
2005.	333.957.946,00 kn
2006.	322.909.640,00 kn
2007.	371.317.084,93 kn
2008.	436.800.000,00 kn
2009.	387.000.000,00 kn
2010.	372.485.781,95 kn
2011.	384.556.137,00 kn
2012.	376.707.606,99 kn
2013.	325.500.000,00 kn
Sveukupno	3.601.234.196,87 kn

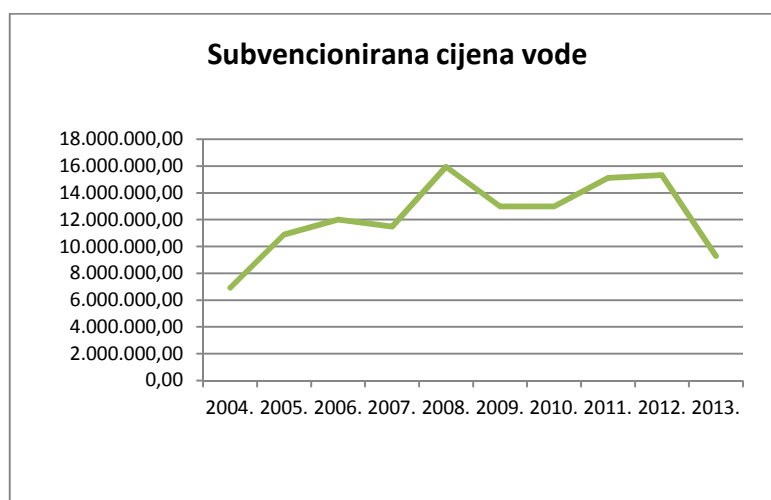
Cilj mjere subvencioniranja cijene vode otočnim kućanstvima koji se opskrbljuju vodom brodom vodonoscem ili cestovnim vozilom je postizanje jednakih uvjeta opskrbe vode kućanstava na otocima koja nisu priključena na javnu vodovodnu mrežu onima na kopnu, što podrazumijeva da cijena vode otočanima treba biti ista kao i prosječna cijena vode u pripadajućoj obalno-otočnoj županiji. Od ukupnog broja naseljenih otoka (50) predmetna mjera provodi se na njih 32.

U razdoblju od 2004. do 2013. godine iz državnog proračuna Republike Hrvatske u provedbu ove mjere ukupno je uloženo 122.951.810,91 kuna, u čemu su sudjelovalo 16 isporučitelja s kojima Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije sklopilo ugovore o obavljanju usluge isporuke pitke vode.

Tablica 6. i grafički prikaz 5. **Godišnje subvencije cijene vode na otocima za razdoblje 2004.-2013.**

Godina	Ukupna uložena sredstva (kn)
2004.	6.910.913,00
2005.	10.875.980,00
2006.	11.998.084,00
2007.	11.486.360,00
2008.	15.960.000,00
2009.	12.999.703,00
2010.	12.990.584,00
2011.	15.118.055,00

2012.	15.319.148,46
2013.	9.292.983,45
Sveukupno	122.951.810,91

Temeljem Zakona o otocima, od 2001. godine Sektor za otoke provodi mjeru subvencioniranja otočnog javnog cestovnog prijevoza. Subvencija, odnosno naknada za otočni javni cestovni prijevoz otočnom stanovništvu, izdvaja se iz državnog proračuna Republike Hrvatske od 2001. godine. Zaključno s 2013. godinom sveukupno je uloženo 307.709.961,62 kuna. Subvencija se daje prijevozniku koji obavlja otočni javni cestovni prijevoz, a krajnji korisnik je otočni stanovnik. Otok je nedjeljiva cjelina koja, u odnosu na kopno, ima svoje specifičnosti pa je provođenjem ove mjere postignuto lakše i brže komuniciranje unutar otočnih destinacija, smanjenje životnih troškova, poboljšanje standarda otočnog stanovništva te, kao najvažnije, ostanak djece osnovnoškolskog i srednjoškolskog uzrasta u svojim obiteljima na otoku.

Sektor za otoke je u 2013. godini za poticanje otočnog javnog cestovnog prijevoza određenim kategorijama otočnog stanovništva uložio sredstva, odobrena u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2013. godinu, u iznosu od 28.332.258,72 kuna.

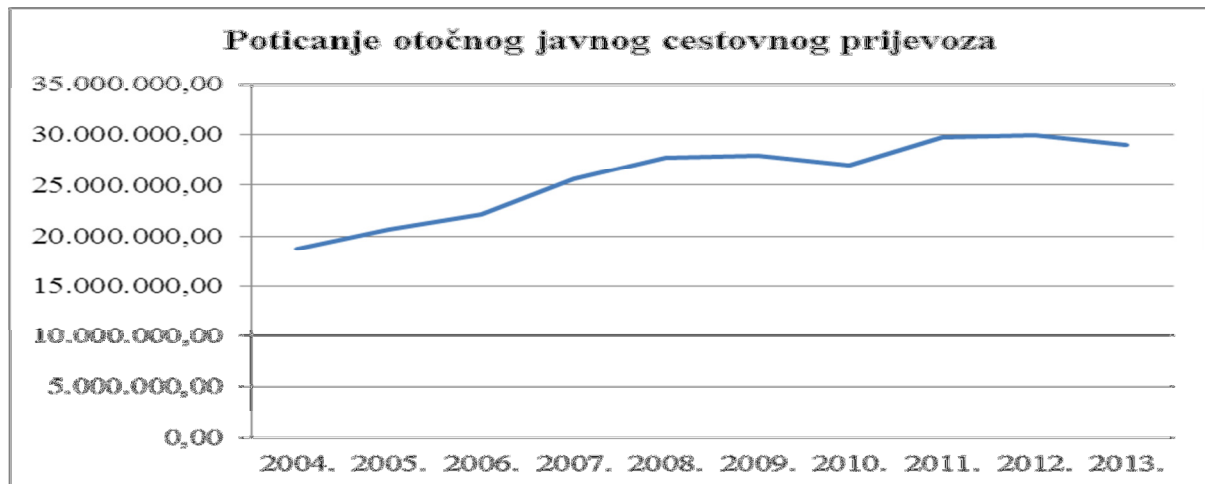
Učenici osnovnih i srednjih škola, studenti, umirovljenici i osobe starije od 65 godina kao i sve invalidne osobe koji žive na otocima ostvaruju pravo na besplatni otočni javni cestovni prijevoz. Ukupan broj stanovnika koji koriste mjeru subvencioniranja otočnog javnog cestovnog prijevoza u 2013. godini za navedene kategorije otočnog stanovništva bio je 568.596, od toga 59.342 učenika i studenata te 509.254 umirovljenika i osoba starijih od 65 godina.

Od nacionalnog je interesa Republike Hrvatske upravljanje otočnim razvitkom u cilju stalnog poboljšanja kvalitete otočnog življenja u društvenom i gospodarskom smislu. Provođenjem ove mjere subvencioniranja otočnog javnog cestovnog prijevoza, sukladno Zakonu o otocima, i u 2013. godini postignut je zadani cilj

Tablica 7. i grafički prikaz 6.

**Godišnje subvencije javnog otočnog cestovnog prijevoza
za razdoblje 2004.-2013.**

Godina	Ukupna uložena sredstva (kn)
2004.	18.691.996,13
2005.	20.683.033,50
2006.	22.162.139,95
2007.	25.618.464,30
2008.	27.720.433,52
2009.	27.997.400,29
2010.	26.995.603,28
2011.	29.736.673,70
2012.	29.970.378,13
2013.	28.332.258,72
Sveukupno	257.908.381,52

Od ostalih subvencija države kojima je potpomognut razvoj otoka možemo izdvojiti sufinanciranje kamatne stope malom i srednjem poduzetništvu za poljoprivrednike, obrtnike, male i srednje

poduzetnike na otocima koje provodi Ministarstvo branitelja za što je u 2013. godini izdvojeno 92.621,40 kuna.

Ukupni iznos navedenih subvencija i kapitalnih donacija u 2013. godini bio je 363.217.863,50 kuna.

3.12. Sredstva povrata poreza na dohodak ustupljena otočnim jedinicama lokalne samouprave

Nastavno na globalnu politiku prema otocima, a sukladno članku 45. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine, br. 117/1993, 69/1997, 33/2000, 73/2000, 127/2000, 59/2001, 107/2001, 117/2001, 150/2002, 147/2003, 132/2006, 26/2007, 73/2008 i 25/2012) te Napatku o načinu i uvjetima korištenja dijela poreza na dohodak ustupljenog općinama i gradovima na otocima (Narodne novine, br. 119/2001 i 2/2003) gradovima i općinama na otocima ustupa se dio poreza na dohodak ostvaren na području općina i gradova, odnosno 15,5% istoga, na način da se općinama i gradovima koji zaključe sporazum o zajedničkom financiranju kapitalnih projekata od interesa za razvoj otoka takav prihod izdvaja na jedinstveni račun državne riznice i prati prema općinama i gradovima gdje su ostvareni. Općine i gradovi na otocima mogu koristiti navedene prihode nakon zaključenog sporazuma s Ministarstvom regionalnoga razvoja i fondova Europske unije kojim se definiraju svi projekti koji će se financirati iz tih prihoda, te sklopljenog ugovora za svaki pojedini projekt.

Na depozitnim računima posebnih namjena koji su za tu svrhu otvoreni pri Hrvatskoj banci za obnovu i razvitak, općinama i gradovima na otocima u razdoblju od 2003. do 2013. godine ukupno je kumulirano 545.043.457,26 kuna, a za provedbu 280 projekta do sada je isplaćeno 498.724,925,42 kuna, od čega je u 2013. godini za 27 projekata realizirano 44.830.650,31 kuna (Prilog 5.). Radi se o kapitalnim projektima od interesa za razvoj otoka za koje je potpisano 19 sporazuma između Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije i otočnih jedinica lokalne samouprave, za projekte komunalne infrastrukture i zaštite okoliša (vodoopskrba, odvodnja, zbrinjavanje otpada), energetike, prometne i društvene infrastrukture (obrazovanje i kultura), multikulturalne centre, projekte prostornog planiranja i drugoga.

3.13. Zaštita i upravljanje otočnim prostorom

U poglavlju VII.a Pravo prvokupa i ograničenja u pravnom prometu Zakona o otocima propisuje se da je vlasnik nekretnine na malim, povremeno nastanjenim i nenastanjenim otocima koji namjerava takvu

nekretninu prodati, dužan pisanim podneskom, po tržišnoj cijeni istu najprije ponuditi na prodaju Republici Hrvatskoj, odnosno tijelu nadležnom za upravljanje imovinom. Nadležno tijelo, Državni ured za upravljanje državnom imovinom, dužno je na temelju mišljenja Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, u roku od 30 dana od dana zaprimanja ponude, pisanim putem obavijestiti vlasnika nekretnine o prihvaćanju ili neprihvaćanju ponude. Ako Republika Hrvatske ne prihvati ponudu u roku od 30 dana od dana zaprimanja, vlasnik je dužan istu nekretninu ponuditi na prodaju županiji, a po isteku novog roka od 30 dana, gradu odnosno općini na čijem se području nalazi nekretnina. Županija, u novom roku od 30 dana, pa zatim grad, odnosno općina, u roku od sljedećih 30 dana od dana zaprimanja ponude, dužni su pisanim putem obavijestiti vlasnika nekretnine o prihvaćanju ili neprihvaćanju ponude. Ukoliko protekom roka vlasnik nekretnine ne primi pisanu obavijest o prihvaćanju ponude smatrat će se da ponuda nije prihvaćena. Ako ponuda ne bude prihvaćena u navedenim rokovima vlasnik nekretnine može nekretninu prodati drugoj osobi po cijeni koja nije niža od cijene navedene u ponudi i pod uvjetima koji za kupca nisu povoljniji od uvjeta pod kojima je nekretnina ponuđena državi.

U kategoriju malih, povremeno nastanjenih i nenastanjenih otoka tj. kategoriju koja podliježu institutu prvokupa, spada 688 otoka i otočića, administrativno raspoređenih u 7 obalno-otočnih županija i njihova 23 grada i 42 općine, a zauzimaju površinu od oko 192 km², odnosno 5,9% ukupne površine svih otoka, otočića i hridi na Jadranu.

Sukladno ustavnim obvezama Republike Hrvatske glede odnosa prema otocima i njihova očuvanja kao dobra od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku i njenog nacionalnog i prirodnog bogatstva, te donošenjem izmjena i dopuna Zakona o otocima 2006. godine i Državnog programa zaštite i korištenja malih, povremeno nastanjenih i nenastanjenih otoka i okolnog mora Republika Hrvatska 2007. godine, institutom prvokupa se nastoji zaštititi nekretnine na malim, povremeno nastanjenim i nenastanjenim otocima od neprimjerene prodaje.

U razdoblju od 2006. do 2013. godine podnijeta je ukupno 151 ponuda za prvokup nekretnina koje se nalaze na malim, povremeno nastanjenim i nenastanjenim otocima.

U 2013. godini, od Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, zatraženo je mišljenje o 9 ponuda koje su se odnosile na otoke: Daksa, Marinkovac, Prežba, Krbela Vela, Dugi otok, Šćedro, Zmajan, Krknata i Koludarc. Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije je, razmatrajući podnesene ponude, na temelju višekriterijalne analize izrađene za potrebe Državnog

programa zaštite i korištenja malih, povremeno nastanjenih i nenastanjenih otoka i okolnog mora uputilo mišljenje Državnom uredu za upravljanje državnom imovinom kako niti jedna od ponuđenih nekretnina nije u kategoriji utvrđenog izglednog prvokupa, dok se za nekretnine koje se nalaze na Dugom otoku i Prežbi, prema Zakonu o otocima, pravo prvokupa se ni ne odnosi.

Državni ured za upravljanje državnom imovinom po prethodno pribavljenom mišljenju Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije donosi odluke o prihvaćanju prava prvokupa za nekretnine na malim, povremeno nastanjenim i nenastanjenim otocima. U Tablici 8. se daje popis odluka koje su donesene 2012. i 2013. godine. U svim navedenim odlukama Državni ured za upravljanje državnom imovinom, odnosno njegov pravni prednik, Agencija za upravljanje državnom imovinom, očitovao se o nekorištenju prava prvokupa nekretnina na malim, povremeno nastanjenim i nenastanjenim otocima.

Tablica 8. Odluke o pravu prvokupa za razdoblje 2012.-2013.

Rd.br.	ODLUKE O NEKORIŠTENJU PRAVA PRVOKUPA	DATUM	KATASTARSKA OPĆINA
1.	940-06/11-08/697	30.01.2012.	k.o.Žman (otok Krknata)
2.	940-06/12-08/37	20.03.2012.	k.o.Hvar (otok Marinkovac)
3.	940-06/12-08/747	21.03.2012.	Murter Betina (otok Arta Vela)
4.	940-06/11-08/813	21.03.2012.	k.o.Veli Lošinj (otok Male Orjule)
5.	940-06/11-08/696	16.05.2012.	k.o.Korčula (otok Vrnik)
6.	940-06/11-08/693	23.05.2012.	k.o.Korčula (otok Vrnik)
7.	940-06/12-08/36	29.05.2012.	k.o.Hvar (otok Marinkovac)
8.	940-06/12-08/128	18.07.2012.	k.o.Sali (Dugi otok)
9.	940-06/12-08/40	03.08.2012.	k.o.Preko (otok Ugljan)
10.	940-06/12-08/184	09.10.2012.	k.o.Žman (otok Krknata)
11.	940-06/12-08/213	09.10.2012.	k.o.Tkon (otok Žižanj)
12.	940-06/12-08/143	29.01.2013.	k.o.Pitve (otok Hvar)
13.	940-06/12-08/353	17.07.2013.	k.o.Pag (otok Maun)

3.14. Otočno vijeće

U skladu s člankom 36. Zakona o otocima, Otočno vijeće, kao savjetodavno tijelo ministra, osnovano je radi savjetovanja pri provođenju mjera i aktivnosti ukupnog održivog razvitka otoka.

Potpredsjednik Vlade Republike Hrvatske i ministar regionalnoga razvoja i fondova Europske unije donio je Odluku o imenovanju članova Otočnog vijeća, KLASA: 080-02/13-01/81, URBROJ: 538-05-2/0211-13-26, od 5. studenoga 2013. godine, kojom se u Otočno vijeće imenuje po jedan predstavnik Ministarstva financija, Ministarstva poljoprivrede, Ministarstva zaštite okoliša i prirode, Ministarstva gospodarstva, Ministarstva zdravlja, Ministarstva turizma, Ministarstva graditeljstva i prostornog uređenja, Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture, Ministarstva poduzetništva i obrta te dva predstavnika Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, po prijedlozima navedenih ministarstva. Osim navedenih predstavnika ministarstava i ministra regionalnoga razvoja i fondova Europske unije kao predsjedavajućeg, Otočno vijeće čine i tri zastupnika u Hrvatskom saboru te po tri predstavnika otoka koje bira skupština obalno-otočnih županija, osim skupštine Ličko-senjske županije koja bira jednoga predstavnika.

Sjednica Otočnog vijeća u novom sazivu održala se 15. studenoga 2013. godine u gradu Korčuli. Članovi Otočnog vijeća su tom prilikom raspravljali o Izvješću o učincima provedbe Zakona o otocima u 2012. godini te su upoznati s prijedlogom da se pokrenu izmjene i dopune Zakona o otocima. Također, na sjednici su članovima prezentirane ideje i vizije razvoja otoka u razdoblju 2014.-2020. godine koje bi mogle biti osnova za donošenje novog strateškog dokumenta kao i mogućnosti u perspektivi razvoja otoka kroz fondove Europske unije.

3.15. Ostalo

Osim prethodno navedenih komponenti po kojima se ulagalo u poboljšanje života na otocima u 2013. godini Republika Hrvatska je vodila brigu o unaprjeđenju i nekih dugih segmenata održivog razvoja otoka.

U cilju provedbe projekata organizacija civilnog društva vezanih za održivi razvoj hrvatskih otoka, Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije objavilo je Natječaj za prijavu projekata udruga za ostvarivanje prava na financijske potpore u okviru raspoloživih sredstava Državnog

proračuna Republike Hrvatske za 2013. godinu Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije je tako nastavilo provoditi, šestu godinu uzastopno, Projekt dodjele financijske potpore udrugama na otocima potičući razvoj civilnog društva. Za Projekte udruga na otocima u 2013. godini izdvojena su sredstva u iznosu od 365.000,00 kuna. Uz to je Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije izdvojilo 100.000,00 kuna za troškove tekućeg poslovanja Grada Komiže te 1.423.326,26 kuna za dovršetak radova i uređenje okoliša za natkriveni plivački bazen u Korčuli.

Državna geodetska uprava je za izradu katastarskih izmjera na otocima u 2013. godini izdvojila 1.723.750,00 kuna, Javna ustanova Park prirode „Telašćica“ za ulaganje u zaštitnu ogradu 10.200,00 kuna, Hrvatska pošta d.d. za obavljanje poštanske djelatnosti na otocima 750.212,68 kuna, a Hrvatske šume d.o.o. 381.354,00 kuna za hidrograđevinske, lovnogospodarske i objekte visokogradnje te za opremu i strojeve. Ministarstvo unutarnjih poslova je tijekom 2013. godine iz državnog proračuna Republike Hrvatske financiralo radove na sanaciji zgrada u vlasništvu Republike Hrvatske u kojima su smještene službe policijskih postaja na otocima Braču i Hvaru u iznosu od 1.667.335,00 kuna. Trgovačko društvo Odašiljači i veze d.o.o. je u svrhu nadogradnje elektroničke infrastrukture i radijska distribucija programa Hrvatske radiotelevizije na otocima izdvojilo 474.850,28 kuna.

Ukupno navedena ulaganja iznosila su 6.896.028,22 kuna.

4. ZAKLJUČAK

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, Sektor za otoke pridaje maksimalnu važnost otočnom održivom razvoju kroz financiranje mnogobrojnih mjera. Pregledna analiza mjera otočne razvojne politike, od njenog instaliranja 1995. godine do danas, ukazuje kako su ulaganja u komunalnu i socijalnu infrastrukturu te brojna ostala ulaganja na otocima, imala pozitivan učinak na razvitak otoka. Činjenica da su otoci iznad nacionalnog prosjeka po indeksu razvijenosti, ali se i dalje život na otocima percipira teško održivim, ukazuje na potrebu formuliranja novih mjera koje će imati razvojni cilj, a na čemu se središnja država već angažira.

Formuliranje i operacionalizacija politike razvoja hrvatskih otoka u 2013. godini kroz ulaganja mnogobrojnih subjekata, pokazuje da je Država u razvoj otoka uložila 1.409.468.292,85 kuna proračunskih sredstava i sredstava pravnih osoba od čega su 1.048.520.114,18 kuna bespovratna sredstva, a 360.948.178,67 kuna ulaganja u obliku kreditiranja (Tablica 1.).

Za usporedbu, u 2012. godini je bilo uloženo 1.777.355.928,82 kuna proračunskih sredstava i sredstava pravnih osoba od čega su 1.124.977.652,31 kuna bila bespovratna sredstva, a 652.378.276,51 kuna ulaganja u obliku kreditiranja.

Ulaganja su bila usmjerena prema ključnim područjima za razvoj otoka:

- prometnoj povezanosti otoka s kopnom i otoka međusobno, u iznosu od 363.704.503,96 kuna;
- prometnoj infrastrukturi, u iznosu od 161.389.636,82 kuna;
- komunalnoj infrastrukturi, u iznosu od 218.249.179,77 kuna;
- zaštiti okoliša, u iznosu od 29.332.961,65 kuna;
- gospodarstvu, u iznosu od 13.957.192,57 kuna;
- potporama, u iznosu od 35.883.851,94 kuna;
- turizmu, u iznosu od 19.941.285,55 kuna;
- energetici i energetske učinkovitosti, u iznosu od 66.345.188,92 kuna;
- kulturi, u iznosu od 22.668.154,00 kuna;
- obrazovanju, u iznosu od 23.034.922,14 kuna;
- zdravstvu, u iznosu od 2.323.681,76 kuna;

- socijalnoj skrbi, u iznosu od 2.245.013,01 kuna;
- subvencijama, u iznosu od 363.217.863,50 kuna;
- kroz sredstva povrata poreza na dohodak ustupljena otočnim jedinicama lokalne samouprave, u iznosu od 44.830.650,31 kuna te
- kroz ostala ulaganja 6.896.028,22 kuna.

Pripreme za pristupanje Republike Hrvatske Europskoj uniji te ulazak u punopravno članstvo koje se dogodilo točno na polovici 2013. godine, zahtijevale su i drugačiji pristup formuliranju i provođenju mjera otočne politike te jačanju kapaciteta u pripremi za korištenje i apsorpciju sredstava iz Strukturnih fondova koji se nameću jednim od važnih izvora financiranja projekata i programa koji će se u budućnosti provoditi na otocima. Pred nama je daljnje redefiniranje strateškog opredjeljenja spram otoka, izrada novih instrumenata te uobličavanje mjera sukladno novonastalim uvjetima.

5. POPIS TABLICA, GRAFIČKIH PRIKAZA I PRILOGA

Tablice

- Tablica 1. - Ukupna ulaganja središnje države u otoke u 2013. godini
- Tablica 2. - Broj izdanih otočnih karata („vinjeta“) za trajektni prijevoz u 2013. godini
- Tablica 3. - Prikaz svjetionika koji su osim u funkciji sigurnosti plovidbe,
a koriste se i u turističke svrhe
- Tablica 4. - Prikaz svjetionika u dugoročnom najmu
- Tablica 5. - Godišnje subvencije pomorskog prometa za razdoblje 2004.-2013.
- Tablica 6. - Godišnje subvencije cijene vode na otocima za razdoblje 2004.-2013.
- Tablica 7. - Godišnje subvencije javnog otočnog cestovnog prijevoza za razdoblje 2004.-2013.
- Tablica 8. - Odluke o pravu prvokupa za razdoblje 2012.-2013.

Grafički prikazi

- Grafički prikaz 1. - Ministarstvo kulture - Broj programa po županijama
- Grafički prikaz 2. - Ministarstvo kulture - Ostvareni iznos po županijama
- Grafički prikaz 3. - Ministarstvo kulture - Programi po djelatnostima
- Grafički prikaz 4. - Ministarstvo kulture - Programi po djelatnostima po udjelima
- Grafički prikaz 5. - Godišnje subvencije cijene vode na otocima za razdoblje 2004.-2013.
- Grafički prikaz 6. - Godišnje subvencije javnog otočnog cestovnog prijevoza za razdoblje 2004.-2013.

Prilozi

- Prilog 1. - Pregled uloženih sredstava Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije u otoke u 2013. godini
- Prilog 2. - Pregled uloženih sredstava ostalih ministarstava, državnih institucija i javnog sektora u otoke u 2013. godini

- Prilog 3. - Broj izdanih otočnih karata („vinjeta“) za trajektni prijevoz za razdoblje 2005.-2013.
- Prilog 4. - Popis nositelja oznake HOP i proizvoda s oznakom HOP po županijama i otocima
- Prilog 5. - Broj realiziranih projekata i kumuliranih sredstava iz povrata poreza na dohodak otočnih gradova i općina za razdoblje 2003.-2013.
- Prilog 6. - Pregled uloženi sredstava u otoke Sektora za teritorijalnu suradnju u 2013. godini (Uprava za upravljanje operativnim programima Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije)